

La ora cind fotoreporterul nostru Aurel Mihailopol lua această imagine, Dunărea la Cazanele Mici era verde. Nu departe, pe malul golfului Mraconia, năs cut odată cu Hidrocentrala Porțile de Fier, in căsuțe multicolore, copiii din Orșova își vor petrece vacanța

Totul e să te pui în starea de a face un anumit lucru!

Nu întâmplător, tovarășul Nicolae Haranaciu, directorul „Combinatului de lianți și azbociment” din Tîrgu Jiu, a făcut următoarea afirmație: „Totul e să te pui în starea de a face un anumit lucru!” Spun **nu întâmplător**, pentru că expresia îi aparține lui Constantin Brâncuși, iar marile sculptor este patronul spiritual al orașului unde se află „Poarta sărutului”, „Masa tăcerii” și „Coloana infinită”. De fapt, Nicolae Haranaciu voia să sublinieze că în activitatea sa de conducător al celui mai mare combinat de ciment din țară, s-a condus după principiul inițiativii ferme și acțiunii imediate. Un timp, combinatul acesta fabulos din marginea orașului Tîrgu Jiu, învâluit într-o nebulosă de praf fin, ca un abur, așezat într-un peisaj aproape selenar, nu reușea să producă ciment la parametrii funcționali planificați. Morile și cuptoarele „cădeau” cînd nu se aștepta nimeni, reparațiile nu se executau riguros, după un program tehnologic precis, procesul de producție se desfășura în salturi supralicitîndu-se utilajele și trecîndu-se cu vederea limitele de toleranță admise de funcționare. Urmau intreruperi brutale ale procesului de producție, chemări urgente de ajutor din partea altor combinate

(Continuare în pagina 4)

ADRIAN DOHOTARU ■

Reporteri in circuit

Svinița — pămîntului, ca să nu plece, îi trebuie rădăcini

O așezare de veacuri aflată sub zodia acclorași mari transformări pe care construcția barajului Porțile de Fier a adus-o în viața oamenilor de pe Dunăre. Case albe, cu țiglă roșie, case de cărămidă, agățate pe un deal, deasupra fluviului, sub peretele insolit și măreț al unor straturi de calcar rotunjite de eroziunea eoliană — așa se arată Svinița cea strămutată de trei ori în ultimele trei sute de ani. Despre Cetatea Sviniței hrisoavele vorbesc încă din secolul al XV-lea. Ard focurile prin grădini,

se simte a primăvară. Pe aici, ni se spune, au fost cele mai mari vii de pe clisură. Curgea vinul negru. Prin dreptul ei, pe Dunăre, înaintau săgetînd sturionii din îndepărtata mare, se zbăteau cega, păstruga și nisetrul. Viticultura, pescuitul, creșterea animalelor, ocupații și rînduiele străvechi, au fost eclipsate însă din anii '50, cînd locuitorii acestor meleaguri s-au dedicat în totalitate mineritului. În minele de cărbuni de la Baia Nouă, de la Cozla, de la Ilișova, în minele de azbest de la Dubova, vom

găsi tot oameni din Svinița. Munca i-a făcut înstăriți. Se vede. Realizările unei gospodării de aici se calculează adunînd cîștigul mediu al unui miner, în jur de 4-5 mil de lei, la care se adaugă pensia bătrînului și tot ceea ce crește pe lingă casă. În mai fiecare ogradă, ca o cetate, se găsește un grajd cu animale. Să ne gîndim însă că tot ce inverzește acum a încolțit pe pămînt adus din altă parte. Iar

(Continuare în pagina 6)

ADI CUSIN ■

Campania de primăvară in Cimpia Română

Două zile și două nopți, printre mecanizatorii Bărăganului

Campania de primăvară se consideră în general mai ușoară decît celelalte. Așa o fi, mai ales că, în județele prin care am trecut pînă acum, Ilfov, Ialomița, Buzău și Brăila, culturile din prima urgență erau excepție făcînd iudetul Ilfov, aproape terminate. Nu poate fi însă mai puțin importantă, deoarece în aceste zile se pun bazele producțiilor mari la hectar și n-ăm întîlnit mecanizator, specialist, cooperator care să nu spere la astfel de producții. Mai ales acum, cînd munca fiecărui mecanizator este retribuită în raport direct cu rezultatele obținute toamna, cînd se numără kilogramele la hectar. În raidul de față am urmărit, în cîteva unități din județele Buzău și Brăila, cum se desfășoară această campanie, calitatea lucrărilor, interesul care se depune, în general, pentru efectuarea lucrărilor în timp optim.

De la Buzău, ținem Bărăganul înspre Focșani și ne oprim pe terenul Coopera-

tivei agricole de producție. Bălăceanu, unde un cal și o șaretă se amestecă, la cap de loc, cu vreo patru tractoare care duduie în brazdă. Tractoarele, care constituie o formație complexă, sînt conduse de trei Ioni, Ion Goncu, Ion Iorga și Ion Topală, și de Gheorghe Șaigan, care imprăstie cinci kilograme de atranex, un erbicid, la hectar, să scape de buruieni, fără să mai prăsească. Sareta cu calul roib este condusă de Valeria Tulin, ingineră șefă a cooperativei, pe timpul cit sotul ei, Aurel, își face armata. Vîntul împinge puternic, amenințînd a secetă, dar tînăra ingineră, încă stagiară, e optimistă, pentru că se bazează pe hărnicia oamenilor, pe lucrările executate la timp și de calitate. La zi, situația este următoarea: „din 2712 hectare, zice, 960 sînt semănate cu grîu, orz și orzoaică, 160 cu sfeclă-de-zăhăr, 250 cu floarea-soarelui, lucrare ter-

(Continuare în pagina 6)

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Comparații nepotrivite

Așezate într-o regiune cu istorie frămîntată, de nenumărate ori teatru de război și obiect de dispută între marile imperii, popoarele balcanice au făcut în ultimele decenii pași însemnați în statornicirea unui climat de pace, colaborare și bună înțelegere. În ceea ce ne privește, avem relații largi, prietenești cu toate aceste țări, acționăm pentru extinderea conlucrării bi și multilaterale și apreciem că este firesc ca strădaniile pașnice ale popoarelor din Balcani să se bucure de înțelegerea și sprijinul comunității internaționale.

Surprinde, de aceea, deprinderea unor comentatori străini care, vorbind despre situații încordate în alte zone ale lumii, fără legătură sau asemănare cu regiunea balcanică, obișnuiesc să utilizeze termenul de „balcanizare” pentru a desemna prin comparație o stare de divizare și vrăjmășie între țări, un proces de înrăutățire a relațiilor interstatale și chiar existența unui potențial focar de conflict. Este adevărat că în unele cazuri se precizează că este vorba de comparații cu fapte petrecute în Balcani cu multă vreme în urmă, deși ar fi normal să se amintească de la început faptul esențial că neînțelegerile și conflictele dintre țările respective aveau, de regulă, la bază amestecul și interesele puterilor străine.

Dar a evoca Balcanii în sensul arătat, fără a face mențiunea că este vorba de situații trecute, istoricește depășite, înseamnă a crea o imagine confuză, neconformă cu adevărul, cu realitățile din această zonă a continentului.

Eforturile popoarelor din regiunea balcanică pentru progres și bunăstare, pentru a-și rezolva pașnic problemele ce mai există între unele dintre ele, pentru instaurarea unor relații de egalitate, respect reciproc și bună vecinătate cer să se renunțe la un astfel de mijloc arogant și superficial de a scrie politică internațională.

Dacă în descrierea unor nefericite stări conflictuale de pe alte meridiane se dorește totuși să se folosească termeni de comparație, istoria oferă exemple mult mai consistente și mai apropiate geografic de locul de baștină al autorilor respectivi.

MIRCEA ANGELESCU ■

O poezie eveniment:

De tineri

Eu primii cu multă bucurie venirea
La putere a bărbatilor tineri,
Și-acum văd cu tristețe cum încăruntesc
Și ei, după obiceiul pămîntului —
Căci de tineri albeau voievozii,
Și tot de tineri încăruntesc bărbatii
Politici ai acestei țări.

Din ce în ce mai cumplită știința
Și arta de-a conduce statele;
Să fie roata cirmei atît
De grea, să se lase-nvîrtită
Atît de trudnic, să fi stricat
Vechii timonieri, angrenajele
Și pirghiile-acestei mici corăbii ?

Să se fi umplut apele internaționale
De-atîtea curse și dinamite,
Să fi blocat navele gigantice

Canalele de trecere;
Să fi turbat ele, apele de la nord
Și de la sud
Incît micile, pașnicele nave, trebuie
Să treacă printre Scyla și Caribda
De douăzeci și patru de ori pe zi ?

Se pare că duhuri teribile
Bintuie cancelariile lumii;
Pe nesimțite sînt tatuati bărbatii
Cei tineri ai patriei.
Cu cit are mai multe pietre și ape
Țara-n care s-au născut și rămin,
Cu-atît mai multe tăieturi pe frunte
Li se-adaugă;
Cită parte ni s-a făcut la fluviul nostru
Se-nseamnă pe fruntea primului
Dintre noi — cit avem voie la Mare:
Cită parte din munți ni s-a lăsat
Se-nseamnă pe frunțile lor —
Pentru fiecare lucru ce-l păstrăm,
O creștătură pe fruntea bărbatilor
Noștri de stat.

Se pare că duhuri teribile
Bintuie cancelariile lumii;

Cu fiecare nou bărbat conducător
Se face inventarul apelor și
Munților și cetăților noastre:
De fiecare dată trebuie adjudecat
Și disputat fiecare deal sau izvor
Al nostru.

Mereu mai grea știința și arta
De-a conduce statele;
Tinerii bărbatii dirigători
Ai patriilor blinde
Sînt răboaje crestate; de fiecare dată
Testamente nerecunoscute.

Eu îi primii cu multă bucurie
La putere; și tot eu văd cu tristețe
Cum încăruntesc —
Acesta-i obiceiul pămîntului:
Căci de tineri albeau voievozii,
Și tot de tineri încăruntesc bărbatii
Politici ai acestei țări.

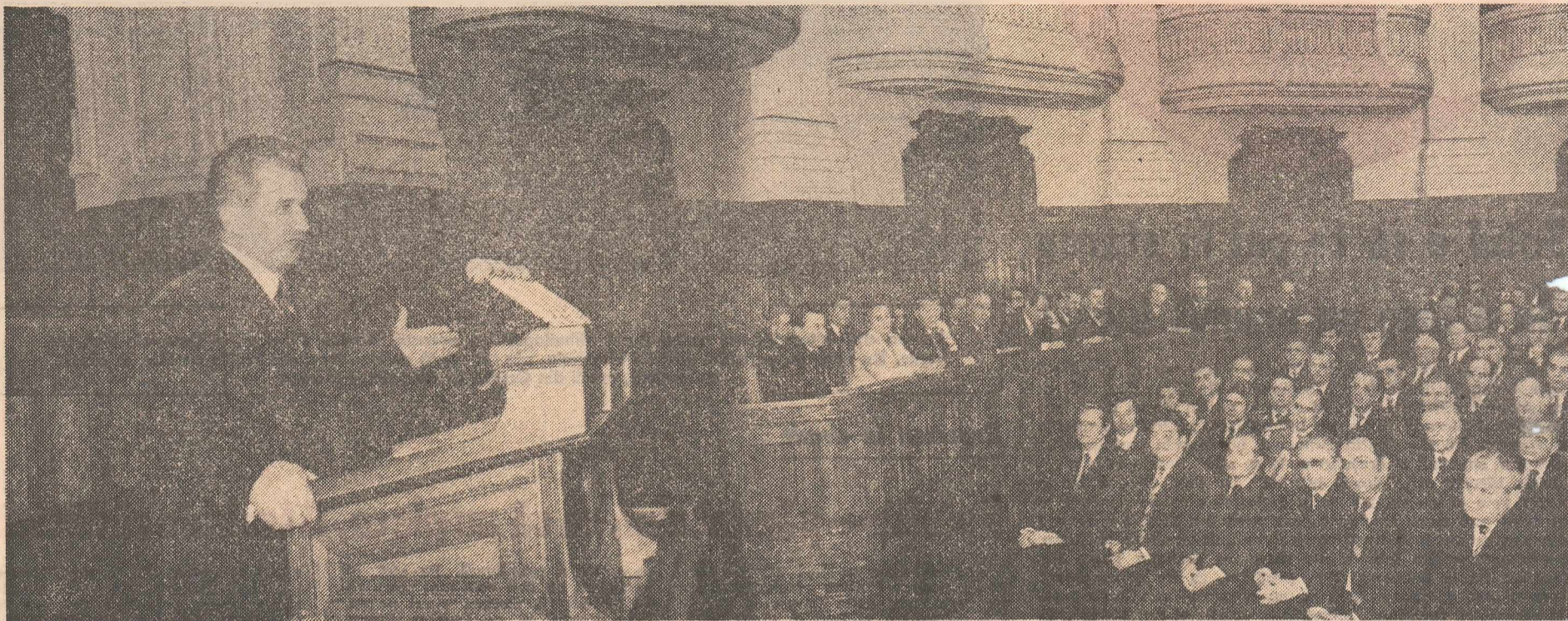
ION GHEORGHE ■

Poezie apărută în revista
„Lucaefărul”, din 31 martie 1979

Solemnitatea de la Palatul Marii Adunări Naționale

Sub semnul înaltei prețuiri a muncii

În cadrul unei ceremonii care a avut loc la Palatul Marii Adunări Naționale, după încheierea ședinței forului legislativ suprem al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu a înmănat înalte distincții ale Republicii Socialiste România și diplome de onoare unor organizații de partid județene, consilii populare, unități economice și institute de cercetare și proiectare pentru rezultatele deosebite în anul 1978, dovadă grăitoare a înaltei cinstiri pe care conducerea partidului și statului o acordă activității rodnice, pline de abnegație desfășurate de muncitori, țărani și intelectuali, de toți oamenii muncii, indiferent de naționalitate, pentru îndeplinirea obiectivelor cincinalului revoluției tehnico-științifice.

Cu prilejul înmănării înaltei distincții secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a ținut o importantă cuvîntare. „Distincțiile acordate astăzi pentru activitatea depusă în anul 1978, a arătat șeful statului, subliniază marile realizări obținute de județele și unitățile respective și totodată succesele remarcabile dobîndite în industria noastră socialistă, în agricultură, în cercetare, în celelalte

ramuri, în întreaga dezvoltare economică-socială a patriei”.

Aceste realizări, demonstrînd cu putere forța și capacitatea clasei muncitoare care-și îndeplinește în mod minunat rolul de clasă conducătoare a întregii noastre națiuni, constituie garanția și totodată imboldul viu spre noi și mai edificatoare succese în toate domeniile construcției socialiste. Urmind această constantă a viziunii sale asupra dezvoltării economice, președintele Republicii Socialiste România trasează cu puterea de sinteză și perspectivă ce-l caracterizează liniile de forță ale perioadei imediat următoare, perioadă al cărei relief este marcat de cele două mari evenimente din viața poporului nostru: Congresul al XII-lea al partidului și cea de-a XXXV-a aniversare a eliberării patriei.

Condiția sine qua non, subliniată adesea de secretarul general, a oricărei dezvoltări este disciplina. Disciplina și spiritul de răspundere. „Fiecare la locul său de muncă, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, să facă totul pentru a-și îndeplini în condiții cit mai bune îndatoririle ce-i revin în sistemul nostru socialist, în diviziunea muncii, în toate domeniile. Desigur, cu cit cineva ocupă o muncă de mai mare răspundere, cu atît trebuie să muncească mai bine, să facă totul pentru îndeplinirea neabătută a politicii partidului și statului,

a hotărîrilor Congresului al XI-lea de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate, de ridicare a bunăstării poporului”.

În temelul acestui punct de plecare, problema numărului unu căreia trebuie să i se acorde întreaga atenție este problema calității produselor. Dispunem de tot ce este necesar în această privință — și clasa muncitoare, intelectualitatea, oamenii muncii, români și de alte naționalități, întregul nostru popor trebuie să demonstreze prin fapte că este în stare să realizeze mașini de înalt nivel, să dea producție de calitate superioară, în rînd cu cele mai bune realizări pe plan mondial, competitive din toate punctele de vedere. Pentru aceasta, autoconducerea, autogestiuinea, noul mecanism economic creează condițiile ca fiecare colectiv să-și poată asuma îndatoririle ce-i revin, să participe cu întreaga responsabilitate la dezvoltarea unității respective, a țării în general.

Mai multă atenție trebuie acordată de asemenea problemelor eficienței, reducerii cheltuielilor materiale, creșterii productivității în toate domeniile, pe baza mai bune organizări a muncii, a lărgirii mecanizării și automatizării proceselor de producție.

Cadrul tuturor acestor sarcini beneficiază în România de dezvoltarea riguroasă

și constantă a democrației muncitorești revoluționare. „Numai cu participarea activă a tuturor oamenilor muncii — sublinia secretarul general al partidului — vom putea asigura găsirea celor mai bune soluții, unirea eforturilor în îndeplinirea sarcinilor de mare răspundere ce se pun în toate unitățile, în întreaga activitate economică și socială. Trebuie să ne preocupăm permanent de dezvoltarea cadrului democratic de participare a maselor populare la conducere, inclusiv la adoptarea hotărîrilor privind politica generală, internă și externă, a patriei noastre. Să nu uităm nici un moment că societatea socialistă pe care o edificăm este nu numai cea mai dreaptă și echitabilă din punct de vedere economic, dar și o societate care trebuie să asigure cadrul cel mai democratic de participare a maselor populare, a întregului popor, la conducerea țării, a propriilor destine, la făurirea conștientă, prin forțe proprii, a viitorului liber și fericit, a viitorului comunist!”

Această subliniere ni se pare în cel mai înalt grad benefică pentru conștiința unei țări în care preocuparea pentru participarea maselor populare la conducerea țării devine starea de veghe a poporului însuși.

ION CRISTIAN ■

Primiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu

Bucureștiul s-a dovedit și în această săptămînă o capitală deschisă dialogului internațional, această constantă a contactului nostru permanent cu lumea aflîndu-și în primul rînd o expresie directă în primirile la președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a unor reprezentanți ai vieții politice internaționale, a unor delegații aflate în vizită în România, ambasadori și purtători de cuvînt ai presei.

În această suită de întîlniri și dialoguri menite a adăuga noi contribuții la dezvoltarea relațiilor bilaterale și a impulsivă conlucrarea pe plan internațional în favoarea soluționării marilor probleme ale contemporaneității în interesul popoarelor, al păcii și progresului reținem, chiar la începutul săptămînii, primirea lui Christian René Richard, ministrul afacerilor externe al Republicii Democratice Madagascar. Acesta s-a aflat în vizită oficială în țara noastră și a participat, în fruntea unei delegații, la lucrările de la București ale celei de-a V-a sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale de cooperare economică și tehnică româno-malgașă. Convorbirea care a avut loc cu acest prilej — oferind cadrul unui schimb de calde mesaje de prietenie între președinții Didier Ratsiraka și Nicolae Ceaușescu — a evidențiat evoluția favorabilă a relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Madagascar,

exprimîndu-se dorința de a se imprima acestor raporturi un curs continuu ascendent. A fost relevant rolul ce revine în această privință Comisiei mixte guvernamentale.

Schimbul de vederi pe probleme ale vieții internaționale, reliefind necesitatea intensificării eforturilor pentru rezolvarea constructivă, în interesul popoarelor, a problemelor care confruntă omenirea, a evidențiat hotărîrea celor două țări de a-și aduce și în viitor contribuția la lupta popoarelor pentru apărarea independenței lor naționale, împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de discriminare rasială și apartheid, pentru lichidarea subdezvoltării, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale, care să asigure dezvoltarea mai rapidă a tuturor țărilor, ducînd la stabilirea unor relații juste și echitabile între state.

Aspecte ale dezvoltării relațiilor bilaterale și ale unor probleme internaționale actuale au figurat și pe agenda întrevederii dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și Humberto Perez Gonzales, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, președintele Jutei centrale de planificare a Republicii Cuba, aflat în vizită în țara noastră în fruntea unei delegații. Oaspețele a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un cald salut din partea tovarășului Fidel Castro, prim-secretar al

C.C. al P.C. din Cuba, președintele Consiliului de Stat și al Consiliului de Miniștri ale Republicii Cuba. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a adresat, la rîndul său, cu același prilej un cald salut și cele mai bune urări poporului cubanez. A fost exprimată în cadrul întrevederii satisfacția pentru dezvoltarea continuă a relațiilor de prietenie, solidaritate și colaborare dintre partidele și statele române și cubanez și a fost subliniat rolul deosebit pe care l-au jucat, pentru evoluția ascendentă a acestora, întîlnirile și convorbirile la nivel înalt. În același cadru a fost manifestată dorința comună de a diversifica și extinde conlucrarea dintre partidele, țările și popoarele noastre, de a valorifica mai deplin posibilitățile pe care le oferă economiile României și Cubei, în interesul construcției socialiste din cele două țări, al cauzei generale a socialismului și păcii în lume.

Primirea delegației parlamentare din Indonezia, condusă de Kartidjo, vicepreședinte al Camerei Reprezentanților a Republicii Indonezia, a prilejuit de asemenea un cordial schimb de saluturi între președinții Suharto și Nicolae Ceaușescu. A fost evidențiată și în cursul acestei întrevederi evoluția pozitivă a relațiilor bilaterale, iar dorința de a extinde cooperarea între cele două țări și-a găsit o ilustrare directă în exprimarea acordului comun de a se acționa pentru iden-

tificarea de noi căi și forme de conlucrare reciproc avantajoasă între România și Indonezia.

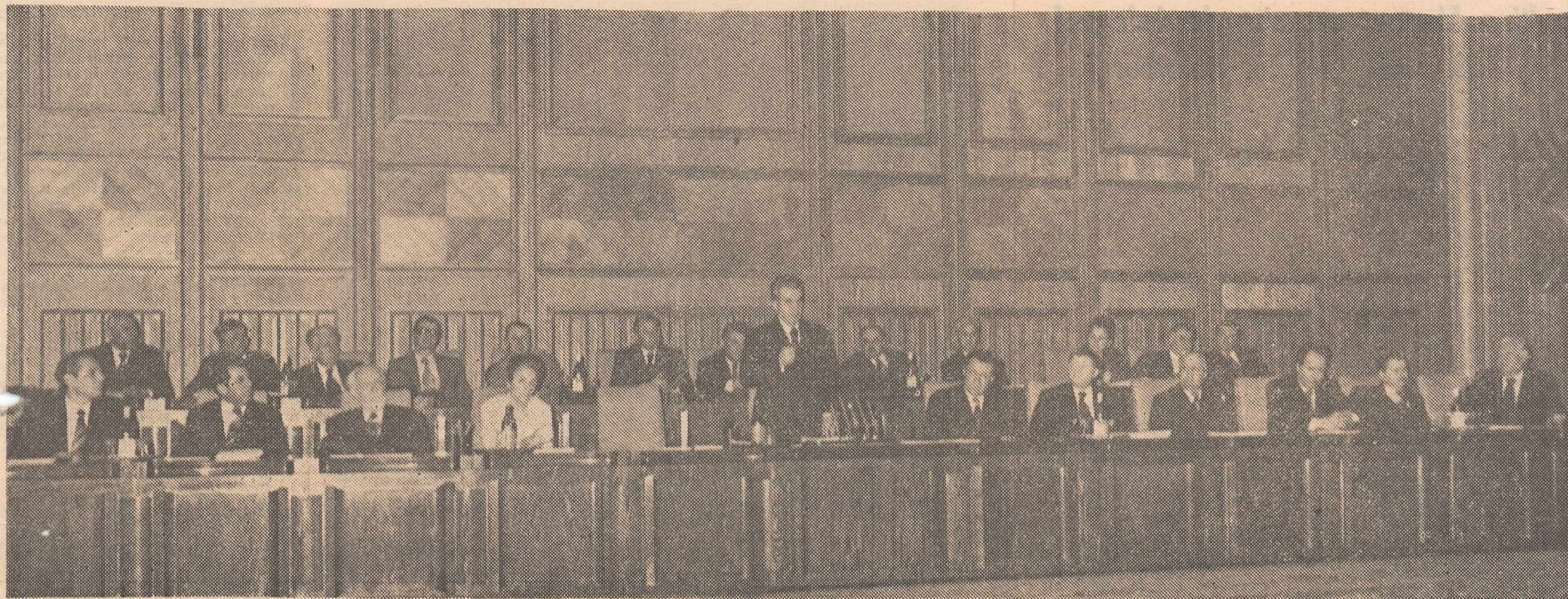
În evidențierea dorinței celor două țări de a-și aduce o contribuție sporită și pe planul participării la soluționarea pozitivă, cu participarea tuturor statelor, a problemelor care confruntă omenirea, a fost subliniat rolul important ce revine parlamentelor și parlamentarilor pentru extinderea și consolidarea colaborării generale între state, pentru instaurarea unui climat de destindere, pace, securitate și înțelegere între națiuni.

În aceeași săptămînă, reținem primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a ambasadorului Uniunii Sovietice la București, V. I. Drozdenko — la cererea acestuia —, a ambasadorului Republicii Elene la București, Dimitri Papadakis, în vizită de rămas bun la încheierea misiunii în țara noastră, și a lui Emilio Calderon Puig, care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Statelor Unite Mexicane în țara noastră. Președintele Nicolae Ceaușescu a primit, de asemenea, pe directorul general al presei prezidențiale din Gabon și directorul general al Televiziunii gaboneze, Jean Ovono Essono, prilej cu care a acordat un interviu pentru Televiziunea gaboneză și cotidianul „L'Union”.

DOINA IOVĂNEL ■

Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român

Partidul — mai puternic decît oricînd

A intrat în tradiție practica conducerii partidului de a analiza periodic, de a aduce la zi și de a informa constant, în spiritul deschis al întregii noastre politici, despre starea de cadre, efectivul, compoziția și structura organizatorică a partidului.

Toate acestea au figurat pe ordinea de zi a Plenarei Comitetului Central al Partidului Comunist Român care a avut loc joi, 29 martie, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român. Din comunicatul dat publicității reținem faptul fundamental, cu deschidere spre o împrejurare general fundamentală cum este problema calității omului. A crescut, arată în comunicat, calitatea membrilor de partid, munca politico-educativă și organizatorică consacrată întăririi rindurilor partidului fiind îndreptată cu precădere spre primirea în partid a celor mai conștienți și înaltați oameni ai muncii, îndeosebi muncitorii și țărani, animați de spirit revoluționar, cu înalte calități moral-politice și profesionale, care militează cu hotărâre pentru aplicarea în practică a Programului partidului, care au probat prin fapte, prin întreaga lor activitate că merită pe deplin înaltul titlu de membru al Partidului Comunist Român.

Să stăruim asupra acestei împrejurări cu semnificații mai generale. Dacă astăzi partidul este mai puternic decît oricînd, rolul său de conducător incontestabil al vastei construcții ce o înfăptuim se datorează înainte de toate forței crescute a oamenilor care-l compun, calitate ce rezultă, ea însăși, firesc și pregnant, din însușirile mereu mai înalte ale întregului popor. În consecință, unitatea dintre partid și popor este dialectic superioară și în adevărul ei găsim temelii încrederei în justițea rostului pe care ni l-am ales, cu drepturile unui popor stăpîn pe destinele sale, de a construi în această țară societatea socialismului multilateral dezvoltat.

Desigur, edificarea unei lumi noi implică firesc formarea unui om nou, dar firesc nu înseamnă de la sine și viața demonstrează neîntrerupt importanța covârșitoare pe care o are în desăvîșirea acestei opere creșterea rolului conducător al partidului. În acest sens, C.C. al P.C.R. constată cu satisfacție că, pe baza hotărîrilor Congresului al XI-lea, Conferinței Naționale și ale plenarelor C.C. al P.C.R., a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, organele și organizațiile de partid desfășoară o intensă muncă politico-organizatorică pentru întărirea continuă a rindurilor partidului și

creșterea rolului său conducător, pentru unirea eforturilor comuniștilor, ale tuturor oamenilor muncii în scopul îndeplinirii politicii partidului, a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

În acest context, plenara a subliniat că prin înalta pildă care o dă, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, însușește sutele de mii de cadre de partid și de stat, le inspiră încredere deplină în forțele și resursele de energie creatoare ale oamenilor muncii, ale întregului popor.

O altă concluzie a plenarei asupra căreia ne propunem să ne oprim în rîndurile de față se referă la creșterea continuă a numărului de membri, creștere ce reflectă marea încredere a oamenilor muncii în partid, uriașa influență și prestigiu de care se bucură în popor, adevărată întregii noastre națiuni la politica internă și externă a partidului, unitatea indisolubilă a tuturor celor ce muncesc, fără deosebire de naționalitate, în jurul partidului, al conducerii sale, al secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. 25,09 la sută din populația activă a țării se află în rîndurile sale. Fiecare al patrulea om al muncii face parte din detașamentul ce conduce destinele țării. Față de anul precedent, într-un singur an, partidul a crescut cu încă 94.954 de cadre, cifră ce evidențiază deopotrivă atât amploarea resurselor de cadre, uriașa activitate educativă desfășurată la nivelul întregii națiuni, cât și cota prestigiului dobîndit de partid, forța sa de atracție, recunoașterea unanimă a dreptului său imprescriptibil de a conduce națiunea în efortul de a se ridica la înălțimea propriilor sale aspirații.

Plenara a hotărît, se arată în comunicat, să se acorde în continuare o preocupare deosebită și exigență sporită activității de selecționare, creștere și promovare a cadrelor, ridicării în funcții de conducere a unor oameni competenți, cu înalte calități politice, profesionale și morale, a căror viață și comportare la locul de muncă și în societate corespund întru totul principiilor eticii și echității socialiste, care să acționeze cu dăruire revoluționară pentru înfăptuirea politicii partidului. Se va acționa în continuare pentru promovarea cu prioritate a muncitorilor, concomitent cu promovarea celorlalte categorii de oameni ai muncii, precum și a tinerilor, a unui mai mare număr de femei în toate domeniile de activitate, ceea ce pune în evidență spiritul deplin echitabil al societății a cărei fertilitate și rodnicie sînt asigurate de chiar clasa conducătoare, umanismul raporturilor sociale și însuși resortul etic care acționează și dirijează mersul nostru înainte: preocuparea constantă pentru puritatea morală, pentru investirea omului cu calitățile ce-l așază în centrul unei politici și-l fac în același timp scop fundamental și făuritor al societății viitoare.

C. NICOLAE ■

O politică a păcii și colaborării în lume

Pacea în lume are unul din punctele de sprijin în România. Trăinicia lui, în această zonă a planetei, se cheamă realism și se mai cheamă consecvență și acțiune lucidă. Într-o competiție a frumoaselor declarații, unele aparținînd chiar părților aflate într-un perpetuu conflict, politica externă a țării noastre aduce statornic nevoii de stabilitate și destindere a popoarelor dovada concretă a căilor ce converg către soluțiile reale, și deci posibile, ale problemelor legate de edificarea unei lumi drepte, democratice și mai judicios alcătuite în structurile ce-i pot aduce liniștea și pacea de care are atîta nevoie.

Analizînd activitatea internațională a partidului și statului în anul 1978 și principalele orientări pe plan extern în 1979, Plenara C.C. al P.C.R., care a avut loc la mijlocul săptămîinii trecute, a apreciat în unanimitate că ea corespunde pe deplin hotărîrilor Congresului al XI-lea, intereselor vitale ale întregii noastre națiuni, construcției socialiste în România, progresului și bunăstării poporului, aflîndu-se în concordanță deplină cu cauza generală a socialismului, reprezentînd o contribuție însemnată la întărirea colaborării și prieteniei între națiuni, la cauza destinderii și păcii în lume. La elaborarea și înfăptuirea politicii generale a partidului și statului o contribuție hotărîtoare a avut-o secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Plenara a apreciat că, prin înalta sa competență și marelui prestigiu de care se bucură pe toate meridianele, prin acțiunile neobosite desfășurate într-un spirit de înaltă principialitate, pentru cauza libertății și independenței, a securității și colaborării popoarelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a adus și aduce un inestimabil aport la lupta pentru soluționarea problemelor cu care se confruntă omenirea, pentru făurirea unei lumi a păcii și progresului pe planeta noastră.

Prin Hotărîrea adoptată cu privire la activitatea internațională a partidului și statului nostru, plenara reafirmă, în împrejurări cardinale pentru destinele omenirii, de la înălțimea principială a poziției sale, dorința neclintită a poporului nostru de a acționa, în strînsă unitate cu toate forțele progresului și păcii, pentru a-și aduce contribuția la dezvoltarea pozitivă a climatului internațional, la cauza destinderii și înțelegerii între națiuni.

Consecvent principiilor și tradițiilor sale internaționale, Partidul Comunist Român, se arată în Hotărîre, va acționa și în viitor pentru dezvoltarea relațiilor cu toate statele socialiste, pentru întărirea unității și conlucrării lor, apreciînd că aceasta corespunde în cel mai înalt grad intereselor fiecăruia din popoarele care edifică noua orînduire, cauzei socialismului, creșterii prestigiului său în lume. În același timp, în cadrul politicii noastre generale de luptă împotriva vechii politici imperialiste, vor fi extinse raporturile și conlucrarea cu țările în curs de dezvoltare, cu țările nealinierte. România va milita și pe mai

departe, în spiritul principiilor coexistenței pașnice, pentru continuarea și lărgirea schimburilor economice, tehnico-stiințifice și culturale cu toate țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială, va participa activ la schimbul mondial de valori.

Plenara C.C. al P.C.R. reafirmă în modul cel mai ferm hotărîrea partidului și statului nostru de a așeza neabătut la temelia tuturor relațiilor noastre internaționale principiile deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, ale renunțării cu desăvîșire la forță sau la amenințarea cu forța.

Sînt cunoscute eforturile și activitatea țării noastre în scopul soluționării marilor probleme mondiale cum sînt: înfăptuirea securității europene, făurirea noii ordini economice, democratizarea relațiilor între state. Într-un consens deplin, Plenara exprimă intenția fermă a țării noastre de a conlucra cu toate națiunile europene pentru înfăptuirea în viață a documentelor semnate la Helsinki, pentru buna pregătire a viitoarei reuniuni de la Madrid, din 1980, și în mod deosebit pentru dezangajarea militară a continentului, fără de care nu se poate vorbi de destindere și pace în Europa și în întreaga lume. În concepția partidului nostru, în asigurarea unui echilibru de forțe care să nu pună în pericol securitatea și pacea nici unui alt stat, o importanță deosebită o au măsurile de reducere a cheltuielilor militare, de diminuare a efectivelor militare și a armamentelor, de retragere a trupelor străine de pe teritoriile altor state, de desființare a bazelor militare străine, de promovare a unei politici ferme de lichidare a blocurilor militare, de asigurare a unei securități reale pentru toate statele. Partidul și statul nostru vor milita și în viitor pentru participarea activă la soluționarea justă și durabilă a tuturor și complexelor probleme care preocupă azi omenirea, pe bază de deplină egalitate, a tuturor statelor și popoarelor la instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale, la democratizarea raporturilor dintre state, pentru lichidarea subdezvoltării și crearea condițiilor de dezvoltare liberă și independentă a tuturor popoarelor lumii.

Partidul nostru va întări colaborarea și conlucrarea cu toate partidele comuniste și muncitorești, în vederea realizării unei noi unități, trainice, a mișcării comuniste și muncitorești, la creșterea rolului acesteia în transformarea revoluționară, democratică a societății, va continua să-și extindă colaborarea și solidaritatea cu toate detașamentele clasei muncitoare, cu partidele socialiste și social-democrate, cu alte partide democratice, cu toate forțele antiimperialiste în lupta pentru progres social și pace în lume.

Aprobind unanim întreaga politică externă desfășurată de partidul nostru în spiritul și pe baza orientărilor și hotărîrilor Congresului al XI-lea și ale Conferinței Naționale din decembrie 1977, Plenara C.C. al P.C.R. reafirmă în modul cel mai ferm hotărîrea Partidului Comunist Român, a României socialiste de a continua și în viitor această politică, de a face totul pentru a-și aduce contribuția la soluționarea marilor probleme contemporane.

NICOLAE CRISTACHE ■

Cultul muncii, cultul valorii

Irina Florea, campion la telegraf și mare meșter dulgher

„Intr-o dimineață, acum vreo câteva săptămâni, mă întorceam de la sediul Grupului 4 șantier, unde fusesem chemat de tovarășul director Nicolae Georgescu. Mă întorceam pe jos, fiindcă nu e mult de mers. Când am trecut prin Piața Cosmonauților, mi-am auzit strigat numele. Mă uit în jurul meu și nu văd pe nimeni cunoscut. Pe urmă iar mă strigă cineva, parcă de foarte departe. Era un macaragiu, Gică, celălalt nume nu i-l mai știu. Am lucrat împreună, cu ani în urmă, la hotelul Dorobanți. Omul mă striga de sus, din macaraua-turn cu care lucrează la blocul ăsta nou din Piața Cosmonauților. Am fost bucuros să-l reîntâlnesc și să stăm nițel de vorbă. Dar tot atunci a apărut și un șef al lui, nu mai știu cum îl cheamă, care m-a întrebat dacă eu sint cel de-am lucrat cu dulgherii la „Scala”, la „Casata” și-acum la „Grădinița”. Da, eu, am zis. Frumoase lucrări, a zis el. Pe urmă m-a întrebat dacă nu vreau să mă mut la ei, adică, vezi, la alt grup de șantier. Asta, i-am zis, nu se poate fiindcă n-am de gând să plec. Însă cuvintele acelui șef, mastru ori inginer, ce-o fi fost, recunosc că mi-au făcut plăcere. M-au pus pe gânduri, ca să zic așa, într-un mod plăcut. Nu se poate ca un om să nu fie mulțumit când aude cuvinte frumoase despre el. Dar nici să se lase în voia unor asemenea gânduri nu-i bine. Uite, mie, atunci, era să mi se întâmple ceva rău. Am trecut strada neatent și era să dea o mașină peste mine”.

Are 36 de ani și muncește de 20. Când, în urmă cu 20 de ani, fratele său, Marin, l-a chemat să lucreze pe șantierul combinatului de la Onești, Irina Florea, recunoscutul meșter dulgher de azi, nu lucrase în lemn decât o poartă și un gard cu care împrejmuiseră curtea casei părintești din Mereni de Sus, din Teleorman. Meseria a învățat-o mai ales de la un maestru foarte priceput, un moldovean, Vasile Chervășuță, cu care a trecut de la Onești la Suceava, la blocuri, și apoi din nou pe șantierul unui combinat, la Ițcani, și pe șantierul altui combinat, la Ișalnița. Armata a făcut-o la Cluj-Napoca, unde a luat și un premiu, ca telegrafist, pentru recordul de trei mii de cuvinte pe oră. Mai era acolo un oltean care bătea tot atâtea cuvinte, dar acela făcea greșeli, își amintește Florea Irina. A fost acesta, pesemne, un gând bine învățat de acasă. Să nu greșescă. Ca șef al unei brigăzi de cincizeci de dulgheri, nu admite ca vreunul dintre oamenii săi să gindească altfel. Mulți, zice Irina Florea, cind vin să se încadreze la el în brigadă, îl întreabă ciți bani ar putea câștiga: „Ei pun de la început întrebarea: cu banii cum ieșiți? Le răspund că asta depinde de ei în primul rând. Acum, vă spun dumneavoastră, brigada mea câștigă destul de bine. Nu e om să nu ia în jur de trei mii de lei. Însă, eu știu, în privința asta nu dețin recordul. Nici nu mă interesează să-l dețin. Nu alerg după bani. Cine vrea să lucreze cu mine, trebuie să gindească așa cum gindesc eu. Iar eu nu spun, vezi bine, că nu mă interesează banii. Dar nici n-aș răbda ca oamenii mei să devină chilipirgii. Știi doar cum mai lasă constructorii citeodată apartamentele în urma lor. Doar-doar o veni cetățeanul care trebuie să se mute în apartament și să-i strecoare, acolo, câteva sute, ca „să aibă grijă”. Este păcat, cred, că printr-o constructori se mai află unii care se bucură de bacșiș ca niște frizeri”. În Grupul 4, află, Florea Irina este primul dulgher care a folosit cofrajele metalice pentru stâlpi. Cu aceste cofraje, mai află, lucrarea este executată repede, iar calitatea este ireproșabilă. Ce-i drept, mai zice șeful dulgherilor de la „Grădinița”, asemenea cofraje au și vecinii lui, de la Grupul 2, cei care lucrează la blocul din Piața Cosmonauților. Însă acestora le trebuie macara pentru a monta cofrajele, pe cind Florea Irina și cei 49 de oameni ai săi au meșterit în așa fel cofrajele acestea încât sint mult mai ușoare și funcționale. Doi oameni pot să le monteze manual. „Banii, conchide el, de-aici trebuie să-i câștigăm. Ușurindu-ne nouă munca, nu împovărând buzunarul celui care așteaptă de la noi case”.

Nimic nu e mai important pentru brigada lui, afirmă Florea Irina, decât pofta de muncă. În privința asta, zice șeful brigăzii, el este foarte grijuliu. Vrea ca oamenii să vină la muncă și să lucreze cu plăcere. E mare lucru ca omul să se înțeleagă cu cei din preajmă și să nu înceapă ziua încruntat. De aceea, cum zice Florea Irina, el observă cine cu cine se împacă. Odată a plecat de pe șantier, seara, împreună cu un tânăr, Vasile Mănăilă. Pe drum, tânărul l-a rugat să-l repartizeze în altă formație. A doua zi cererea lui s-a și îndeplinit. A început să lucreze cu șeful de formație George Niță cu care era, ca fire, mai înrudit. Un amănunt nu lipsit de importanță este că în noua formație tânărul are mai mult de lucru. Cu alte cuvinte, mai zice Florea Irina, el a cerut să vină de la ușor la greu. Și, iată, este foarte mulțumit. De aceea parcă a și început să lucreze mai bine în ultimul timp.

Florea Irina e un bărbat mărunț de statură și fără nici o grabă în vorbă. Are, cum spuneam, 36 de ani și muncește de 20 în aceeași meserie, dulgheria. Întimplător stă pe o stradă numită Odihnei, la numărul 16, între Calea Rahovei și Ferentari, unde are o casă a lui, cu pomi, cu grădină. A făcut zeci de blocuri dar nu-i place să stea la bloc. Cu toate acestea, pentru că de exemplu acum, cind s-a mai încălzit vremea, lucrează de la 7 dimineața la 6,30 seara, jumătate din viață tot prin blocuri stă. Prin cele pe care le ridică el însuși.

„Odată mă întorceam de-acă de-aproape, de la blocul din strada Mendeleev, pe care-l construim tot noi. La intersecția cu bulevardul, pe trotuarul de dincolo, de lângă „Casa Filmului”, seadeau doi străini. Se vede că le plăcea cum arată „Casata” și „Grădinița”. Oi fi eu dulgher, dar tot am înțeles ceva din franțuzeasca lor: „Românii construiesc frumos...” Și știți de ce? V-am spus: pofta de viață, pofta de muncă!”

E. DUMITRU ■

Fotografie de ELENA GHERA ■

AUTOGRAFUL UNUI ARTIST ÎN MESERIE

Sint de 23 de ani mozaicar. In 1956, după școala profesională, am intrat direct în facultate. Așa mi-a plăcut să consider anii în care am lucrat, ca mozaicar, la construcția Casei Științei. Acolo mi-am dat proba de foc. Atunci, câteva zile, am simțit că teoria era de o parte, practica de cealaltă, iar eu mă găseam, foarte strimțorat, la mijloc. Am fost, tot timpul, cu ochii pe meșterii vechi. Sub miinile lor, cel mai complicat mozaic mergea parcă de la sine. Ceva mai firziu mi-am dat seama ce se întâmpla atunci cu mine: mă copleșeau dimensiunile... și răspunderea; într-un cuvânt — lipsa de experiență.

Anii au trecut, am terminat „facultatea”, au urmat Academia Militară, Sala Palatului, hoteluri și noile cartiere. În Berceni aveam și eu o echipă încheagată, și de-atunci am simțit că și pentru noi orice lucrare mergea de la sine sub miinile noastre.

V. Gheorghe

Totul e să te pui în starea de a face un anumit lucru!

(Urmare din pagina 1)

de ciment, cu „experiență” etc. Într-o zi, inginerul Nicolae Haranaciu n-a mai dat telefon de urgență, n-a mai cerut ajutor de la „alții”, trecind peste faptul că imensul combinat pe care-l conducea era tânăr, cu unele investiții inaugurate recent și cu un personal calificat și necalificat fluctuant. „Totul e să te pui în situația de a face un anumit lucru!” — repetă Nicolae Haranaciu, — „și noi ne-am pus în situația de a ne descurca singuri, de a gândi cu capul nostru, de a acționa conform competenței noastre, de a nu mai rămâne la discreția ajutoarelor din afară, a celor cu „experiență”. Și astfel asigurându-ne, e drept, un anumit risc, risc soldat cu nenumărate reveniri la reparații și la avarii, am învățat să ne păstrăm calmul în situațiile limită, să acționăm lucid și eficient, am câștigat încredere în noi!”

Și totuși inginerul Ion Mija, directorul tehnic al combinatului, afirmă că, în calitatea sa de constructor care a studiat și a participat efectiv la avizarea și la execuția investițiilor, fabricile componente ale celui „mai mare producător de ciment din țară” au intrat în funcțiune la timp și la parametrii planificați! Cum se explică, atunci, faptul că la citiva ani de la inaugurare fabricile Combinatului de lianți și azbociment din Tîrgu Jiu nu mai reuseseră să producă la parametrii proiectați? (Să nu uităm că data intrării în funcțiune a combinatului, în prima sa fază, înseamnă anul 1965!) Inginerul Ion Mija ne demonstrează că atingerea parametrilor proiectați reprezintă, de fapt, verificarea utilităților în condiții de exploatare urmărite atent de un personal calificat provenit din întreprinderi similare sau din forte proprii, dar că după demonstrarea performanțelor nu s-a mai muncit cu aceeași calificare și competență. O explicație valabilă e aceea că majoritatea lucrătorilor din combinat provin din comunele și satele învecinate, care s-au adaptat greu la condițiile de muncă din industrie și la înaltul grad de automatizare a fabricilor.

Esential este însă că la un moment dat oamenii din combinat, în frunte cu comunistii încercați pe șantier și în întreprinderi de ciment din țară, stabiliți acum, definitiv, la Tîrgu Jiu, „s-au pus în situația de a face singuri un anumit lucru!” Și lucrul acesta a însemnat, în citiva ani de zile, producerea unei asemenea calități de ciment pe care cel mai pretentios laborator internațional de verificare a cimentului din lume, cu sediul la Londra, l-a apreciat elogios. Lucrul acesta mai înseamnă că în scurt timp, practic în anii cincinalului revoluției tehnico-stiințifice în care ne aflăm, Combinatul de lianți și de azbociment din Tîrgu Jiu a redus, prin raționalizări și inovații subtile, consumurile de combustibili și de energie electrică, la nivelul celor mai avansate țări din lume în producția de ciment: R.F.G., S.U.A., Japonia, Anglia, Franța, Italia, Belgia, Olanda, Ba, în ceea

ce privește consumul de combustibil, la o tonă de ciment, în procente. Combinatul de lianți și azbociment din Tîrgu Jiu se află pe primul loc în lume! Și asta, în condițiile în care producția a crescut la morile brute de făină de la circa 60 tone pe oră la 80 tone pe oră, iar la morile de ciment de la circa 35 tone pe oră la 47 tone pe oră. În așa fel încît cimentul de Tîrgu Jiu este printre cele mai căutate iar „marca fabricii” recunoscută pretutindeni. „E și firesc — spune inginerul Dumitru M. Gheorghe, șeful secției fabricii de ciment — noi producem un ciment cu o mare rezistență și durabilitate pentru că, dincolo de orice alt considerent, tot ceea ce construim, construim într-o zonă seismică”. La aceste cuvinte inginerul Ion Mija adaugă faptul că „un cimentist răspunde de calitatea construcțiilor toată viața, nu pe termen limitat!” Și inginerul Ion Mija este doar omul care a bătut primul țărș pe locul unde urma să se clădească acest urias combinat, este omul cu legitimația numărul unu de lucrător în Combinatul de lianți și azbociment din Tîrgu Jiu. Specialitatea sa: inginer constructor! De aici și exigența sa față de calitatea cimentului.

Dar să revenim. Cum a fost posibilă o evoluție atât de spectaculoasă, în citiva ani, de la lipsă de experiență și, poate, timorare, la ilustra competitivitate pe plan mondial? Pentru că întreprinderea și cimentul, propriu-zis, au devenit o obsesie extraordinară. Oamenii combinatului, care are sarcina de a produce ciment, var, tuburi de azbociment de diferite dimensiuni (folositoare, între altele, la irigații), plăci de azbociment pentru pereți de case, de hale industriale sau pentru acoperisuri de hale industriale și arozootehnice etc., și-au dat seama că „stă în puterea lor” aspirația și împlinirea printr-o „nouă calitate”, superioară în munca de fiecare zi. Astfel, inginerul Ion Oprea, unul din cimentistii veterani ai țării, a fost lăsat să gindească, să cerceteze, să verifice, să reverifice întregul flux tehnologic

și a descoperit soluții uneori simple dar extraordinar de eficiente pentru mărirea productivității: a modificat linia tehnologică, a schimbat granulația materiei prime, a refolosit mai ingenios și economic pulberea provenită de la electrofiltre etc. Astfel, „sfatul tehnic” al combinatului, compus din muncitori, tehnicieni și ingineri, șefi de ateliere, șefi de secții, directori ș.a., a stabilit un program riguros de reparații, a modernizat și perfecționat injectoarele pentru aducerea gazului melan (reducind consumul și suplimentând productivitatea), a introdus betonul refractar preparat din deseuri în locul cărămizilor refractare care erau mai puțin rezistente, a perfecționat concasoarele de clincher etc., etc... (Enumerarea îmbunătățirilor, perfecționărilor, modernizărilor ar umple citeva pagini de revistă!) S-a ajuns pînă acolo încît, de pildă, fostul absolvent al unei școli profesionale, cimentist din copilărie aproape, cu liceul și facultatea terminate la seral sau la fără frecvență, Dumitru M. Gheorghe, s-a și dea doctoratul cu lucrarea „Utilizarea cenusilor de termocentrale ca materie primă la fabricarea clincherului!” O premiară mondială care a avut loc în laboratoarele combinatului dar și la scara 1/1 a realității, cind, în urma unei defectiuni la alimentarea cu argilă, la propunerea inginerului Dumitru M. Gheorghe, conducerea uzinei a fost de acord să nu oprească cuptoarele și să folosească cenurile „inutilizabile” ale termocentralei învecinate de la Rogojelu. Ei bine, cenurile „s-au comportat perfect” ca înlocuitor!

Dar această extraordinară emulație a acestor oameni extraordinari, de la Combinatul de lianți și azbociment din Tîrgu Jiu, nu poartă doar numele celor „înscrși la cuvînt” mai sus. Ea îi caracterizează și pe inginerul Eugenia Radu, șeful serviciului tehnic-productie, și pe subinginerul Nicolae Ciutură, și pe maestrul Nicolae Năstăsescu, pe tehnicianul Ernest Roth, pe șeful de atelier Marcel Crăc, pe lăcătușul Ion Bărgan, pe electricianul Andrei Vilceanu, pe fasonatoarea Ana Olaru ș.a. Fiecare, în felul său, „s-a pus în situația de a face un anumit lucru” și face, iată, ciment de calitate superioară, necesar în țară și pe meridianele lumii, pur și simplu pentru că e ciment de Tîrgu Jiu!

Minuții oameni simpli

Trei prieteni

Tinerii din fotografie au un destin comun: pe lângă faptul că fiecare are 28 de ani, ei au fost mai întii muncitori la întreprinderea „Electroprecizia” Săcele. Cu timpul și-au completat studiile și, firește, au urcat pe scara profesiei: Ion Mărculescu a ajuns inginer, Iboly Sütő și Gheorghe Banciu au devenit subingineri, dar tot nu s-au despărțit, ci au rămas mai departe în întreprindere, formînd acum un colectiv de bază în cadrul atelierului de proiectare și cercetare.

P. SORIN ■

Cuget, deci există

Limba dacă în universitate (III)*

Înainte de a continua prezentarea — în primul rând: după Tratatul Academiei — a aportului dac la limba ce-o vorbim astăzi, să transcriem cîte ceva din maldărul de scrisori sosite la redacție. O primă bucurie: semnatarul scrisorilor, deși se declară, adesea cu pasiune, convingeri de necesitatea introducerii limbii dace în universitate, exprimă gândurile cu sobrietate și ponderație, cu argumente.

Profesorul de limba română **Gavrilă Copil**, București, arată că „Este cazul ca, printr-un act de profund respect față de acești strămoși ai noștri să studiem metodic, la nivel universitar, limba dacă... Romanii veniți aici au romanizat, dar au fost, la rîndul lor, și dacizați. Știm clar că s-au îmbrăcat în minunatele costume ale dacilor (azi portul nostru național!), au preluat obiceiurile dacilor și ațitea elemente de limbă dacă pe care le grăim acum zilnic. Este semnificativ că fiecare nou cercetător care se ocupă de dacă descoperă noi elemente din limba strămoșilor noștri daci în limba noastră de acum.

Pe vremea cînd am fost student, dacă nu se studia în facultate, nu ni se spunea nimic despre ea. Lucrările lui I.I. Russu și C. Poghirc nu apăruseră. Elevii mei de acum, cînd vor fi studenți, sper că nu vor fi privați și ei de cunoașterea limbii dace. Salutăm ideea unui curs universitar de limbă dacă și mulțumim revistei **Flacăra** pentru găzduirea fericitei inițiative“.

Nicolae Miulescu, București, într-o lungă și documentată scrisoare apreciază pozitiv ideea, exprimînd opinia că este nevoie de o catedră de limbă dacă, unde „Studiul limbii dacice trebuie să se facă... după metode rigurose științifice. Obiectivul principal al catedrei trebuie să fie îndrumarea studenților pe calea cercetărilor, după metodele celor care deja au cercetat și au ajuns la rezultate. Nu cele 170 de cuvinte, cunoscute deja și acceptate ca fiind dace (prin metoda comparativă inaugurată de F. Bopp, folosindu-se albastru ca termen de comparație), trebuie cercetate. Ceea ce se impune acum este continuarea cercetărilor... Eu „mi-am luat îndrăzneala“ să folosesc pentru comparare limba cultă a vechilor greci, o limbă perfect cunoscută. Rezultatele obținute? Aproape de necrezut! Un total de circa 1400 (una mie patru sute de termeni asemănători între română și greaca veche, cuvinte mactă, dintre care, riguros selectate pînă acum (lucrarea este în curs), un număr de 210 de cuvinte ce nu se află decît în română (inclusiv română populară) și greaca veche. Să menționăm cîteva cuvinte ce au același sens și formă similară în cele două limbi: „agridion (gr. v.) — grădină; amolgos — amurg (născut din indemnul la scul pe care îl face baciul la stîna: „hai, băieți, că s-a făcut a mulge“); vathra — vatră; brooma — brumă; diokleoo — a deochia; eldor — dor etc“. Cercetătorul trage niște concluzii foarte interesante, pertinente, cărora ar merita să li se acorde atenție.

Favorabile ideii unui curs universitar de dacă sînt și opiniile lui **C. Iordache**, sculptor; **Valeria Suci**, profesoară (ne relatează și o anchetă printre elevi: 70% dintr-o clasă au exprimat dorința de a cunoaște cît mai multe date despre limba dacă, motivînd interesul lor astfel: dacii erau viteji, nu se temeau de nimic, îmi place istoria, sînt strămoșii noștri, sînt amintiri scumpe etc.); **D. Serbu**, paleograf și filolog; **Silvia Păun**, arhitectă (cu referiri și la opera lui Gh. Scrabă, sociolog și filolog, subliniază valoarea neînchipuit de mare a elementelor cunoscute de limbă dacă pentru înțelegerea culturii și civilizației noastre vechi); **C. Popescu**; paleoantropologul **Constantinescu-Caracal** ș.a.

Limitîndu-ne, în continuare, la menționatul tratat al Academiei (*Istoria limbii române*, vol. II, 1969), să adăugăm, la cuvintele dacice înscrise anterior și la numele de riuri (semnificativ: toate marile ape care curg în spațiul românesc poartă astăzi aceleași nume ca pe vremea dacilor, ca în limba dacilor!; mai mult, unele nume de riuri, considerate lung timp ca fiind importate de la slavi, s-a stabilit astăzi indubitabil că sînt de origine dacă, de ex. Cerna), cîteva nume de localități păstrate de la daci: Abrud, Albac, Arcud (la nord de București), Băroii (pe malul drept al Dunării, în Dobrogea), Bărzava, Cerna, Cigmău, Drencova, Gărvăn, Galt (lingă Rupea), Hârșova, Iași, Mehădia (și zona Mehădinți), Oituz, Olțina, Sălduș, Tăpia, Turda. Să menționăm însă și alte zeci de localități cu nume dace, cum sînt: Bălan, Codru, Leurda, Leordeni, Mal, Măluț, Măgura, Stăna, Vatra (Dornii) etc. Am putea adăuga aici și numele Capitalei noastre — București, căci a se bucura, bucurie vin din limba strămoșilor noștri.

LIVIU PETRINA ■

*) Vezi „Flacăra“ nr. 10 și 11.

Prof. dr. doc. Aurel Nanu:

„Am ajuns în faza cînd și pe piața științifică acționează criteriul valorii“

— Tovarășe profesor, înaintea oricărei alte întrebări v-aș ruga să „traduceți“ denumirea specialității dv. — tehnologiile neconvenționale — într-un limbaj accesibil maselor de cititori dimpreună cu lămurirea obirșilor acestui domeniu.

— Se știe că sistemul economic al activității umane se realizează în principal prin procese de producție iar acestea prin procese tehnologice dintre care cele mai importante sînt procesele tehnologice de fabricație. Ele se realizează principal prin metode tehnologice și efectiv prin procedee tehnologice, știut fiind faptul că o metodă tehnologică se aplică prin mai multe procedee, procedeele tehnologice încadrîndu-se toate în legile metodei și diferințîndu-se între ele prin utilajul tehnologic folosit.

Procedeele tehnologice neconvenționale pot apărea în cadrul metodelor convenționale (exemplu turnarea continuă ca procedeu neconvențional al metodei convenționale de turnare, deformarea plastică cu viteze foarte mari în cadrul metodei convenționale de prelucrare dimensională prin deformare plastică, sudarea cu plasmă, fascicul de electroni etc. în cadrul metodei convenționale de sudare cu topirea metalului etc.) sau se inventează metode tehnologice noi cu procedee neconvenționale corespunzătoare (exemplu metoda de prelucrare dimensională prin eroziune cu procedeele tehnologice eroziune electrică, chimică, electrochimică, cu plasmă, cu radiații corpusculare — fasciculi de electroni și electro-magnetice — laser, cu unde ultrasonice, metoda de agregare cu pulberi etc.). În țara noastră, preocupări în domeniul tehnologiilor neconvenționale au apărut cu circa 25 de ani în urmă, mai întîi la Institutul politehnic „Traian Vuia“ din Timișoara apoi la Universitatea din Brașov pe cînd era încă institut, la Institutul politehnic București și I.C.P.T.C.M., Universitatea din Craiova și la Institutul politehnic din Cluj-Napoca. În momentul de față în cadrul institutului nostru domeniile de cercetare sînt eroziunile electrice, electrochimice, complexă (electric — electrochimic), cu ultrasunete și laser. Cu toate acestea, în timp ce pe plan mondial producția primelor utilaje pentru prelucrări prin tehnologii neconvenționale a început în urmă cu 15—20 de ani, la noi în domeniul eroziunii electrice s-au realizat în urmă cu 2 ani la Electrotimis. Argumente care să pledeze în favoarea lor sînt foarte multe. Spre exemplu: la aceeași cantitate de metal consumat, valoarea unei mașini de prelucrat prin electroeroziune este de circa 15 ori mai mare decît cea a unui strung obișnuit. Diferența nu este altceva decît inteligența creatoare superioară valorificată. Viitorul în construcția de mașini nu poate fi conceput fără contribuția substanțială a tehnologiilor neconvenționale.

— Tărilor care ne-au luat-o înainte beneficiază de avantajul experienței îndelungate în construcția de mașini. Îmi face impresia că explicația întîzierii nu poate fi pusă exclusiv pe seama „tineretii“ noastre în acest domeniu.

— Sînt și alte neajunsuri. În primul rînd consider că procesul de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția se desfășoară prea lent în raport cu obiectivele stabilite în acest sens în documentele de partid. S-au făcut pași uriași în privința bazei materiale, în pregătirea corespunzătoare a cadrelor, au fost limpezite și legiferate multe aspecte de natură organizatorică. Desigur, rezultatele nu se pot ivi peste noapte, dar consider că pentru a ni le apropia și mai mult sînt necesare cîteva măsuri în plus, de substanță. Afirm cu toată convingerea că nu peste tot se acordă atenția cuvenită noului. Principala mulțumire a întreprinderilor este dacă își realizează planul. Ceea ce nu este rău, dar în condițiile competiției pe piața mondială în care — așa cum spunea secretarul general al partidului la recenta consfătuire — cadrele din industrie — ne întregim obiectiv și necesar. La fel de importantă este și calitatea performanței tehnice. Realizarea acestor două cerințe fundamentale este condiționată de operativitatea cu care se asimilează noul. Consider că este imperios necesară concentrarea forțelor creatoare în institute de cercetare dotate cu toate anexe de producție și în care să fie integrate și cadrele didactice. Rezumîndu-mă doar la tehnologiile neconven-

● Aurel Nanu. Născut în anul 1921 în orașul Turda. Absolvent al Facultății de electromecanică — Institutul politehnic Timișoara — promoția 1944. După ce în perioada 1945—1955 i se cristalizează primele idei, întreaga sa activitate științifică și-o va dedica prelucrărilor prin tehnologii neconvenționale. Coordonator și coautor al „Manualului inginerului mecanic“, este autorul a 16 cărți și a foarte numeroase alte studii de specialitate. Doctor din 1962 și doctor docent din 1972, prin activitatea sa și a colaboratorilor săi, politehnica timișoreană și-a dobîndit un binemerit prestigiu național și internațional în domeniul tehnologiilor neconvenționale.

ționale, vreau să menționez că noi, aici, la Facultatea de mecanică, putem realiza utilaje necesare economiei în condiții foarte vitrege și la un preț de cost ridicat. Am realizat circa 30 de prototipuri de mașini noi, dar abia jumătate sînt exploatate în industrie și marea lor majoritate doar ca unicate. Paguba cea mai mare constă în aceea că în timp ce noi am realizat prototipurile, multe întreprinderi din țară continuă să importe respectivele mașini.

— Ce-i de făcut pentru ca aceste prototipuri validate pe deplin la „locul lor de muncă“ să ducă mai repede la eliminarea pe cît posibil a importurilor?

— În institutul nostru își desfășoară activitatea unicul colectiv specializat în tehnologii neconvenționale. A fost înființat în 1972. Dispunem de un număr mic de ingineri și muncitori. Majoritatea sînt cadre didactice. Nu putem face față solicitărilor. Consider normală existența unui institut de cercetare în care să fie integrat și colectivul nostru. Aici să se realizeze prototipurile în funcție de necesități. Primele mașini să fie fabricate aproape simultan cu proiectul. Mai este necesară o întreprindere profilată în acest scop care să colaboreze nemijlocit cu institutul. Numai așa se va putea vorbi de o integrare reală a învățămîntului cu cercetarea și producția.

— Să mai discutăm și despre altceva. De pildă, despre optimizarea raportului dintre producția științifică, prelucrarea și răspîndirea informației științifice și valorificarea ei pozitivă în așa fel încît eficiența să fie maximă.

— Cînd în urmă cu mai bine de 20 de ani îmi publicam în volumul patru de „Tehnologia metalelor“ primele rezultate din domeniul tehnologiilor neconvenționale, au fost mulți aceia care afirmau că ceea ce studiază Nanu este o „ceasornicărie intelectuală“ interesantă care nu va ajunge însă niciodată să fie aplicată în producție“.

Astăzi nu se poate concepe industrie modernă fără aportul tehnologiilor menționate. Vreau să spun acum că în orice cercetare științifică nu se poate întotdeauna scosta imediat pe eficiență economică. Dar sînt la fel de convingeri că nu există cercetare științifică care pînă la urmă să nu aibă o finalitate. Mai rezultă de aici că în orice activitate de cercetare este foarte importantă abordarea deopotrivă a problemelor fundamentale și curente în

egală măsură. Ideea unilateralității este păgubitoare. Poate greșesc, dar atitudinea față de nou a unora este necorespunzătoare. Se merge, cu rare excepții, pe linia minime rezistențe. Excepție o fac doar pasionații. Există, îmi face impresia, părerea că dacă noi facem ceva care nu depășește strălucirea este bun, dar de îndată ce înfăptuim ceva în premieră absolută, în afara acceptului a citorva entuziaști, atitudinea majorității este umbră de expectativă. O prudentă care își are, probabil, justificarea ei istorică, pe care unii o mai poartă din comoditate, dar pe care este inadmisibil să o mai tolerăm în continuare dacă dorim realmente să ne integrăm în elita mondială a științei. Ea se răsfrînge și asupra celui care creează, asupra celui care ignoră rutina. Persistența neîncrederii, oricît ar fi de imună, îi macină pînă la urmă și pe cei mai optimiști. Sînt de părere că în orice muncă, orice rezultat obținut în plus față de convențional trebuie prețuit moral și material deopotrivă. Un rezultat nou trebuie să aducă celui care l-a realizat o satisfacție, indiferent de natura ei. Dacă nu există această satisfacție, elanul celui care l-a obținut se risipește încetul cu încetul. Am ajuns la faza cînd și pe piața științifică acționează criteriul valorii. Acum începem să selectăm. În momentul în care calitatea dictează valoarea, este obligatoriu să apreciem și omul de calitate. Ar mai fi multe de spus. De pildă despre pregătirea cadrelor de calitate. Vreau să spun că cineva ar trebui să-i învețe și arta de a birui rutina, teama de a greși, birocrația. Sînt mulți care știu foarte multă carte, sînt dolda de idei, dar preferă să stea în banca lor. Ce să faci dacă așa sînt ei făcuți? Ei nu știu să se entuziasmeze. Marele câștig este să-i scoți din filozofia care le asigură pretinsa liniște sufletească.

— În literatura de specialitate privind organizarea și gestiunea cercetării științifice, un loc aparte îl ocupă studiul factorului de risc. Există chiar metode speciale pentru determinarea sa în contextul temei cercetate. Din cîte mi-am dat seama, la noi nivelul de asumare a riscului este încă scăzut.

— În ultimele 2—3 decenii oamenii de știință au „riscat“ foarte mult. E de prisos să înșir aici o listă cu exemple. Vreau să spun că indiferent de domeniul la care ne-am referi, pretutindeni omul se confruntă cu riscul. A-l neglija poate însemna în cel mai bun caz un consum inutil de valori materiale și spirituale. Tocmai de aceea au fost concepute modele matematice pentru a-l determina. Ceea ce nu înseamnă că el va fi vreodată definitiv exclus. În fond, nu tocmai sfidarea necunoscutului a reprezentat dintotdeauna eternul uman? Ce satisfacție ar mai fi aceea cînd din capul locului probabilitatea reușitei ar fi egală cu unitatea? Pe de altă parte, în activitatea practică, riscul nu poate ocoli factorul economic. Riscînd prea mult și repetat, te trezești la un moment dat că ți-ai cheltuit întregul capital material și moral. În optimizarea celor două extreme rezidă responsabilitatea oamenilor, a oamenilor de știință în special. Încin să cred că, în afara celor spuse deja, privitor la tenația minime rezistențe, o modalitate practică de armonizare a factorului de risc în vederea valorificării superioare a potențialului științific de care dispunem, atît de necesară astăzi, o constituie integrarea acestuia într-o formulă a responsabilității comune. Mai înseamnă apoi curajul de a depăși prejudecata că știința este un privilegiu al citorva „mari“.

— Nu credeți că la ora actuală cînd domeniile cercetării științifice se întrepătrund, înseși premisele cercetării ar trebui să fie serios amendate? De pildă, energia se bizuie în toate cercetările exclusiv pe conceptul de căldură. Ar putea fi și altfel?

— Este o chestiune care aparține viitorului, dar după cum bine se știe, viitorul începe astăzi. Istoria științei ne oferă numeroase exemple de mari descoperiri care au putut fi făcute doar după ce autorii lor au sfidat canoane ce păreau a fi date odată pentru totdeauna. Astfel ne putem gândi de pe acum că energia de care umanitatea are atîta nevoie poate fi procurată și altfel decît din sursele clasice sau mai puțin clasice. Ca om căruia dintotdeauna i-a plăcut să gîndească „neconvențional“, pornind de la fenomenele care au loc de exemplu în procesul tratamentelor termice, am dedus că reaşezarea structurilor cristaline prin călire se poate realiza și prin iradiere cu radiații de energie. Experiențele făcute, parțial mi-au reușit cu masele plastice. Dar, rețineți, acestea sînt doar idei. Ele au șansa de a rodi în viitor. Important este a ne obișnui să gîndim și altfel. Este imposibil să nu se ivească pe ogorul acestui gîndiri fertile acea mințe genială capabilă să descopere un alt măr al lui Newton.

ION DANEA ■

Reporteri in circuit

Svinița — pământului, ca să nu plece, îi trebuie rădăcini

(Urmare din pagina 1)

pământului ca să nu plece îi trebuie rădăcini. Construcția marelui baraj a schimbat și fizionomia fostei Stara Svinița. Nu întotdeauna noul, chiar dacă este în folosul nostru, ne găsește și pregătiți. Aici, un om măsoară noaptea apa în creștere pentru a da alarma celor ce nu se strămutaseră încă. Svinița și-a cucerit fiecare palmă de pământ. S-a urcat mai sus, pe o ripă care acum este traversată de străzi, nu de ulițe, precizăm. Ca în marile metropole, acestea nu au nume, ci numere. Oamenii și-au ridicat casele pe temelii de piatră alese cu mîna, apoi și-au „construit” grădini, acesta este cuvîntul. Ca să aducă terenul în același plan cu al casei, adică orizontal, fiecare și-a ridicat un dig impresionant de piatră după care au turnat pământ adus cu mașina, cu căruțele, cu sacul. Svinița a devenit comuna cu zece mii de trandafiri. Crescuți cu dragoste, păziți cu strânsnicie. Umblăm de-a lungul și de-a latul așezării, însoțiți de tînarul ei primar, Pavel Petrovici, Pavle, cum îi spun cu prietenie oamenii. Fiecare vrea să-i ceară un sfat. Despre el ne-a fost dat să auzim departe de locul pe care îl gospodărește — la Orșova, la Drobeta-Turnu Severin. În Svinița pînă și ultima stradă are trotuar. Casele proaspat vîrulte, implintite într-un sol ostil vorbesc de la sine despre tenacitatea, voința și spiritul gospodăresc al românilor, al sîrbilor ce locuiesc aici. Svinița a devenit satul cu cel mai pronunțat nivel de urbanizare de pe cuprinsul județului Mehedinți. În casele lor durabile oamenii au apă curentă, au baie! Iată, mai sus, sub pădure, este amplasată uzina de apă. Șase kilometri de rețea de conducte aduc apa potabilă în gospodării și pe stradă. Prosperitatea satului exultînd în lumină, stîrnește legitime întrebări: „S-a depus o muncă enormă, ne atrage atenția primarului. Dar să medităm că aici fiecare familie se compune dintr-un miner pensionar, dintr-un fecior care, firește, tot la mină lucrează, fie el electrician, strungar. Femeia crește copiii. Minerii ies mai repede la pensie. Apoi se îngrijesc de pîmînt, de animale, de arbori și de flori. De aceea vîă oprîți în fața lor. Pentru că toți muncesc. Un unicat în Mehedinți: la Svinița nu există nici un bărbat între 18 ani și vîrsta pensionării care să nu fie încadrat în industrie. Se spune că Minis-

terul Transporturilor și Telecomunicațiilor va deschide aici o carieră de piatră. Vrem să re deschidem încă niste vechi lucrări miniere de huiță și antracit. Și să găsim de lucru pentru femei. Munca asigură un climat sănătos. Toate cele de interes obștească le-am înfăptuit prin muncă patriotică — parcul pentru copii, o grădină de vară, miile de trandafiri, brutăria, un stadion cu o capacitate de 1 500 de locuri, tribună. Chiar acum l-am gazonat. Știți că Svinița este satul cu cea mai veche activitate fotbalistică din Mehedinți? De 45 de ani, fotbal”. „Bine, dar aici dacă dai un șut în mîngie, se duce pînă la Dunăre!” „Tradiția e

tradiție”. Intrăm pe teren. Porțile sînt și asteaptă să fie apărate. Auzim viitoarele urale dar în același timp ochiul surprinde realitatea — de o parte și alta a terenului, termenul dur de comparație — ripa. Pentru ca acest stadion să existe, s-a mutat un munte. Venind de la mină, în orele libere, cei din Svinița au excavat 28 000 de metri cubi de pîmînt. Cutezanța și sufletul oamenilor nasc geometrii amețitoare. Pe acest pîmînt, cu oricine ar fi competiția, victoria va fi numai a celor din Svinița. Inaugurarea este programată pentru sfîrșitul lunii iunie iar sîrbătoreala la care vor participa și prietenii sîrbi din orașul de peste Dunăre, va ține trei zile.

Cind vom rula cu mașinile pe asfaltul neted al drumului auto Dubova-Cozla, alături de Dunăre, să reținem aceste nume și chipuri: Maria și Zlata Predici, Iovana Petrovici, muncitoare din Svinița. Fotografie de AUREL MIHAILOPOL

La începutul viitorului cincinal, în Svinița, la hotar, va fi construit un hotel. O undă de speranță ne străbate și pe noi — înseamnă că șoseaua pe care între Orșova și Berzasca am întîlnit un singur muncitor luptîndu-se cu piatra ca un Sisif, și alte trei femei încercînd-o, va fi pînă atunci construită. Primarul știe cum s-a înălțat fiice gospodărie, își cunoaște bine oamenii. „Noi le-am dat teren, adică stîncă, ei au transformat-o în pîmînt roditor”. Se schimbă saluturi: „Bună ziua, dobra dan, dobra dan!” E ceasul cînd cei veniți de la lucru fac curat în fața porților împreună cu femeile și copiii lor cu o grabă și o energie pe care mi le explic — peste o zi va fi echinocșiul. Aprindem cite o țigară. Mi-e imposibil să arunc chibritul pe jos. De fapt, cum trăiesc oamenii?

Pe strada numărul 5 intrăm în gospodăria lui Slavco Iovanovici, miner la mina de azbest din Dubova. Curtea pietruită, cu canal de scurgere, o cochetă bucătărie de vară. Vaca, boul, porcul, la locul lor. Podul cu fin. În casă, atîta curățenie, că îți vine să mergi desculțat, în virful picioarelor. În peisaj — televizorul, frigiderul, mașina de spălat. Perne enorme brodate cu migală. Liubișă Avramovici, miner destoinic, președintele asociației sportive, ține cu tot dinadinsul să-i vizităm și lui casa. Are două grădini. La Svinița asta înseamnă foarte mult. Impresionante înălțări și taluzări de teren. Ne întrebăm cit suflet costă un pom aici? „Și cine v-a ajutat la atîtea construcții?” „Vecinii”. Celui cu care am vorbit adineauri în sîrbă, i-am promis că miște lucrurile și eu la el. Tot pentru o grădină. Dar să intrăm. În ograda sa, pe pereți, stă agățată în toată lungimea ei o uriasă „setcă” pentru pește ce ar stîrni imaginația multor scenografi. Parcă ne aflăm în decorul unui spectacol semnat de Liviu Ciulea. Femeia lui ne întîmpină cu dulceața de smochine. „Fiecare gospodărie din comună, ne spune Liubișă Avramovici, trebuie să crească patru smochini. Au toate condițiile de climă. Îi rugăm cu mare atenție. Ordin, sfat și rugăminte de la primărie”.

Prin avîntul economic pe care l-au luat așezările de pe cîșură, în urma descoperirii zăcămintelor de cărbuni și de minereu, prin însăși existența Danubiului — realitate și vis — în viața oamenilor, comune prospere ca Svinița vor îmbogăți peisajul uman și fertil ce însoțește intrarea Dunării în țară.

Cînd spun că sînt din Svinița, oamenii îi rostesc numele cu mindrie și o anumită tandrețe în glas.

Campania de primăvară în Cimpia Română

Două zile și două nopți printre mecanizatorii Bărgăganului

(Urmare din pagina 1)

minată de citeva zile, iar alte vreo 250 hectare cu sfîclă furajeră, lucernă, plante medicinale și rădăcinoase. Practic, toate culturile din epoca întii sînt în brazdă, iar de mîne vom începe să însămîntăm și porumbul”. În afară de erbicidat se mai lucrează, constatăm, la curățirea terenului de resturi vegetale, vreo 60 de oameni, și la plantatul mentei. Cu cinci semănători, în zece zile, cei patru mecanizatori ne asigură că vor termina și porumbul. Inginera e ajutată de sefii de ferme, de președinte, iar sarea asta, trasă de un cal destul de blind, o ajută să controleze cit mai multe puncte de lucru, să asigure asistență tehnică lucrărilor. Iar calitatea lucrărilor o constată un delegat al direcției agricole, este mai bună decît anul trecut. S-a redus discuitul, fapt ce va duce la mentinerea apei în sol și, evident, la economii de carburanți. S-a erbicidat bine, la floarea-soarelui, chiar de două ori, și se speră să nu se mai aplice nici o prasilă, pînă la recoltat, economisindu-se, astfel, cheltuielile cu forta de muncă. Totul tînde deci spre un grad ridicat de mecanizare, mecanizatorul devenind omul de bază al agriculturii de azi.

Cam tot așa se lucrează și la C.A.P. Zoîța. Numai că aici mai sînt de însămîntat 100 hectare cu floarea-soarelui. În două zile, ne asigură mecanizatorii Ion Bucur, Marin Mocanu și C. Popa, vor fi însă terminate. Anul trecut, la floare, nu s-a realizat planul cu 50 de kilograme. Anul ăsta, speră Vasile Bădică, se va depăși.

— Ce vă face să sperați la depășiri? Îl încit eu cu o întrebare.

— Am pregătit bine terenul, am erbicidat întreaga suprafață, am fertilizat și, pe unde ciulinii îmi ajungeau la brîu, cu trei ani în urmă, acum nu mai vezi o buruiănă.

La Zoîța s-a mai făcut, să spunem așa, și o investiție de inteligență: s-au întocmit asolamente, adică, în solele îmburuienate s-au plasat culturi care combat buruienile, în special păioase. Mai este însă un necaz: revine suprafața prea mare de un tractor și din cauza aceasta uneori

se întîrzie lucrările. Conducerea Consiliului unic agroindustrial Ziduri redistribuie mașinile, dar „ne trezim cu tractoarele toate odată de cîmp și nu putem supraveghea fiecare lucrare, calitatea suferă și ne trezim uneori cu recolta dijmuită încă de la semănat”. Accentul trebuie pus desigur și pe repartizarea numărului corespunzător de mașini, dar, credem noi, și pe creșterea gradului de responsabilitate, de conștiințozitate al mecanizatorilor care mai închid ochii la calitate. Aceasta cu un tit mai mult cu cit retribuția lor este făcută acum în raport direct de calitatea lucrărilor efectuate, de productiile obtinute la hectar.

În gara Zoîța a sosit

un fel de transatlantic

Suim într-un ARO și vîra spre gara Zoîța. E la 40 de kilometri de unde ne aflăm noi acum. Un tren cu 70 de vagoane convenționale, un fel de transatlantic ce străbate oceanul Bărgăganului, aburește de vreo citeva ore în gară, dolidora de îngrășăminte. Chimistii de la Combinatul din Turnu Măgurele, ilustru exemplul de alianță și de colaborare între cele două clase, au trimis partea lor de contribuție, îngrășăminte chimice, la piinea Bărgăganului. Cimpia le asteaptă ca pe o mană de aur. Un hectar fertilizat după toate normele agrotehnice produce, aflū eu acum, cu circa 2 000 kilograme de porumb boabe mai mult. Să nu uităm acest amănunt! Cum să nu te bati pentru îngrășăminte? La Zoîța trebuie să sosească mașini și oameni din aproape 20 de cooperative, să ridice îngrășămintele. Cine nu se prezintă în citeva ore, le pierde, marfa asta se vinde al dracului de bine. Marea majoritate a cooperativelor au și sosit, iar unele au cărat jumătate din coala repartizată. Bine, observăm noi, se lucrează la C.A.P. „11 iunie” Săgeata: cooperatorii s-au mobilizat de cum au fost anunțati, au lopați, descarcă din vagon direct în mașini. „Bine ar fi fost, e de părere Nicolae Crăciun, sofer, dacă am fi avut un greifăr: mergea mai repede”. Cum grei-

făr nu este, oamenii trag tare la lopată. Bine se lucrează și la C.A.P. Bălăceanu: se cară cu o mașină și un tractor cu remorcă. Radu Cristache, coordonator la grupa asta, e convins că din moment în moment vor sosi alte trei mașini. Dacă la toate cooperativele s-ar lucra astfel, trenul s-ar întoarce repede la Turnu Măgurele și ar mai aduce un transport. Din păcate, treaba asta nu se face fără pete negre: de la C.A.P. Lanurile veniseră 10 oameni, fără lopeti și fără mașini. Stăteau și se uitau la cei care dădeau zor să și cară îngrășămintele acasă și de acolo pe cîmp. Văzînd că notăm cite ceva în carnet, că mai declanșăm și aparatul de fotografiat, Ioana Preda, mai în glumă, mai în serios, ne roagă să „nu ne dati la ziar”!

— Ba, lasă, să-i mai zgîlție, hină, zice cum supărat Gheorghe Serban, seful de echipă, că, uite, prea ne trimit din oală în poală!

Seful de echipă e supărat, pentru că au fost anunțati că îngrășămintele au venit ambalate în saci și ele sînt în vrac; apoi, pentru că au avut și patru tractoare cu cite două remorci, dar inginerul Porumb a trimis tractoriștii și caro gunoi de grajd, ca și cînd gunoiul s-ar deprecia dacă vine ploaia și nu îngrășămintele chimice. O altă pată constă în faptul că oamenii de la C.A.P. Suditi, tot din județul Buzău, descarcă îngrășămintele nu în mașini, ci în noroi.

— Și dacă vine ploaia cum, iată, se anunță?, îl întreb pe Radu Nicolae, omul care coordonează această activitate.

— Le plouă, ce să le facem? Dacă ne trimit la muncă așa, fără mașini, așa muncim. Mașinile nu mai au benzină și nu mai circulă.

Cam ușoară judecata lui Radu Nicolae, acceptă prea ușor risipa, fără să întreprindă ceva pentru protejarea îngrășămintelor, să le fi descărcat măcar, dacă tot le-au descărcat pe pîmînt, pe un teren mai uscat. Să sperăm însă că intervenția delegatului Direcției agricole județene va avea efectul scontat și că îngrășămintele vor fi ridicate cit mai repede din noroi.

În pauza dintre un semănat și altul

În pauza de citeva zile dintre semănatul floării-soarelui (terminat cînd va apărea acest raid, aici, în județul Buzău) și al porumbului, care abia a început, parte din cooperatorii din Suditi și cei din Posta Cîlnău au asaltat podgoriile. Taierele la vie, pe cele 570 hectare pe rod, sînt aproape pe terminate. „E o mare realizare, pentru ambele ceapeuri, e de părere primarul comunei, Gheorghe Băscăneanu; mai ales dacă ținem cont de fap-

tul că nu prea dispunem de brațe. Am furnizat multă forță de muncă industriei, zice, mai ales în construcții. Acum lucrăm mai mult cu femeile: femei în cîmp, femei-sefe de echipe, femei-președinte. Și tot cu femeile ținem curată și fata comunei. Femeile sînt harnice și priecute. În alți ani tăiam via cu frunze, adică destul de tîrziu, și nu era bine. Acum, iată, mai avem treabă de o zi, la ambele cooperative, și terminăm întreaga lucrare”. În zona Posta Cîlnău, Suditi, Racoviteni și Blăjeni se conturează acum o podgorie de peste 1 000 hectare! Vie tînară, numai soii pure, merlot și cabernet, cu producții de struguri mari, industrializate pe loc, într-un modern centru de vinificare în construcție, dar care în toamnă va funcționa din plin. Pe întinderea desfășurată acum sub privirile noastre se află la lucru sute de cooperatori, printre care și echipele lui Dumitru Ignat, echipă fruntasă de mai mulți ani. Catinca Liută, Stanciu Badea, Constantin Dobre și alții. Via e rînduită frumos pe spalier, pe sistem intensiv, la C.A.P. Suditi, președinta Aurora Dima abia a sosit cu spalierii de la o fabrică de prefabricate din Buzău, iar cooperatorii îi plantează, întind sîrmele, în așa fel, ca pînă miine, lucrarea să fie gata. De la președinta Aurora Dima aflăm că anul acesta, mai mulți cooperatori au participat la un schimb de experiență la I.A.S. Rimnicu Sărat, unde au fost instruiți pentru aceste lucrări. Seful de echipă Dumitru Ignat îmi spune că s-a insistat mai mult pe tăierile timpurii, pe soiuri și vîrste, în așa fel încît să sporească producțiile de struguri la hectar. Din păcate și aici aveam să consenmăm unele neajunsuri: cooperatorii nu aveau sîrmă pentru legat, nu primiseră întreaga cantitate repartizată.

— Să salvăm cit de cit situația, ne declară primarul comunei, interesat și el de soarta și calitatea producțiilor de struguri din toamnă, am întins prima sîrmă jos, la baza butucului, să-l susținem, iar pe parcurs, cînd ne va sosi tot necesarul de sîrmă, vom întinde și corzile doi și trei.

Ceea ce au întreprins cooperatorii pînă acum e bine. Conducerea cooperativelor, ale consiliilor unice agroindustriale, conducerea Direcției generale a agriculturii și industriei alimentare vor trebui însă să întreprindă mai mult, pentru asigurarea necesarului de sîrmă, pentru că via crește, va ajunge și la înflorire și dacă corzile nu vor fi întinse la timp, se va întinde ca o plantă sălbatică pe pîmînt. Și atunci vor apărea și alte necazuri: mucegaiuri, producții de struguri scăzute, vînruri de proastă calitate. Dar poate că factorii de răspundere, vizați în acest raid, nu se vor putea împăca deloc cu o astfel de perspectivă și vor acționa mai energic.

Poluarea unui riu : Buzăul

Apa noastră cea de toate zilele și, mai ales, cea de mâine

„....Comitetul Politic Executiv a dezbătut și adoptat unele măsuri în vederea protecției mai bune a apelor ca factor material al mediului inconjurător, ca element de bază pentru viață și desfășurarea activității social-economice”.

(Sedința Comitetului Politic Executiv din 20 martie a.c.)

...În acea dimineață apa Buzăului ducea la vale, ca-ntr-un coșmar, mii de pești plutitori, răscoliți ca de un seism subacvatic și răsturnați cu burțile albe spre cer, înfățișând un spectacol straniu, de un tragism zguduitoare. Oameni de tot felul, întâmplați pe malurile riului, priveau nedumeriți. Vestea dădu buzna prin satele vecine, ca și în oraș, și alte zeci și sute de oameni veneau să vadă, să se convină și să se mire. Cel care-mi povestea, zilele trecute, această întâmplare, petrecută în urmă cu șase sau șapte ani, mi-a dat și explicația: un operator de la Întreprinderea de mase plastice din Buzău, prins de somn, neglija supravegherea unei instalații de galvanizare și astfel o cantitate de substanță cianurică ajunsese în apa riului. Mergând pe firul informației am aflat că relatarea corespunde realității și că paguba înregistrată de viitoarele riului a fost însemnată.

„Căștenii acestui oraș, aflat într-o continuă și rapidă dezvoltare, oraș în care s-a construit și consolidat o puternică platformă industrială în ultimii ani — întreprinderea amintită fiind acum cea mai veche — au învățat ceva din întâmplarea amintită?”

La Oficiul de gospodărire a apelor din Buzău, cercetind actele și documentele ce se întocmesc cu regularitate (instituția fiind destinată să vegheze asupra purității apei noastre cea de toate zilele, dar mai ales a celei viitoare), se poate afla totul despre riu Buzău, în ansamblul său și pe... porțiuni, deoarece acest curs de apă — ca și celelalte, de altfel — este „sectorizat” și catalogat calitativ. El intră în oraș cu categoria a II-a și pleacă deteriorat cu o clasă, ceea ce înseamnă că poate fi folosit doar la alimentarea cu apă a sistemelor de irigații și a industriei, numai în scopuri tehnologice! Sigur, categoria a III-a pe care o capătă riu Buzău este conformă prevederilor legale, dar aceasta înseamnă că nu se mai poate face nimic pentru ca degradarea sa să se producă în mult mai mică măsură, astfel încât și în aval de orașul ce-l poartă numele oamenilor să poată beneficia de multiplele binefaceri ale unei ape mai pure. Din cele ce vor urma va reieși, foarte clar, ce anume se întâmplă și, mai cu seamă, ce anume nu trebuie să se mai întâmple pe malurile Buzăului.

Din zona industrială pornește un mare canal colector descoperit, a cărui culoare variază între roșu și verde-negru, iar mai departe, pe chiar cursul riului, pot fi văzute în mod frecvent Pete mari, pe o distanță de kilometri, a căror culoare seamănă a orice în afară de apă. Explicațiile se găsesc în cele câteva întreprinderi industriale și, în special, la Întreprinderea de sîrmă și produse din sîrmă și la Întreprinderea de geamuri. În cea dintâi, în urma proceselor tehnologice, sînt eliminate mari cantități de sulfat de fier, iar de la cealaltă hidroxizi de fier, unii verzi și negri, alții roșii. Este vorba despre apele uzate. Firește, se pune întrebarea: de ce nu s-au luat măsuri, încă din faza de proiectare a respectivelor întreprinderi, ale căror procese tehnologice erau cunoscute, pentru a nu se ajunge la situația amintită? Măsuri s-au luat, pentru întreprinderea de sîrmă, dar ele n-au ținut seama de extinderile care aveau să apară (și care au și apărut, între timp), astfel încât stația de epurare a devenit,

destul de repede, insuficientă. Au început controalele calității apei uzate. Probele de laborator au declanșat semnale de alarmă, funcționarii de la O.G.A. au întocmit procese verbale, repetate, au dictat amenzi, au informat organele administrative și politice ale municipiului și județului, au întreprins anchete cu comisii obștești etc. Unele analize au arătat că prezența fierului ionic în apa trimisă spre riu depășea de peste 100 de ori normele legale! Notez câteva numere de adrese și datele la care au fost expediate de către O.G.A. către I.S.P.S.: 122/10 669 din 30 IV 1977, 15 691 din 26 VI 1977, 30 379 din 6 XII 1977, toate prevăzînd punerea în funcțiune a celei de-a doua stații de epurare ca și a instalației de recuperare a sulfatilor de fier și în care noua conducere a întreprinderii se obliga, sub multiple și responsabile semnături, să rezolve, prin muncă proprie, această necesitate. Dar, stupoare: Trustul de construcții industriale București prin grupul VII de șantier, din Buzău, folosise unele piese de montaj destinate I.S.P.S. în alte scopuri!!! Controlul complex, efectuat la 19 VIII 1978, sub egida Consiliului județean de control muncitoresc al activității economico-sociale se încheie cu hotărîri ferme și cu stabilirea de termene, care și ele sînt copios depășite. Problema trebuia rezolvată de la finele lui 1977, dar „fenomenul” nu s-a petrecut nici măcar în 1978. Cîteva alte termene și amenzi n-au reușit să remediernze situația. În fine, un termen de grație a fost 15 martie 1979.

Un drum la I.S.P.S., în aceste zile chiar, este de natură să atenueze impresia negativă de pînă acum: cea de-a doua stație de epurare se află în probe tehnologice! Dar pentru a se ajunge aici a fost necesar (oare, chiar „NECESAR?”) să treacă aproape 7 ani! Iți dai seama de aceasta umblînd prin acte semnate de directorii care au iesit la pensie, de ingineri care nu mai lucrează de mult aici și așa mai departe.

Nu s-a spus încă totul despre o altă situație (în curs de îndreptare): apa pare o materie primă ieftină, dacă nu chiar gratuită. Idee cu totul falsă, pentru că, oricît ar curge pe albia Buzăului și oricît s-ar afla sub scoarță, la 40, 60 sau 200 de metri, ea nu este totuși inepuizabilă. Trebuie deci bine gospodărită și de aceea s-a recurs la recircularea ei, în industrie. Procedindu-se în acest fel, pe lângă economia de apă realizată apare o „pierdere” a sulfatului de fier. „Pierdere” înseamnă în realitate un câștig clar, deoarece anual se duc pe apa Buzăului între 3 și 4 mii de tone din acest material care poate fi folosit chiar pentru... tratarea apei de riu.

Un alt drum la întreprinderea de sîrmă îmi dă prilejul să văd primele cristale de sulfat de fier, pe care tovarășii din această unitate industrială au început să le strîngă. Să sperăm că bogăția aruncată pînă de curînd va fi rațional folosită. Dar pînă cînd lucrurile au fost înțelese și puse în practică au trecut aproape doi ani.

La întreprinderea de geamuri, apa necesară proceselor industriale este luată din subteran, prin puțuri de foraj, deci apă bună de băut. Aici s-ar putea economisi 60 de litri pe secundă, dacă s-ar apela la sistemul de recirculare, din cei 100 de litri consumați în prezent. Dar consumul nu este corelat cu economia, deși toată lumea care muncește într-o întreprindere știe că fără apă nu poate exista o astfel de activitate. În secția de slefuire-polizare sînt folosite substanțe poluante, cele care colorează apa canalului despre care am amintit, ca și pe cea a riului Buzău, în nuanțe, mai tari sau mai palide, de roșu. Cu toate discuțiile avute, cu toate procesele verbale încheiate, nu s-a întreprins nimic pentru reținerea hidroxi-zilor de fier. Epurarea se face prin niște iazuri de decantare, care opresc nisipul folosit, dar nu și restul substanțelor amintite. Faptul că întreprinderea numită face parte din categoria celor de subordonare republicană poate constitui o scuză sau mai degrabă o acuză pentru neglijaerea calității apei uzate și recircularea acesteia? Îi informăm pe tovarășii de la Întreprinderea de geamuri că la I.S.L.G.C., din București, str. T. Argezei, există un proiect datorat tovarășei Aurora Mindruțiu și destinat tocmai acestei unități industriale, în vederea rezolvării necesității recirculării apei.

Urmînd cursul riului Buzău, mai aproape ori mai departe de albia sa cunoscută, spre Brăila ori în alte direcții, sau chiar zăbovind în orașul principal al județului, pot fi întîlnite și alte unități, industriale și agricole, care „colaborează” la poluarea apelor. La Verguleasa, există o întreprindere de creștere și îngrășare a porcilor, prin care se perindă (sau trăiesc) cu mult mai multe animale decît cele prevăzute inițial, ceea ce înseamnă că stația de epurare nu mai poate face față situației de fapt, astfel încît defectele și apa uzată sînt deversate direct în riu. La Pîrsoav se construiește o topitorie de in, care va folosi, cu consimțămîntul Consiliului Național al Apeilor, o soluție provizorie, în ceea ce privește apele uzate (iazuri), situație care aduce în discuție corelarea, absolut necesară, între punerea în funcțiune a unor noi obiective industriale și proiectarea și executarea instalațiilor de epurare. Întreprinderea de industrializare a sticlei-de-zahăr, din marginea orașului, se numără printre „dușmanii” apelor, deoarece, în urma proceselor tehnologice, rămîn destule substanțe organice a căror prezență provoacă dezoxigenarea apei. Ele sînt însă utile irigațiilor, numai că distanțele, față de ogoare, împiedică (explicabil sau nu?) întrebuintarea lor în acest scop. Deja, pentru separarea apei de pămîntul provenit în urma spălării sticlei înainte de prelucrare sînt afectate 12 hectare de pămînt pe care nămolul rezultat stă și se „așază”. Aceste suprafețe (compartimentate prin mici diguri) se cer curățate la timp, astfel ca la viitoarea campanie să poată fi, din nou, folosite. Ceea ce nu se face. Într-o astfel de perioadă se acumulează aici circa 100 mii metri cubi de nămol, din care rămîn 60 mii de metri cubi de substanță uscată. Lucrările respective fiind neglijate, se ajunge la situația ca stația de epurare a apei destinată orașului să se infunde. Perioada de „remont”, în care se execută pregătirile pentru o nouă campanie, începe în aprilie și sfîrșește în august. Poate în acest an, îndemnați și de rîndurile de fată, tovarășii de la Întreprinderea de prelucrare a sticlei Buzău își vor face pe deplin datoria, ferindu-i pe locuitorii propriului lor oraș de neplăcerile decurgînd din înfundarea stației de epurare a apei pe care toți o consumă. O altă problemă, nerezolvată, a aceluiași întreprinderi, provine din risipa așa-numiților „tăiței” rezultați în urma prelucrării materiei prime. „Tăiței” și borhotul de la o fabrică de zahăr pot fi (și trebuie) folosiți în furajarea animalelor. Dar beneficiarii nu se prezintă, cu utilajele necesare, spre a-și ridica acele cantități ce le revin și borhotul, laolaltă cu „tăiței”, începe să curgă și afectează întreaga canalizare a orașului Buzău, ca și simțul olfactiv al cetățenilor, mai cu seamă în zilele cu vînt. Ciudat că nimeni nu s-a gîndit, pare-se, la un sistem foarte simplu: aceleași tractoare cu remorcă, care aduc la întreprindere sfecla, în loc să plece goale de unde au venit, o pot face încărcate cu „tăiței” și borhot.

Dacă ar fi să scriem numele celor care degradează riu Buzău, uneori fără conștiința greselii lor, ar apărea o lungă listă, ceea ce dovedește inegalitatea de forțe și obligă la o stare de veghe și acțiune cu mult mai atentă și mai viguroasă, decît pînă în prezent. Trebuie știut că, la Buzău, funcționează și o Direcție a apelor Buzăului și Ialomitei, un Centru sanitar anti-epidemic, ca și o Comisie județeană de protecție a mediului inconjurător, organisme care s-ar putea alătura, cu mai multă hotărîre, acestui minunat dar natural, ușurîndu-i existența și făcîndu-și mai simțită prezența.

Opinia unui alegător

Rigoarea

Totdeauna mi-a plăcut, într-un articol, trimiterea la Dicționar pentru justificarea vreunui termen și, firește, pentru întărirea, astfel, a ideii urmărite. Iată însă că și eu mă văd nevoit să plătesc un tribut acestei minime rezistențe gazetărești, pînă la urmă, cum se vede, plină de miez. Așadar, în Dicționar, la cuvîntul rigoare se spune, printre altele, drept explicație: asprime, severitate, strânsime, apoi la cuvîntul riguros, se mai adaugă: inflexibil, care nu admite abateri.

Se mai vorbește și de principiul severe. Toate conducînd, în ultimă instanță, la ideea că severitatea, strictețea, inflexibilitatea etc. presupun șansa unui „subiect”, cum ar zice sociologii, de a prezenta garanția profesionalității sale, a caracterului său, a condiției sale umane generale.

O meserie învățată fără rigoare și practică fără rigoare e, după experiența mea de atîtea ori gata să mă arunce în aer de nervi, o catastrofă social-morală. Eu nu exagerez, absolut deloc, cînd zic și scriu catastrofă. Catastrofele nu sînt numai explozive, ele se produc și lent, prin acumulări cantitative și devin calitate în calitatea lor de catastrofe.

Ne izbim, din păcate, de lipsa rigoării în foarte multe din împrejurările vieții noastre și domestice și publice și asistăm, nu o dată neputincioși, la desfășurarea nestingherită a lipsei de rigoare, ca la desfășurarea inutilă a unui evantai foarte colorat pe o caniculă.

Intr-o vizită la o fabrică de televizoare de la noi, firește, un japonez, de meserie, iar firește, întrebă la un moment dat ce se întîmplă dacă un CTC (control tehnic de calitate) nu e atent, greșește, cum zicem noi creștinește, și pe piață ajunge un televizor defect. I se răspunde că se află, pînă la urmă, cine a greșit, „se stă tovarășește de vorbă cu omul”, și așa mai departe.

Cu cel cu care s-a greșit și a ajuns acasă cu un televizor defect, se mai stă de vorbă, se mai află cine e el?!

Era una din întrebări. Nu cunosc răspunsul — se spune în astfel de împrejurări.

Și de cite ori poate să greșească? — se pune iar întrebarea. Și iar eu zic, nu cunosc răspunsul — se spune în astfel de împrejurări.

Bine, prinde atunci curaj și omul nostru, ca să zică așa, deși el numai omul nostru nu merită să fie. La dumneavoastră, de cite ori poate să greșească?

O singură dată, i se răspunde, fiindcă a doua oară nu mai are cum. Nu mai lucrează la noi!

Și apare și pe această cale rigoarea. Dacă omul nostru vine lumea mai obosit, atunci apare și constatarea sociopsihologică: știți, lumea, la noi, lumea e mai obosită, ca după duminică, omul de... duminică, mai una, mai alta, duminica vine după sîmbătă seara — se mai greșește! N-apuc bine să mă închei la o haină abia cumpărată din magazin și mă trezesc cu toți nasturii în mînă. N-apuc, de curînd, să apăs de trei ori pe butoanele unui aparat Gloria și din aparat nu mai izvorăște nici un suspin, n-apuc să încalț, autentic, pentru că sînt și eu plătitor și muritor ca toată lumea, n-apuc să incalț, zic, un pantof, altfel frumos, și se dezlipește prenezeul! Nu se poate, e ceva care ține de cuvîntul acela gural care se pronunță rigoare!

Mie mi se pare că ar mai trebui totuși să mai răsfoim Codul muncii, pentru a sublinia în mai mare măsură exigențele sale. Ca să dai afară un neisprăvit, constată că neisprăvitul apare uneori mai apărut de Codul muncii, decît este apărut chiar munca.

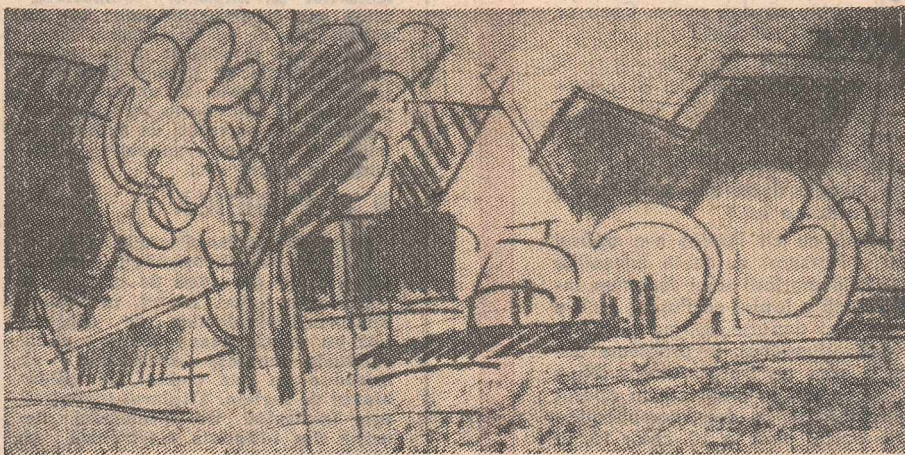
Parcă, uneori, în anume situații, prevederile sale devin suportul unei nemeritate carități.

Socialismul nu este totuși o asociație de filantropie, socialismul este expresia cea mai riguroasă — iată cum vine cuvîntul la locul lui — a unei societăți care și-a propus să-și demonstreze superioritatea morală și politică și spirituală și prin valoarea muncii înțeleasă drept actul educativ cel mai nobil, ca manifestarea cea mai nobilă a condiției umane!

Atunci? Atunci rigoarea se cuvine să intre în drepturile ei firești, cu înțelesurile toate din Dicționar, cu sensul de principii severe în procesul muncii, de inflexibilitate în realizarea angajamentelor și a calității muncii.

Mărturisesc că îmi place cuvîntul rigoare și că el merită să fie respectat în practica de fiecare zi, să nu fie uitat în Dicționar, merită să fie încorporat sistemului nostru de apreciere, și nu trebuie să ne speriem nici de înțelesul de aspru, pe care filologii îl pun în dreptul lui.

DINU SĂRARU ■

SIMONA MIHĂILESCU : Peisaj

EMANUEL VALERIU ■

„Azi, totul trebuie demonstrat, dar demonstrația trebuie să fie corectă, lipsită de prejudecăți și suspiciuni”

● **CONSTANTIN GHEORGHE DIMITRIU**: profesor doctor docent, șeful disciplinei de medicină internă de la Spitalul clinic de urgență; prim-secretar al secției române a Uniunii Medicale Balcanice, consilier al secretariatului general al U.M.B.; redactor-șef al revistei „Medicina internă”; vicepreședinte al Societății române de medicină internă; membru de onoare al Societății franceze de reumatologie, al Ligii europene și internaționale de reumatologie, al Societății internaționale de medicină internă, al Academiei de medicină din New York; autor a peste 350 de lucrări științifice, publicate în țară și în străinătate, a numeroase tratate, manuale și monografii.

— Vizita noastră avind drept scop o discuție despre ritmul și căile de afirmare a noului în medicina românească de azi, v-am propune, tovarășe profesor Dimitriu, să vă întoarceți nițel în timp și să relațiați cum ați procedat ca șef al Comisiei însărcinate de Ministerul Sănătății cu verificarea medicamentului Boicil forte. Mai întâi, ce știați despre el în momentul desemnării?

— Nu-l foloseam în clinică, deși alții o făceau.

— Să înțelegem că nu știați nimic, că n-aveați nici o opinie?

— Auzisem unele lucruri, în general contradictorii, dar atît eu cît și ceilalți doi membri ai comisiei eram mai degrabă neîncredători. Expunerea lui, foarte simplă, nu ni se părea, recunoscut, convingătoare din punct de vedere științific.

— Cu toate astea și în ciuda faptului că, la data respectivă, Institutul pentru controlul medicamentului infirmase categoric toate testele farmacologice înaintate de Boicil, ați dat aviz favorabil! Pe ce bază, tovarășe profesor?

— Am mers la Timișoara și, în ciuda rezistenței manifestate în prima fază de doctorul Boici, am supus produsul experimentului dublului orb, întocmind 113 fișe de cercetare științifică, riguroase, exacte. Mai târziu, cînd testarea s-a extins pe o mie de cazuri și în 5 centre universitare, ea n-a făcut altceva decît să confirme concluziile noastre, favorabile Boicilului.

— Ziceți că în prima fază Boici s-a opus. La ce?

— La experiment. Susținînd că are, la timpul acela, 15 mii de cazuri rezolvate, el părea să nu înțeleagă rostul noii testări, arătînd o oarecare neîncredere față de corectitudinea noastră. Nu ne-am mirat prea tare, cunoscînd drumurile prin care fusese silit să treacă, piedicile așezate în drumul lui, capcanele pe care, în mare măsură, le evitase. Dacă am fi fost mai orgolioși, de asta nu se duce lipsă nici azi, ne-am fi simțit lezați, dar noi ne-am văzut de treabă și, după ce l-am convins pe Boici că numai demonstrația strictă poate conduce la validarea medicamentului, am dat produsului aviz favorabil.

— Ce s-ar fi întimplat dacă ați fi fost mai orgolioși, tovarășe profesor?

— Alții s-ar fi supărat, mai ales că atît eu cît și profesorul Radu Păun, care conducea la vremea aceea Academia de Științe Medicale, am văzut la Boici cîtiva dintre foștii noștri pacienți cărora le mergea mai bine ca oricînd!

— Credeți că e normal ca o verificare sau alta să fie compromisă de orgoliul celor puși să se pronunțe asupra ei?

— Nu, de aceea am fost și rămîn adeptul dublului orb. La un minimum de dovezi, noul are dreptul, în medicină sau în alt domeniu, la un sprijin consistent. Azi, cînd aviditatea de nou e în creștere, noutățile prețioase se înșoțesc, lucru firesc, cu o sumedenie de false noutăți, de efemeride, pe care numai demonstrația le poate infirma.

— De ce ziceți „lucru firesc”?

— Pentru că mulți caută noul și pentru că mulți au convins-gerea că l-au găsit, fiecare vrînd, nu-i așa, să stea o bancă mai în față! Am să dau un exemplu concret. În urmă cu vreo 10 ani, un oarecare Ranetescu de la Văleni susținea că a descoperit remedii cancerului. Impreună cu profesorii Pe-

tre Teodorescu și Octav Costăchel, ne-am deplasat la fața locului și am constatat că, din punct de vedere teoretic, afirmațiile lui Ranetescu erau absurde. El făcea o soluție de albastru de metilen cu care, închipuindu-și că schimbă aciditatea țesuturilor, credea că vindecă, în primul rînd, cancerul! În sprijinul afirmațiilor sale n-ducea nici un alt argument în afara scrisorilor de mulțumire sosite de la pacienți. În schimb, părea de bună credință, atît știa, atîta făcea, drept pentru care, existînd o șansă la un milion, am decis să-i acord o șansă în plus, oferindu-i 10 paturi în clinică și intervenind pe lingă confrății de la chirurgie să-i dea și ei 10. Omul s-a apucat de lucru și, după puțină vreme, experimentul a murit de la sine. Din lipsă de probe.

— Sincer, vă pare rău că ați procedat așa? Generalizînd, putem oare să oferim tuturor celor ce pretind că au descoperit marea cu sarea paturi, spații spitalicești?

— Sigur că nu. Ei trebuie să aibă un punct de plecare științific, o bază, un suport minim, dar lîmpede, plauzibil. Cînd lucrurile stau așa, sînt destule cazuri, „Flacăra” a scris despre ele, e obligatoriu ca cercetării să i se creeze un cadru adecvat spre a se trage concluzii ferme, în favoarea sau în defavoarea ei. Dar de încercat, merită încercat, căci multe dintre disciplinele medicinei au întins spații albe. Altfel vorbind totul trebuie demonstrat, dar demonstrația trebuie să fie corectă, lipsită de prejudecăți și suspiciuni.

— Tovarășe profesor Dimitriu, cum vi se pare drumul de la idee, avem în vedere idei valabile, de genul Boicilului, al Covalitinului, al Ulcosilvanilului, altele, pînă la materializarea ei? Vi se pare lung, vi se pare scurt?

— De regulă, e complicat, de regulă, noul e privit, cel puțin în prima sa fază, cu neîncredere. El ne scoate, oricît am susține contrariul, dintr-un echilibru, dintr-o situație dată, de aceea sîntem tentați să vedem adesea numai partea lui neîmplinită. Oricum, date fiind condițiile asigurate la noi de partid și de stat, de concepția cu adevărat revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, minunată pildă și în această direcție, noul pătrunde azi mai repede ca oricînd, dar încă încet față de nevoia societății de a-l avea, cit mai repede, la îndemînă. Poate că și descoperitorii au partea lor de vină. Dacă noul nu e totdeauna direct proporțional cu mijloacele angajate pentru depistarea și impunerea lui, convingătoare sînt din acest punct de vedere succesele profesionale ale doctorului Pușcaș din Șimleu care a pornit aproape de la zero, atunci și cercetătorii ar trebui să înțeleagă că e tot mai greu, dacã nu imposibil, de lucrat de unul singur. În prezent, nimeni nu te mai crede pe cuvînt. După ce ideea s-a conturat, e nevoie ca ea să fie dezvoltată și adîncită prin colaborare, cu forțe unite, de pildă într-un institut unde mijloacele de investigare sînt mai ample, mai cuprinzătoare. Altfel, se ajunge la o situație dramatică de genul Covalitinului.

— Un moment. Ce-i cu Covalitinul?

— Produsul e bun și merită extins. Din păcate medicamentul a făcut obiectul unor discuții pasionale care n-au, în fapt, nici o legătură cu valoarea și eficiența terapeutică a produsului.

— Bine, dar oamenii tocmai de asta se tem, să nu se infurte alții din ideile lor, iar ei să fie uitați!

— E și asta o chestiune de care trebuie să ținem seama.

— Tovarășe profesor, aminteam că Boicilul s-a confruntat mult timp cu refuzul Institutului pentru controlul medicamentului, refuz care s-a dovedit nefondat, dacã nu chiar de rea credință! Ce credeți dumneavoastră despre rolul și menirea forului respectiv?

— Institutul e, nu începe nici o îndoială, o necesitate, iar prudența lui lesne de înțeles pînă la un punct, în condițiile în care, cum ziceam, inventatorii răsar din ce în ce mai des. Ceea ce nu e în regulă se leagă de faptul că persoanele de acolo sînt chemate să dea verdicte cînd, adesea, ele însele sînt parte! E o problemă de etică să nu fii, în același timp, judecător și parte!

— E lîmpede la ce vă referiți. Cel mai semnificativ exemplu e cel al Ulcosilvanilului, ținut pe loc tocmai din această cauză, asupra valabilității lui fiind chemat să-și dea cu părerea, părere cu greutate de veto, un cercetător care lucra la un produs asemănător, al cărui faliment s-a dovedit ulterior! Care ar fi soluția?

— Autorități științifice și morale din afară. Altfel, lăsăm pîrtie liberă arbitrarului, intereselor mărunte, bunăoară de grup, căci într-un institut, nu neapărat în cel în discuție, oamenii se adună și se apără.

— Să ne întorcem de unde am plecat. Cum s-a încheiat aventura Boicilului?

— Cu bine, medicamentul a fost aprobat.

— A fost, din punctul dumneavoastră, ușor? Numai inventatorul a opus rezistență?

— Și alții, rezistența oficială, dacã o pot numi așa, a fost mare. Conducerea de atunci a ministerului, mai degrabă opacă la nou, i-a determinat pe mulți să pună bețe în roate. La ședința de încheiere, o serie de competențe au lipsit, nevrînd probabil să-și ia vreo răspundere.

— Ii folosiți acum în clinică, cu ce rezultate?

— Firește. El nu rezolvă toate cazurile, dar rezolvă destule, obținînd uneori rezultate superioare terapiei clasice. În plus, e foarte confortabil din punct de vedere terapeutic, neavînd contraindicații. Rezumînd, aș dori să precizez că lupta pentru pătrunderea Boicilului a fost aspră, iar eu sînt bucuros că am luat parte la ea, cu puterile mele, chiar dacã unii colegi m-au privit strîmb.

— Cine v-a privit strîmb, tovarășe profesor?

— Poate că mi s-a părut. Mi-e greu să dau nume. Ceea ce e sigur e că de-atunci n-am mai fost solicitat!

— Nu înțelegem! Ce vreți să spuneți?

— Că după Boicil n-am mai fost chemat în nici o comisie a medicamentului.

— Represalii?!

— Nu știu, nu sînt în măsură să vă răspund.

— Ați pomenit mai devreme numele doctorului Ioan Pușcaș din Șimleu. Cum vi se pare activitatea lui?

— Cu atît mai demnă de stimă cu cît Pușcaș n-a apărut ca un produs al unui centru universitar, cu toate înlesnirile de aici decurgînd. Cred că sîntem martorii unui fenomen interesant. Ceea ce mă impresionează e faptul că Pușcaș nu s-a oprit la Ulcosilvanil, ci a mers mai departe, intrînd cu competență în geneza ulcerului gastroduodenal, în probleme delicate de diagnostic. În plus, a scos un tratat valoros. Nu s-a acord cu cei care se bat cu pumnii în piept că au operat o sumedenie de perforații după Pușcaș. În ulcer, complicațiile sînt inerente, riscurile merg de obicei pînă la 10, chiar 15, la sută.

VIDIU IOANIȚOIA

Ce e nou în

● **CONSTRUCȚII DE MAȘINI**

O contribuție la realizarea unui deziderat major al actualității: „Să construim mai bine, mai repede, mai ieftin” aduce invenția inginerului-șef al întreprinderii bucu-reștene „Șteava roșie”, Luca Porfir. Este vorba de o betonieră cu amestecător basculant acționat hidrolic. În spatele acestor termeni tehnici se ascunde un agregat de mare productivitate, care poate fi folosit la prepararea mecanică a betoanelor și mortarelor de calitate superioară în fabricile de prefabricate de beton, precum și pe șantierele de construcții, unde stațiile de betoane nu s-ar justifica din punct de vedere economic.

Betoniera este acționată fie cu motor electric, fie cu motor cu aprindere prin scintee, fie cu motor diesel (în locuri izolate, unde lipsesc sursele de energie convenționale).

Noua betonieră realizează un amestec foarte bun al materialelor — pietriș, nisip, ciment — deci o calitate superioară a betonului. Prezintă siguranță în exploatare, asigură o uzură redusă a organelor principale, datorită comenzilor hidrolice, și o întreținere lesnicioasă. Poate fi utilizată la prepararea betoanelor necesare drumurilor, podurilor și altor lucrări de construcții.

● **MEDICINĂ**

Un nou aparat pus la punct de un grup de specialiști români va putea efectua milioane de analize medicale pe an, cu un consum extrem de redus de reactivi și folosind probe reprezentînd doar fracțiuni dintr-o picătură de lichid (singe etc.). Va fi astfel încoronată o muncă asiduă care se desfășoară de mai multă vreme.

În urmă cu cîtiva ani, un colectiv de la Institutul de virusologie „Ștefan S. Nicolau”, în colaborare cu un specialist de la Institutul pentru tehnica de calcul, a lucrat la realizarea unui model experimental al aparatului ProSpecAn-48,2, conceput pe baza metodologiei originale de ultramicroanaliză spectrofotometrică „pe rondele”, elaborată de doctorul chimist Oswald Hörer, de la Institutul de virusologie. Acest aparat autoprogramabil care permite efectuarea în serie mare a determinărilor de substanțe, în special de interes biomedical, se află acum în fază de producție de serie zero la Institutul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru industria electrotehnice din București, I.C.P.E. Conducătorul laboratorului de la I.C.P.E. în care se realizează prototipul este inginerul Eugeniu Deateu.

La stîrșitul analizei în curs, prototipul industrial se va confrunta cu specialiștii — biochimisti și medici de laborator — iar după trecerea acestui examen, va intra în circuitul asistenței sanitare și al protecției muncii, precum și în rețeaua de supraveghere a mediului ambiant.

● **PROTECȚIA MUNCII**

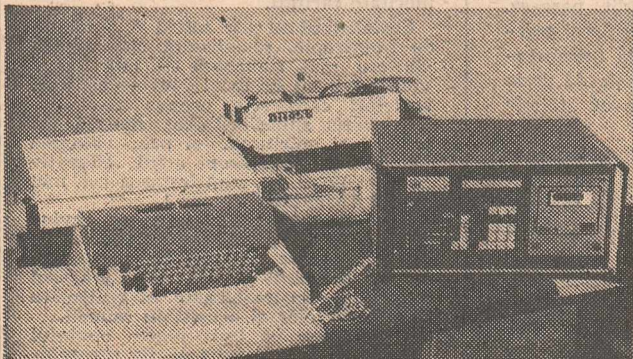
Inginerii Liviu Macoveanu și Nicolae Grecu din București, realizatorii aparatului electronic „Electrodinamograf”, au primit brevetul S.U.A. nr. 4 104 918 pentru această invenție, românească, materializată în cadrul Institutului de cercetări științifice pentru protecția muncii. Aparatul servește la măsurarea și înregistrarea grafică a gradului de oboseală a organismului uman supus eforturilor intelectuale și fizice.

Pe baza unor măsurători precise, exprimate în procente, „Electrodinamograful” stabilește rezistența la eforturi a diversilor subiecți supuși testărilor și, implicit, compatibilitatea sau incompatibilitatea lor cu activitățile ce le desfășoară. Aparatul poate fi utilizat și în recuperarea forței de muncă după tratamente medicale, în expertiza capacității de muncă, în selecția profesională, în cercetări de psihofiziologie, psihologie, ergonomie, medicină, în sport etc.

● **ENERGETICĂ**

Inginerii Marian Conachi și Sorin Horodinecu din București au conceput un original procedeu de izolare a rețelelor termice. Astfel, în scopul înlăturării pierderilor de căldură într-un spațiu etanș dintre două conducte montate concentric, ei introduc un gaz izolan, de pildă bioxid de carbon. Titularul invenției este Institutul de proiectări de uzine din industria electronică și electrotehnice.

Realitatea ilustrată

Bietermoanalizatorului Md. 13 579 realizat de Institutul de cercetări pentru industria electronică din Capitală în colaborare cu Institutul de oncologie. Examenul termografic exprimă unele procese biologice constituind unul din mijloacele de investigare perfect adaptabile caracterului dinamic al proceselor vitale și al biologiei moderne. Bietermoanalizatorul poate fi dotat cu dispozitive de memorie și corelat direct la calculator ceea ce-i conferă parametri și funcții noi în special în domeniul depistării precoce a cancerului, a stabilirii efectului terapeutic și urmărirea evoluției bolii.

Bătălia pentru energie

Totul are un sfârșit, chiar și invidia și vanitatea profesională

Sînt patru ani de cînd un generos și activ cercetător de la ICMENERG, inginerul Alexandru Forje, a înaintat Universității din Brașov propunerea pentru realizarea, în concepție originală, a unei instalații pentru determinarea comportării la fluaj și relaxare a oțelurilor. Un proiect grandios și ispititor prin noutatea lui absolută pe plan național, dar care reclama tocmai de aceea o muncă de concepție și execuție lipsită pînă la data respectivă de aproape orice tradiție și experiență practică în țara noastră. Ideea a fost înaintată catedrei de mecanisme și organe de mașini — condusă și atunci ca și acum de prof. dr. ing. Ion Drăghici — și a stîrnit, cum era de așteptat, numeroase controverse pasionale. Instalația, de o mare complexitate, necesită proiectarea și realizarea a nu mai puțin de 1500 repere de mare precizie. Agregatul se fabrică la ora actuală doar în câteva țări din lume și în cadrul unor întreprinderi cu mare tradiție în acest domeniu. Mai trebuie să arătăm apoi că activitatea de cercetare în metalurgie și electrotehnică (ca de altfel, și în alte domenii în care oțelul constituie parte componentă a unor ansambluri constructive) este astăzi de neconcepuit în lipsa unor asemenea instalații. Comportarea oțelului pe timp îndelungat, la temperaturi și sarcini constante, reprezintă punctul de referință în orice activitate de concepție și execuție vizînd utilizarea acestui metal în scopuri tehnologice.

Ideea a fost acceptată pînă în cele din urmă (dar, așa cum aminteam, după discuții furtivoase), bucurîndu-se de girul catedrei de mecanisme și organe de mașini și de sprijinul recto-ului universității brașovene, prof. dr. ing. Florea Duduță, inimos și activ ca totdeauna în sprijinirea unor proiecte menite să răspundă unor necesități ale economiei naționale. De un sprijin constant s-au bucurat cercetătorii și din partea Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, care s-a angajat pe bază de contract să sprijine și, evident, să finanțeze travaliul conceptual și de înfăptuire practică a lucrării. A fost menționat și faptul că instalația trebuie să fie realizată la nivelul tehnicii mondiale și, deci, să prezinte și garanția că, odată intrată în producție de serie, va cuceri și interesul unor virtuali beneficiari din străinătate.

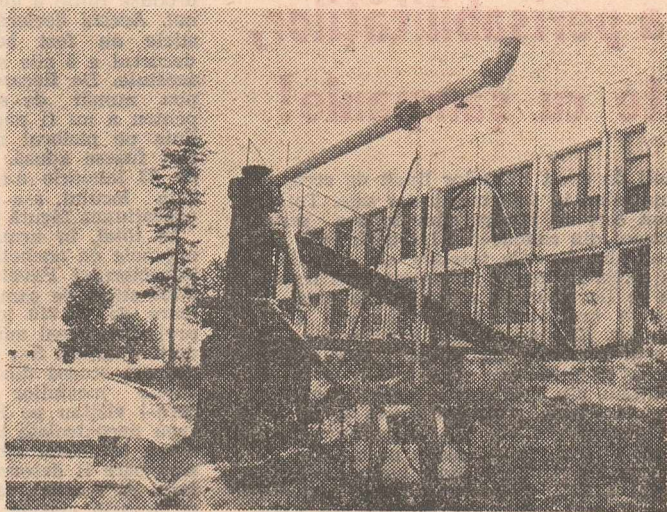
A urmat, așa cum era de prevăzut, o muncă herculeană, de documentare și apoi de proiectare. Activitatea a antrenat și alți entuziaști, înfră care este cazul să-l amintim pe inginerul Dumitru Pascu, șeful laboratorului de încercări fizice de la I.M.G.B. Au fost angajate de asemenea colaborări și cu Institutul politehnic din Iași.

Lucrarea a fost înaintată pentru brevetare la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, care la rîndu-i a solicitat avizul de specialitate al Institutului de sudură și încercări de metale din Timișoara. Dar acesta din urmă nu s-a grăbit să avizeze favorabil lucrarea. Mai mult decît atât: împreună cu catedra de rezistență a materialelor din cadrul Institutului politehnic din Timișoara, respectivul institut s-a antrenat într-o concurență neprietenească, hotărînd, cu alte cuvinte, proiectarea și realizarea unei instalații similare.

N-am înțeles nici noi, așa cum n-am înțeles la momentul respectiv nici specialiștii brașoveni, care a fost mobilul acestui fapt, ce a determinat această competiție cam absurdă, lipsită de orice rațiune științifică, de orice legitimitate civică și profesională. O problemă de orgoliu, de vanitate lezată, de subapreciere a potențialului creator al cercetătorilor brașoveni? Cert este că acestă din urmă nu s-au dat bătută. Renunțînd la brevete, ei au continuat munca de cercetare.

La ora actuală instalația pentru determinarea comportării la fluaj și relaxare a oțelurilor a devenit o realitate. Ea a trecut cu bine examenul testărilor, lucrînd neîntrerupt, zi și noapte, mai multe săptămîni. Pe baza prospectelor întocmite și difuzate în mai multe unități de cercetare și producție din țară s-au primit, pînă la ora actuală, comenzi ferme din partea Institutului politehnic din Cluj-Napoca, din partea ICMENERG-ului și a Universității din Brașov. Instalația urmează să fie fabricată în serie de către I.A.U.C. București. La începutul acestui an O.S.I.M.-ul a acordat, în sfîrșit, și convenițele brevete de invenție colectivului de cercetători brașoveni.

Noua instalație intrunește toate performanțele prin care se recomandă agregatele similare din străinătate. Ea va aduce țării o importantă economie valutară.

Stația-pilot pentru valorificarea șisturilor bituminoase.

La ce rezultate au ajuns cercetătorii timișoreni? După cite sîntem informați, ei au realizat, în paralel, o instalație destinată aceluiași scop. Nu-i cunoaștem valoarea și parametrii calitativi (și nici nu vom reproduce în această privință părerile universitarilor brașoveni). Dorim din tot sufletul ca și această instalație să se recomande prin virtuți de excepție cu toate că o conferie profesională și colegială ar fi avut darul de a optimiza munca de cercetare și cea de execuție a celor două colective.

Și un procedeu pentru valorificarea șisturilor bituminoase

Ideea realizării unei instalații pentru gazeificarea șisturilor bituminoase aparține tot cercetătorului Alexandru Forje, mentorul și animatorul unui cerc pluridisciplinar de cercetători, la care au aderat, așa cum am mai avut prilejul să o spunem, și numeroși universitari din București și Brașov. Propunerea a fost înaintată de data aceasta catedrei de utilaj tehnologic a Universității din Brașov. Tema de cercetare a fost condusă de un colectiv larg din cadrul căruia au făcut parte prof. dr. ing. Vasile Vulcu și prof. dr. ing. Victor Hoffmann, prorectori ai universității, și șef de lucrări ing. Cornel Samoilă. Propunerea s-a bucurat și ea de îndată de sprijinul și ajutorul material al C.N.S.T.

Șisturile bituminoase, reamintim cititorilor noștri, sînt compuși anorganici, aflați în mari cantități și în straturile de suprafață ale subsolului românesc. Ele au intrat în atenția specialiștilor abia în clipa în care spectrul crizei de energie a devenit o tristă realitate în lumea contemporană.

După nenumărate cercetări, universitarii brașoveni au realizat un gazometru capabil de a extrage din șisturi doar substanța combustibilă și de-a o converti în gaze combustibile. Puterea calorică a gazului obținut s-a dovedit extrem de avântoasă: 2300 de kilocalorii pe metru cub, deci foarte apropiată de cea a gazelor de furnal și sondă. Ușor transportabil, gazul poate ajunge prin conducte direct în arzătoarele cazanelor, deci poate alimenta o termocentrală de mari proporții.

Experiențele au fost făcute pe o stație pilot (construită în întregime în atelierele universității) iar în clipa de față se preconizează construirea unei instalații semiindustriale. Cercetătorii au propus de asemenea brichetarea unui amestec alcătuit din șisturi bituminoase și prese turtite filtru (reziduuri rezultate din exploatarea carboniferă) pentru o mai completă utilizare a acestor zăcăminte potențiale de materii energetice.

Din păcate, pînă la ora actuală O.S.I.M.-ul a refuzat să breveteze lucrarea, iar institutele de specialitate continuă să o privească cu scepticism și dezinteres.

După cum se știe, utilizarea șisturilor bituminoase pentru alimentarea unor cuptoare de termocentrale a mai făcut obiectul unor cercetări acceptate în mod oficial. Am publicat și noi un articol consacrat acestor investigații. Nu este nici locul și nici menirea noastră de a considera un procedeu superior celui alt, de a aprecia sau de a subaprecia unul din aceste două rezultate. De fapt nu considerăm că există vreo incompatibilitate între cele două metode de exploatare propuse. Amîndouă pot fi testate experimental sau pot fi utilizate (evident în urma unor examene severe), pentru valorificarea practică a șisturilor bituminoase. Este o concluzie la care ne îndeamnă nu numai bunul simț, ci și avantajele certe dovedite și demonstrate de cercetătorii brașoveni.

LIVIU TIMBUS ■

Ce mai face doctorul Mihai Zavergiu?

S-au împlinit trei ani de la publicarea primului nostru articol consacrat metodei terapeutice propuse și experimentate de medicul bucureștean Mihai Zavergiu Theodoru. Intrat în cel de-al 86-lea an al vieții sale, autorul revitalizează celulare prin vasodilatație periferică totală ne demonstrează în continuare aceeași vitalitate debordantă, aceeași putere de muncă și vlociune a spiritului. Vizitîndu-l de mai multe ori în acest interval de timp, l-am regăsit de fiecare dată fie în grădina casei sale, unde își îngrijește cu pricepere și mîngăie livada cu pomi fructiferi și straturile de legume, fie răspunzînd zecilor de scrisori pe care le primește zilnic. Și tot de fiecare dată, doctorul Zavergiu n-a scăpat ocazia să ne reamintească faptul că și datorează sănătatea și optimismul metodei sale terapeutice, că, paradoxal, se simte mai în putere acum decît în urmă cu 25 de ani, sfertul de veac scurs marcînd, în ceea ce-l privește, descoperirea și folosirea metodei ce îi poartă numele.

Reamintim cititorilor noștri că recomandările interlocutorului nostru nu se bazează nici pe descoperiri prioritare, nici pe revizuirea unor procedee clasice. Meritul doctorului Zavergiu este acela de a fi reunit într-o concepție unitară practici terapeutice vechi de cînd lumea.

Spre regretul nostru și în primul rînd al miilor de pacienți virtuali, lucrarea medicului Zavergiu n-a izbutit să cuce-

rească pînă la ora actuală interesul vreunei edituri. Ea ar fi trebuit de mult să vadă lumina tiparului, eventual în cadrul colecției de broșuri pe teme de educație sanitară, inițiată și pusă la dispoziția publicului larg de către Editura medicală.

În lipsa acestui sprijin, cercurile de „zavergiști” s-au descurcat cum au putut. Lucrarea s-a bucurat de un larg ecou în toate zonele țării, iar scrisorile sosite din străinătate dovedesc că procedeu a fost experimentat cu succes în Franța, Spania, U.R.S.S. Interes pentru lucrarea medicului român a manifestat chiar și personalități ale lumii medicale internaționale. Amintim în acest sens scrisorile extrem de amabile sosite din partea profesorului Albert Thomas (Centre International de recherche pour le cancer — Lyon), a profesorului dr. Helmut Denck (Krankenhaus der Stat — Wien-Lainz) și a Centrului liber american de cooperare — Biblioteca Hispanica. De curînd, prin intermediul unei scrisori sosite din Noua Zeelandă, un grup de cetățeni solicită trimiterea metodei în versiune engleză, deoarece, spun semnatarul misivei, numeroși amatori nu dispun decît de un rezumat al lucrării, iar acesta în limba franceză, grai mai puțin cunoscut în acest colț de lume.

Vom reproduce în continuare, așa cum am făcut-o și cu altă ocazie, extrase din câteva scrisori sosite în ultima vreme pe adresa doctorului Mihai Zavergiu.

Mitică Constantin, inginer, București: După ce un amic mi-a vorbit de metoda „dr. Zavergiu” am început să fac masaj de piele în zona cap-gît. Speram ca să remediez astfel o sensibili-

tate excesivă a zonei amigdalofaringolaringiană. Concomitent am făcut și unele mișcări de gimnastică de cameră. Spre bucuria mea, după puțin timp, am constatat o diminuare a sensibilității mai sus-menționate, iar acum pot să afirm că, după o perioadă de tratament de două luni, sensibilitatea a dispărut complet. Precizez că am scăpat și de acea senzație de nesiguranță în mers care mi-a apărut într-o stare incipientă cu circa un an în urmă.

Constantin Dragomir, pensionar, București: După circa două luni de la practicarea indicațiilor dv. privind realizarea prin automasaaje a unei vasodilatații periferice generale, mi-au dispărut aproape cu totul durerile reumatismale din regiunea bazinului și constaf cu bucurie că mi s-a ameliorat sensibil și artroza de la genunchiul drept.

S. Bejan, inginer, Mediaș: Ameliorarea obținută de mine constă în revenirea la un echilibru mai stabil în mers și în poziția stînd, mișcare mult mai ușoară a degetelor picioarelor, ridicarea pe virfuri și etc. Constat de asemenea o mai mare siguranță în mersul pe jos.

În sfîrșit, aceste câteva cuvinte adresate medicului Zavergiu de către un alt corespondent al său, tovarășul Francisc Bredicanu din Cluj-Napoca, felicitări și urări la care subscriem din toată inimă: „Vă rugăm să primiți felicitările mele și ale numeroșilor mei prieteni și colegi care practică zilnic metoda dumneavoastră și care se simt excelent și nu mai utilizează medicamente. Vă dorim multă sănătate și vă dorim să ajungeți și să treceți de vîrsta de 100 de ani!”

LIVIU MAIOR ■

O instalație de milioane

● CHIAR MULTE MILIOANE DACA INSTALAȚIA AR FI MAI BINE FOLOSITĂ

La „Electromureș” din Tirgu Mureș, fi-rește, unde se produc, printre altele, cabluri, mai bine-zis conductorii electrici de multe tipuri, conform tehnologiei — și trebuie să spunem: o tehnologie absolut normală — rămneau ca resurse materiale, capete din colacii deveniți marfă finită. Așa cum rămîn cupoanele la metrajele dintr-o prăvălie cu stofe și stamburi. Nimeni nu se gîndește să arunce aceste resurse materiale, erau în ele înmagazinate muncă și mai ales un metal scump, cuprul, dar adevărul este că nu erau solicitate nicăieri. Să ardem PVC-ul de deasupra (adică izolația conductorului) și să recuperăm cuprul! — s-a propus atunci, nu se mai știe exact de către cine. A început astfel recuperarea resurselor materiale și în unele zile deasupra frumosului oraș de pe Mureș apărea un nor plumburiu și urit mirositor fiindcă pînă la urmă norul format din particule grele ce conțineau acid clorhidric, oxizi de plumb etc., cobora la sol provocînd ceea ce se numește foarte exact poluare. Mureșenii își pot reaminti chiar de o zi a dezastrului cînd deasupra unui cartier a coborît un asemenea nor. Întreprinderea a fost amendată aspru și i s-a interzis să mai folosească procedul de ardere a resurselor materiale de cabluri.

Un colectiv de proiectanți conduși de chimistul Iosif Csorvasi, oameni inimoși și mai ales cu multe idei, și-a propus rezolvarea problemei recuperării la un mod elegant și cit mai eficient. Eficient fiindcă prin arderea PVC-ului se ardea și o însemnată cantitate de cupru, uneori, în raport de diametrul conductorului, aceasta depășea procentul de 70 la sută. În intenția sa chimistul Csorvasi s-a întîlnit cu un vechi prieten din copilărie, consătean, Vasile Gliga, șeful depozitului de colectare și prelucrare a resurselor materiale metalice. I.C.M.-ul, cum o știe toată lumea, care prelua resursele materiale de la „Electromureș”, cit și de la alte întreprinderi, avea greutăți cu valorificarea, deoarece oriunde ar fi căutat un loc mai ascuns privitor la arderea PVC-ului nu rămînea fără urmări. Recunoaște și astăzi tovarășul Gliga că ar fi fost gata să ofere și fonduri materiale pentru a ajuta echipa de proiectanți dar n-a fost nevoie, stimulul moral, „nu numai tu ai nevoie, ci și eu”, fiind chiar mai prețios. Fapt este că echipa, după multe încercări nereușite sau cu eficiență scăzută (de pildă: prin trecerea resurselor materiale printr-un mediu cu temperatură foarte scăzută PVC-ul crapă și lasă conductorul de cupru liber), a ajuns la finis. S-a realizat un granulator, un fel de moară în care bucățile de cablu sînt tocate la dimensiuni dictate de dizlipirea masei plastice de cupru, precum și un separator în care datorită unui lichid cu densitatea situată între cele două materiale face operația de alegerea grului de neghină. Am văzut cum lucrează acum această instalație: cu o bandă rulantă de proporții reduse, un mic transportor să-i zicem, granulatorul este alimentat cu resturile de cabluri adunate de prin secții. Din granulator prin cădere liberă tocătura ajunge în baile separatorului. La anumite intervale unul din cei doi oameni care manipulează și supraveghează instalația colectează de pe fundul tăvilor cuprul. Un cupru de cea mai bună calitate, adică așa cum arată în interiorul conductorului electric, deci o recuperare de sută la sută. Într-un fel munca celor doi muncitori seamănă cu a căutătorilor de aur care scot de prin riuri pepite pure. Și într-un fel așa și este fiindcă instalația realizată de echipa lui Csorvasi aduce întreprinderii economii anuale de 10 000 000 lei, bani care contribuie ca valoarea producției nete să crească simțitor.

Noi am explicat puțin mai pe larg caracterul acestei ingenioase instalații fiindcă credem în posibilitățile ei de folosire în numeroase alte întreprinderi. Deocamdată și-a instalat una asemănătoare — cu sprijinul oamenilor de la Electromureș — chiar baza centrală a I.C.M.-ului, cea de la marginea Bucureștiului iar întreprinderea de cabluri din Capitală și-a trimis reprezentanții pentru achiziționarea unei instalații de la Tirgu Mureș. Mai sînt însă și alte fabrici de cabluri despre care nu putem spune aceleași lucruri. Mai sînt însă și numeroase întreprinderi fără specificul de mai sus, unde folosirea instalației ar aduce foloase producției nete și mai ales o recuperare rapidă a prețiosului cupru. Ne gîndim la toată gama de unități din ramurile electronice și electrotehnice care, producînd aparatură și instalații, folosesc la conexiuni conductorii electrici de diferite tipuri din cupru sau aluminiu. Ne gîndim la asemenea unități fiindcă se știe că în operațiile de montaj rămîn capete mici de conductori ce cad pe jos și adesea se aruncă odată cu gunoii.

Spunînd toate acestea ne miră faptul că instalația care nu funcționează doar de ieri nu și-a găsit încă largă aplicabilitate; atît „Electromureșul” cit și unele din întreprinderile despre care am vorbit aici aparțin aceluiași minister, deși creatorii ei n-au făcut și nu fac nici un secret din realizarea lor. Dar timpul nu e trecut!

VICTOR CONSTANTINESCU ■

Pe ușa larg deschisă a perisabilităților, escrocul se cinstește cu șampanie!

Individ inteligent, abil și corupt, Pavel Victor n-a avut nevoie de prea mult timp, după ce a fost „uns” în funcția de administrator general al secției 16 șampanie pendinte de I.V.S. „Zarea”, pentru a-și da seama că terenul era fertil (a se citi: slabă evidență a producției, control superficial etc.) pentru punerea pe picioare a unei afaceri rentabile.

Punctul cheie al planului său l-au constituit perisabilitățile acordate cu generozitate de normativele ce se aplicau procesului de fabricație a băuturilor, perisabilități care, în faza de „întoarcere” a șampaniei brute, de pildă, atingeau un procentaj admis de 19 la sută (!). Și cum aceste procentaje însemnau de fapt sute și sute de sticle, Pavel a luat hotărârea să meargă cu raportarea sistematică a acestor pierderi planificate până la limita superioară admisă de norme, diferența dintre producția propriu-zisă și producția raportată urmînd să devină o sursă de profit pentru el.

Pentru a-și pune intențiile în aplicare administratorul trebuia fie să-și apropie niște oameni pe care să se sprijine în complicata dar rentabila afacere ce o pune la cale (lucru care însă nu-i prea suridea, căci vorba aceea: ce știe unul, știe unul, ce știe doi, știu mai mulți), fie să-și creeze un asemenea statut încît nimeni să nu-și permită să se amestece în treburile sale. A ales această din urmă cale, scop în care a trecut, în calitatea sa de administrator general răspunzător de gospodărirea tuturor mijloacelor unității, de realizarea planului de producție și coordonarea activității unității din subordine, la instaurarea unui climat de dominație, de conducere abuzivă, transformînd treptat secția de producție într-o „feudă proprie, pe care o „administra” după bunul său plac. Dacă se întimpla ca vreunul dintre subordonații săi să nu se conformeze dispozițiilor date, era vai de el. Pavel trecea la aplicarea măsurilor de reprimare și nu se lăsa pînă nu îl „liniștea” — după cum îi plăcea să se laude în fața celorlalți. Pe gestionarul Gheorghe Maziliu, care și-a permis ca în anumite perioade să refuze cererile administratorului, l-a mutat de colo-colo prin secție pînă „i-au venit mințile la cap”, iar lui Boicu Ion, alt gestionar „indisciplinat”, i-a făcut 4 inventare în decursul unei singure săptămîni.

Procedînd în acest mod a reușit să-și impună stilul, să devină o adevărată sprietoare pentru cei cu care lucra, să obțină de la aceștia executarea dispozițiilor ce le dădea fără ericnire. Asta și urmarea! Sigur, este de mirare că un timp destul de îndelungat o masă mare de oameni, în rîndul cărora se aflau comunisti, muncitori cu experiență, s-au lăsat domi-

nați de acest infractor lipsit de scrupule, capitulînd în fața mendrelor sale. Tot așa cum este de mirare cum de n-a sesizat nimeni din conducerea întreprinderii „Zarea”, din forurile tutelare ale acesteia că la secția 16 trebuia nu merge cum trebuie, că se fac abuzuri, că se promovează un sistem favorabil sustragerilor din avutul obștesc. Este de mirare, dar așa s-au petrecut lucrurile, iar Pavel Victor n-a întirziat să profite de ele...

Cităm din declarațiile unor martori. „...în perioada cît am lucrat la sectorul „degorjare”, Pavel îmi cerea în medie circa 5 sticle de șampanie pe zi, fără forme legale. Sticlele erau luate de personalul C.T.C. și duse în biroul său. În afara acestor 5 sticle, personalul C.T.C. mai lua zilnic 2-3 sticle pentru analiză...” (din declarația lui Gh. Maziliu).

„...începînd de la data luării de către mine în primire a serviciului, administratorul îmi cerea zilnic cite 9-12 sticle de șampanie de diferite sortimente, fără forme legale. În acest mod, în perioada anilor 1975-1977 am dat inginerului Pavel Victor circa 3300 de sticle...” (din declarația martorului C. Ilariu).

„...Pavel Victor afirma că pentru sticlele date nu voi păți nimic, căci el răspunde și este șeful secției, iar ceea ce dau este din perisabilitățile legale ce le are sectorul meu. Mă asigură că nu a ieșit nimeni lipsă în gestiune și nu va plăti nimeni...” (din declarația martorului R. Ilie).

Asadar, după ce și-a creat climatul propice sustragerii, Pavel Victor a trecut la acțiune, materializată sub forma solicitării zilnice de la gestionari a unui număr de sticle de șampanie. Pentru a îmbrăca aceste cereri într-o anumită haină justificativă, el a creat niște probe de șampanie noi, neprevăzute în vreo tehnologie de producție, numite: „proba de la ora 10”, care era sticla destinată a fi servită la micul dejun, și „proba de frigider”, care era sortită vizitelor speciale (!). Cantitățile date de fiecare gestionar erau acoperite o parte prin perisabilitățile acordate fazei de „degorjare” (unde se înalătură reziduurile de drojdie), iar altă parte prin perisabilitățile depozitului de șampanie brută, care avea cel mai mare scăzămînt (19 la sută). Astfel, șefii de depozite declară că din dispoziția lui Pavel Victor dădeau gestionarilor de la secțiile „degorjare” și „finită” cantități de șampanie care compensau pe cele primite de administrator. În luna iulie 1978, administratorul infractor a primit și a sustras nu mai puțin de 200 de sticle de șampanie roză, iar în luna următoare, din dispoziția sa, au fost finisate 100 de sticle de către muncitorii S.M. și B.S., care au fost transportate în magazia cu

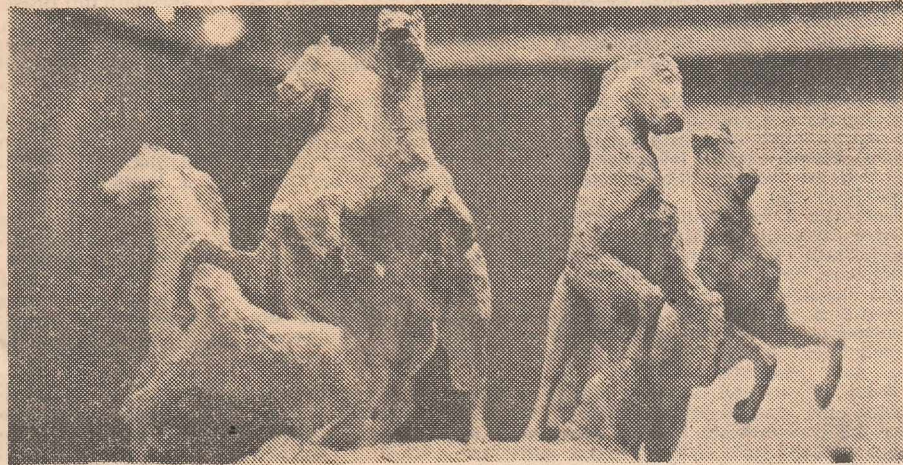
produse finite a gestionarului Soare Dorinel. Acesta declară că, apoi, cele 100 de sticle au fost solicitate de Pavel în decursul a 5 zile și el le-a dus în biroul acestuia. De fiecare dată cînd primea un nou număr de sticle, administratorul, pentru a nu fi păcălit (!), însemna cu o linie pe piciorul rastelului fiecare sticlă ce-i fusese adusă. Verificîndu-se la data de 23 ianuarie a.c. această afirmație, la fata locului, s-a identificat, într-adevăr, operațiunea făcută de Pavel.

În total, în urma verificărilor făcute, organele de anchetă au reținut în sarcina infractorului Pavel Victor cantitatea de 5266 sticle de șampanie sustrate, în valoare de 184310 lei, sumă ce reprezintă prejudiciul real adus de acesta întreprinderii „Zarea”. S-a mai stabilit că șampania era scoasă din unitate fie în portbagaiele mașinilor diferitelor persoane care-l vizitau pe Pavel, mașini care treceau necontrolate la poartă pentru că așa dorea tovarășul administrator, fie în mașina care îl deservea pe el personal. Șoferul A. Anghel, care a lucrat o perioadă pe această mașină, declară că a transportat la domiciliul șefului său peste 150 de sticle cu șampanie, despre care acesta spunea că le-a luat cu acte pentru rezolvarea unor situații speciale...

Cît de avid era după bani nemuniciți acest individ ne-o dovedește și faptul că el și-a extins activitatea infracțională și asupra altor sectoare de activitate ale unității al cărei șef era, pretîndu-se la ceea ce în mod obișnuit se numesc... găinării. Astfel, în perioada în care s-a ocupat cu furtul șampaniei, folosind forța de muncă a secției 16, Pavel Victor a dispus cultivarea și recoltarea terenului din incinta unității cu trandafiri și lucernă. Mirosise el că și din treaba asta se poate ciupi ceva. Și, într-adevăr, valorificînd recolta obținută de pe aceste terenuri a reușit să-și însușească și de aici suma de 14535 lei. De asemenea, în iulie 1977, muncitorul G. Iancu a venit la Pavel și l-a ru-

gat să-l ajute să cumpere cu prioritate, în rate, un autoturism. Întrețînd un cîștig și din această situație, i-a promis în mod mincinos solicitantului că-i va rezolva problema, pretinzîndu-i pentru acest serviciu suma de 1500 lei. Apoi a luat cererea cetățeanului și a expediat-o pur și simplu prin poștă la I.D.M.S., iar acesta a primit, două luni mai tîrziu, răspuns negativ. Văzînd că a fost înșelat, Iancu i-a cerut lui Pavel să-i înapoieze banii, dar acesta l-a refuzat, iar cînd problema a ajuns la conducerea întreprinderii a afirmat că-i datorează reclamantului doar 600 de lei, reprezentînd contravaloarea unui minicalculator cumpărat de la acesta! În fine, Pavel Victor mai are la activ și alte fapte infracționale care, una peste alta, alcătuiesc un dosar penal voluminos. Asadar, în ceea ce privește persoana infractorului lucrurile sînt clare. Neclara rămîn însă condițiile care au favorizat activitatea antisocială a acestuia de-a lungul a cîtorva ani buni. Oare ce răspundere a muncii o fi existînd la nivelul C.V.V. și I.V.S. „Zarea”, dacă acestea nu s-au întrebărit nici o clipă cum de se face că la secția 16 șampanie cotele de perisabilități solicitate (și aprobate) se situau întotdeauna la limitele lor maxime?! Sau ce fel de control exercitau aceste foruri dacă nu au fost capabile să sesizeze jonglerile care se făceau între depozite și gestionari, cu mii și mii de sticle de șampanie, dacă nu au descoperit că între producția propriu-zisă și cea raportată erau discrepante mari, de ordinul a sute de mii de lei? Sigur, e greu de răspuns la aceste întrebări. Greu, dar nu imposibil și, mai ales, necesar. Cel puțin pentru a se cunoaște, fie și în ceasul al 12-lea, cine poartă răspunderea morală pentru această importantă delapidare din avutul obștesc și a se trage învățămintele necesare.

VALERIU RĂMNICEANU ■
ION CHILOM ■

CELINE EMILIAN : Cai

Tot mai frecvent scrisorile lui Vasile Adamescu poartă adresa Hadley School — S.U.A., statul Illinois. Școala funcționează încă din 1922, fiind fondată de dr. William Hadley, profesor la un colegiu din Chicago, și poartă un nume semnificativ: **Universitatea curajului...**

Aștepta întotdeauna confirmarea răspunsurilor cu emoție. Adesea îi răspunde chiar directorul școlii, dr. Richard Kinney, și el nevăzător-surd, binecunoscut tifolog pe plan internațional. Cît despre Geraldine Lawhorn, instructora lui, află că e și ea nevăzător-surdă, că e o sculptoriță foarte talentată. Dialogurile acestea devin pentru el pasionante. Îi investighează modul de viață, aptitudinile, îi descoperă lacune, îi dezvoltă capacitatea de înțelegere și de adaptare. Aproape în fiecare scrisoare, în afara răspunsurilor la întrebările Universității curajului, descrie munca și viața lui, lupta dusă de el și cei din jurul său, pașii făcuți în lumea cunoașterii.

...Se încheie încă o sesiune. Era fericit. Acasă, în camera lui de la etajul III al Liceului de nevăzători, încerca o retrospectivă. Muncise enorm. Poate chiar mai mult de 12 ore pe zi. Colegii au fost și ei tot timpul alături de el. L-au ajutat în transcrierea notițelor și a bibliografiilor, l-au condus adesea de la cămin spre școală, i-au comunicat operativ discuțiile ce se purtau în sala de seminarii sau în laboratoarele facultății. A continuat să fie alături de el și fostul diriginte, profesorul Gheorghe Stancu. De cîțiva ani se pensionase, dar continua să-l considere pe Vasile ca pe elevul lui, față de care obligațiile sale de dascăl și om nu se pot încheia niciodată.

Atunci, cînd gîndurile-i erau atît de împovărate, a simțit ușa deschizîndu-se larg. A-nțins mîna, curios să-și confirme intuiția. Da. Recunoscu-se. Era directorul școlii, profesorul Chirilă, venit să-i spună că a sosit în școală o delegație din S.U.A., care doarește să-l vadă.

Peste puțin timp cobora spre sala direcțiunii cu „Picht”-ul și mașina de scris „Consul”. Știe că în astfel de ocazii are nevoie de ele pentru a comunica mai rapid. Era emoționat. A salutat respectuos, apoi a făcut cunoș-

tință cu oaspeții americani, veniți din San Francisco, care i-au scris numele în palmă: Tampolsky, Smith și Boldi. Vorbeau în engleză. Era prima oară cînd simțea și mai presantă dorința de a învăța această limbă de largă circulație internațională. Vasile răspundea calm la toate întrebările. Domnul Tampolsky, impresionat de corectitudinea comunicării cu Vasile, a cerut îngăduința să-l înregistreze pe bandă de magnetofon. A bătut apoi la mașină cîteva rînduri despre el și viața studentescă, oferindu-le spre amintire adresa și autograful său. Le-a vorbit și despre participarea sa la Universitatea curajului, despre prietenii lui din Franța, Belgia, Uniunea Sovietică sau Iugoslavia. Cînd a venit

Povestea unei performanțe umane (XIII)

Universitatea curajului

vremea plecării, Vasile a ținut mult să le spună că în scurt timp va absolvi facultatea și că va deveni cercetător științific la universitate. E visul lui cel mai scump. S-a ridicat, iar la plecare i-a salutat pe oaspeții americani în limba lor: Good bye!

Viața lui Vasile Adamescu se desfășoară normal. Barierele spre cunoaștere au fost încet-încet învinse. E foarte aproape ziua cînd pentru prima oară în istoria învățămîntului românesc un orb-surd va absolvi o facultate. Dar mai impresionant poate decît acest record e altul: nivelul la care a ajuns! La școală continuă să vină oaspeți din întreaga lume. Profesora Maria Borsova din Uniunea Sovietică felicită în cartea de aur a liceului școala românească pentru succesele deosebite obținute în instruirea lui Vasile Adamescu. Același lucru îl fac Nicola Ștefanovschi din Iugoslavia și alte delegații din Liban, Franța, China...

Și-a fixat deja și reperele lucrării

de diplomă. Vrea să explice în cuprinsului ei chiar modul cum a ajuns să perceapă realitatea înconjurătoare în ipsa principalelor simțuri: văzul și auzul, prin intermediul analizatorilor rămași valizi, în urma bolii grele pe care a suferit-o în 1946, atunci cînd avea doi ani și jumătate...

Are ferma convingere că se poate orienta destul de bine în spațiu, reușind să reprezinte corect lumea materială pe care o percepe, considerînd că imaginile sale despre realitatea înconjurătoare sînt aproape identice cu ale văzătorilor-auzitori. E însă conștient că drumul acesta spre tainele lumii înconjurătoare n-a fost parcurs ușor. Că el se datorează în primul rînd semenilor săi. Dealtfel, obișnu-

care aveau să alcătuiască lucrarea de diplomă. Ține și azi bine mînte ziua de 25 martie 1977. Într-un amfiteatru din clădirea centrală a Universității din Cluj-Napoca se adunaseră studenți și cadre didactice. Era într-un fel emoționat, susținea pentru prima oară public o comunicare științifică. Tema: Orientarea în spațiu în absența văzului și auzului. Se gîndește să participe și la sesiunea științifică a cadrelor didactice și a studenților, care va avea loc în luna mai. L-ar tenta să abordeze o comunicare despre posibilitățile dezvoltării psihice a nevăzătorilor-surzi, dar tot atît de pasionant ar fi să comunice asistenței și imaginile lui despre progresele sale școlare și universitare...

De fapt, întreaga lui activitate din ultimii ani a avut un pronunțat caracter de cercetare. A continuat să cunoască realitățile, să pătrundă cît mai intens mecanismul lor, să se pregătească pentru viitoarea lui profesie pe care o visează mereu: să devină cercetător științific, spre a putea veni în ajutorul handicapatilor senzoriali. Începe să se intereseze tot mai mult de ei. Îi scrie prietenului său, Laurențiu Crișan, să se intereseze dacă în județele apropiate mai sînt orbi-surzi. Îi interesează totul despre ei, pentru a le putea veni în ajutor. Face apel către toți instructorii sociali ai filialelor teritoriale din țară, scriînd Consiliului central al Asociației nevăzătorilor din București, dorința lui de a se ocupa de instruirea și educarea tuturor orbilor-surzi din România. Păstrează și azi toate notițele. A muncit enorm și a cheltuit mulți bani pentru transcrierea cursurilor. Le va pune la dispoziția viitorilor săi elevi sau studenți, gratis...

Dar pe măsură ce ziua examenului de stat și a repartizărilor se apropia, un alt gînd devine obsedant, chinător. Are 33 de ani și visează să-și întemeieze un cămin. Să fie fericit, să aibă o soție bună, înțelegătoare, dar mai ales copii. Copiii pe care e sigur că-i va iubi ca nimeni altul în lume...

(Va urma)

CONSTANTIN MUSTAȚĂ ■

Investițiile - la termen! Da, sîntem în urmă față de grafice, dar, rețineți, restanțele vor fi recuperate pînă la 15 mai!

Dimitrie Tiron,
tutunul și răbdarea

„Fiecare la locul său de muncă să facă totul pentru a-și îndeplini în condiții cit mai bune îndatoririle ce-i revin în sistemul nostru socialist, în diviziunea muncii, în toate domeniile de activitate.”

NICOLAE CEAUȘESCU

La toamnă, în octombrie, Centrala electrică II Craiova, în stadiul de șantier acum, va trebui să dea căldură: pentru două cartiere de locuințe și pentru întreprinderea de autoturisme „Oltcit”. E musai! Termenele deci bat la ușă, dar lucrările sînt rămase în urmă. O cauză, independentă de constructori, ar fi întreruperea timp de două luni a activității: s-a discutat asupra amplasamentului investiției. Acum însă obiectivul poate fi atacat din toate părțile, restanțele, stă în puțința oamenilor, pot fi recuperate, e drept, dar nu în ritmul în care se lucrează.

— Vă văd supărat. De ce? întreb.
— Pentru că, uite, nu știu cum să mă împart, la care utilaj să alerg mai întâi.

— Chiar așa, sînt multe utilaje defecte pe șantier?

— Sînt, pentru că unii tineri nu-și îngrijesc utilajele; nu sînt slabi meseriași, dar nu depun interes în exploatarea mașinilor. Iată, utilajul ăsta e un lansator, mașina nr. 1 aici, pe șantier, dar stă defectă de trei zile. Am trimis doi oameni să-l repare, și, sincer să fiu, mai rău au încurcat itele.

— Gînd credeți că va fi gata?
— Miine nu, pentru că trebuie să alerg la Ișalnița, după piese, așa că pe poimîine va fi gata. Acum trebuie să alerg la excavatorul pe care lucrează fiul meu. Dinu. El a fost în concediu, mașina a rămas pe miinile altuia și a stricat-o. Pentru că el e titularul mașinii, l-am chemat din concediu, a venit, eu îi repar excavatorul și să înceapă lucrul, poate mai reducem din restanțe.

Din discuțiile cu mecanicul de reparații Alexandru Bălănică, om cu părul cărunt, devotat șantierului, aflăm că utilajele nu se exploatează la capacitate, uneori, e adevărat, și din lipsa pieselor de schimb, dar de cele mai multe ori din cauză că nu sînt îngrijite. Printre aceștia, din cite am reținut noi, se numără și mecanicul lansatorului de țază, defect, Gheorghe Cirjan, precum și Nicolae Tătaru și Dumitru Ștefan. Mecanici buni sînt însă destui: Vasile Patrului, Gheorghe Ștefan, Constantin Gelei, Guțu Silvestru, Nicu Țigănilă și alții. Ei știu că o mașină înlocuiește munca a zece de oameni, ridică productivitatea muncii, capitol la care colectivul de constructori nu se poate lăuda, și fac tot ce depinde de ei să mențină utilajele în stare de funcționare. Din păcate, spuneam, mai sînt și din ceilalți care trag înapoi: iată, de pildă, o altă pană, un autosăpător defect, pe lângă care mecanicul Cornel Gionea se învîrte de două zile.

— Ce are? întreb din nou.
— Nu știu, eu sînt rutierist, dar n-a avut tractor și mi l-au dat pe ăsta. Și ăsta nu e ca altele, are multe chestii la el, pe care nu le știu.

— Și ce ai să faci acum?
— Păi, ce să fac, aștept să vină careva să mă tragă.

Din păcate, pe acest șantier nu numai mașinile defecte sînt trase, sînt trasi și acești oameni mai puțin pregătiți, mai puțin vrednici, care mai degrabă îl iau în brațe pe „nu știu”, decît să învețe modul de funcționare al mașinilor, să pună umă-

rul la treabă. Ca să ne convingem de felul în care sînt exploatate mașinile, să-i convingem noi și pe alții, care ar trebui să se îngrijească mai mult de ele, l-am rugat pe maestrul Traian Mihalache să ne prezinte, de pildă, fișa de funcționare a lansatorului minuit de Gheorghe Cirjan, de la care aveam să aflăm, spre surprinderea noastră, că are 16 ani de șantier. De ce fișa acestui utilaj? Pentru că, așa cum spuneam, e utilajul de bază al șantierului, mai ales în etapa aceasta: el, utilajul, ridică și potrivește conducta cap la cap, transportă tronsoanele asamblate în raza de lucru a macaralei, montează conducte pînă la înălțimea de 10 metri. Cum a funcționat din luna decembrie? În decembrie a funcționat 88 de ore din 208; în ianuarie a funcționat 70 de ore din 208; în februarie a funcționat 164 de ore din 192 și în martie, din 112 ore a funcționat 64! În situația aceasta sînt și alte utilaje: buldozere, macarale care au staționat și 15 zile, unele, e drept, și din cauza lipsei de carburanți. Asadar, la toamnă Centrala electrică II Craiova trebuie să dea căldură.

— Dv., tovarășe subinginer Nicolae Nicolescu, sînteti șef de lot la termoficare și secretarul organizației de partid; sperați totuși ca obiectivul să intre în funcțiune la termen?

— Așa cum merg acum lucrările, nu vom putea respecta termenul; va trebui să ne organizăm mai bine, conducerea Trustului ergoconstrucții București, conducerea ministerului vor trebui să ne asculte necazurile, să ni le rezolve, pentru că altfel, la iarnă, oamenii nu vor avea căldură. Noi am trecut deja la program de 10 ore, vom lucra și 12 ore, dar trebuie să fim și noi înțeleși, să ni se livreze cota de motorină la care avem dreptul conform repartiției și să ni se aducă beton la timp și în cantități suficiente.

Dar, după cum ne declară maestrul Traian Mihalache, care stă aplecat peste niște planuri, oarecum îngrijorat de situația de fapt a investiției, nici betonul, preparat de stațiile de betoane de la Ișalnița, nu sosește la timp: „Azi, zice, conform înțelegătorilor din ultima ședință de comandament, trebuia să ne vină 20 mc de betoane. Este, iată, ora 15 și nu am primit nici un metru cub. Stațiile de betoane sînt cam vechi și nu au, se pare, nici mijloace de transport: din vreo 9 cifaroane mai funcționează vreo 4, iar astăzi au rămas, după cite am aflat, doar trei.

Deocamdată, investiția stă sub semnul nerealizării ei la termen (cu toată bunăvoința oamenilor harnici de aici, a acelor constructori care se zbat pentru fiecare metru cub de beton, pentru fiecare kilogram de combustibil) și numai intervenția energetică și eficientă a forurilor conducătoare ar mai putea schimba situația. Spunem aceasta pentru că rămînea în urmă a lucrărilor, la epurarea chimică, la stația de pompe păcură, la estacadă conducte tehnologice, la alte puncte ale centralei, determină rămînerea în urmă la montaj. Maștrii Ion Șerban și Dumitru Purcaru, de la montaj, ne mărturiseau cu destulă îngrijorare că nu vor avea front de lucru, nu au fundații, fapt

care va determina rămînerea în urmă la montarea utilajelor. Constructorul, sint de părere maestrul de la montaj, trebuie să se organizeze mai bine, să mobilizeze forța de muncă de pe șantier, să aducă în șantier mai mulți zidari, pentru că numai cu șapte zidari la o astfel de construcție, ritmul rămîne același, adică un ritm de melc.

Am vrut, în finalul acestei anchete, să aflăm și părerea inginerului șef de șantier, Nicolae Dorde, un om cu destulă experiență, care depune mult interes și suflet pentru urgentarea lucrărilor pe șantier, dar pe care, cel puțin deocamdată, noi îl vedem foarte singur:

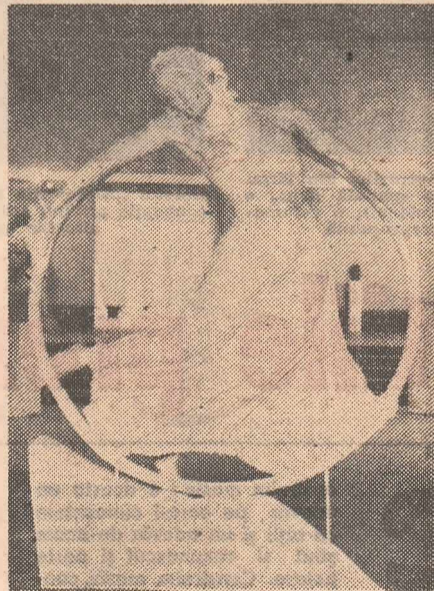
— Într-adevăr, lucrările aici, pe șantierul Centralei II Craiova, sînt în restanță față de grafice. Cauzele le-ați putut, cred, afla și dv., dar eu doresc să rețineți următorul fapt: după ultima ședință de comandament, la care a participat și un reprezentant al ministerului, din analize a reiesit că rămînerea în urmă la epurarea chimică, stația pompe păcură și estacade conducte tehnologice vor fi recuperate integral pînă la 15 mai 1979. Aceasta cu posibilitățile de acum ale șantierului, dar și cu ajutorul Grupului de construcții montaj Turceni și ale Trustului ergoconstrucții București. Este adevărat, nu am avut nici forță de muncă suficientă, dar acum avem, avem zidari, ne mai trebuie doar forță de muncă necalificată să întărim echipele de zidari.

— Care a fost ajutorul concret pe care l-ați primit din partea reprezentantului ministerului?

— Cele patru cifaroane, pe care le vom primi prin redistribuire de la alte șantiere. Avem efectivele necesare, marea majoritate a utilajelor o avem, timpul e bun, așa că nu văd ce ne-ar mai putea împiedica să respectăm termenul de dare în funcțiune al investiției.

Am vrea să ne încredem și noi în optimismul inginerului șef de șantier. Numai că felul în care sînt exploatate, deocamdată, utilajele, felul în care sînt aprovizionați cu piese de schimb, combustibili și betoane, chiar felul în care sînt organizați oamenii ne face nu să fim prea sceptici, ci ne determină să revenim pe șantier după 15 mai, să ne convingem pe viu de aceste recuperări.

N. GRIGORE ■

CELINE EMIILIAN: Femeie cu cercul

TEODOR BULZA ■

Am trecut deunăzi prin Bărăgan, interesîndu-ne de ritmul semănatului, și am poposit pentru cîteva ore și la Cooperativa agricolă de producție „Sinești”. Printre alte necazuri, inerente muncii, Constantin Orășanu, președintele cooperativei, mai avea unul, cu care nu putea să se împace: „Venii să veдеți, zice, despre ce este vorba”. Și ne-am dus. La ieșirea din comună, pe o suprafață de un hectar, apreciază președintele, s-a construit, acum patru ani, o expoziție de prezentare a produselor agricole. Boze, în care erau prezentate tot felul de animale, de la taurăși pînă la iepuri de casă și chiar nurci, magazii și șoproane din prefabricate, acoperite cu plăci de azbociment, pardoseli frumoase meșteșugite din cărămizi speciale, o treabă, la timpul ei bună, lăsată acum, rețineți de patru ani, într-o progresivă paragină. Din ce a fost, nu mai este aproape nimic. Persoane interesate au sustras din materiale, terburile au invadat terenul, iedera neglijenței a învăluit construcțiile, iar vîntul, așa ni se spune, vîntul a dezvelit șoproanele, a luat în spate acoperișuri și le-a dus numai el știe unde.

— Cine se face vinovat de aceste pagube?, întreb.
— Nu știu, răspunde președintele; cred că tovarășii de la Direcția generală agricolă a județului Ilfov ar putea să vă răspundă mai exact la această întrebare. Ceea ce știu este că toate aceste construcții au fost făcute cu banii cooperativei agricole de producție din județ: pe noi, de pildă, ne-a costat 180.000 lei contribuția la această expoziție, în care, după primul an, nu s-a mai expus nimic. Dacă direcția agricolă ar fi încadrat aici un custode, ar fi organizat anual sau

de mai multe ori pe an tirguri, expoziții cu vinzare a produselor C.A.P., poate situația construcțiilor de față ar fi fost alta. Noi am pierdut nu numai cele 180.000 lei, anual pierdem producția care s-ar putea obține de pe un hectar de teren, terenul ăsta, pe care îl veдеți, și de pe care nu recoltăm nimic.

— Ce ați putea obține, de pildă, de pe acest hectar de pămînt?

— Păi, am putea construi pe el niște solarii, cum le avem pe celelalte de colo, și de pe un hectar de solarii am putea obține o producție de legume de cel puțin

Milionul luat de vînt

400.000 lei. Avem apa la doi pași, avem materiale, avem oameni, într-un cuvînt avem de toate, dar nu putem debarasa terenul de resturile de construcții.

Mai aflăm că primarul comunei Sinești, Niță Gheorghe, a întocmit mai multe adrese, le-a expediat către Direcția agricolă județeană, altor organe de resort, dar timp de patru ani de zile, mărturisește președintele C. Orășanu, nimeni nu a venit să vadă despre ce este vorba, deși fosta expoziție se află (ceea ce se mai află acum) cu fața la șosea.

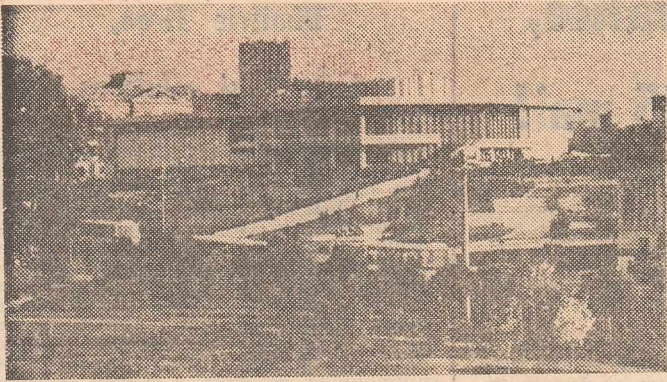
— Ba, ca să fim corecți, intervine inginerul Tiberiu

Munteanu, director adjunct la Întreprinderea de producție și industrializare a legumelor și fructelor Buftea, unitate care se află gard în gard cu expoziția cu pricina, acum vreo trei zile, au venit niște tovarăși, erau cred de la direcția agricolă, au văzut, au plecat și, sincer să fiu, nu știu ce va urma. M-am întrebat și eu, de multe ori, cum de este lăsată într-o așa paragină o construcție de valoare altă de mare.

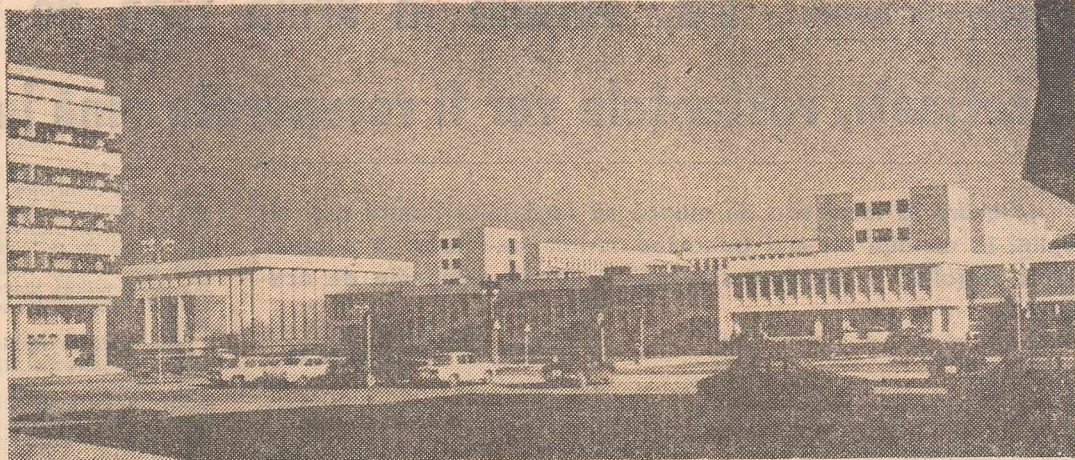
Trecem, toți trei, printre fostele standuri, undeva atîrnă o firmă, „Asociația economică intercooperativă”, care mai avea ceva, zice președintele, altundeva atîrnă un cap de vacă, din tablă nu din carne și oase, iar după alți cîțiva pași, pe o placă, se poate citi o firmă: I.A.S. „Adunații Copăceni”. Cei doi oameni din stînga și dreapta mea tac, sînt probabil că o parte din lipsa aceasta de responsabilitate li se reproșează și conducătorilor acestor firme, care acum spînzură la întimplare, firme printre care și C.A.P. Sinești, iar vîntul, hai să învinuim și vîntul, se hrănește cu ultimele sute care au mai rămas dintr-un milion. Și dacă aceste ultime valori nu mai prezintă nici un interes pentru nimeni, să ne aducem aminte măcar de vorbele președintelui din Sinești: „De pe un hectar de solarii am putea obține, anual, o producție de legume de cel puțin 400.000 lei!” Adică, să smulgem acest hectar de pămînt din paragină, să-l cultivăm, să-i conferim valoare. Iar vinovații pentru pagubele care s-au produs, să suporte consecințele.

N. GRIGORESCU ■

La Craiova — teatrul național — autor profesorul Alexandru Iotzu — a devenit o parte componentă a capitalei Oltenei. Găsim în această clădire, riguros modernă, aluzii ferice la relațiile cu exteriorul din arhitectura tradițională. „Prispele” din dreptul celor două intrări ca și așezarea pe teren sînt convingătoare în acest sens. Sperăm că nu vor interveni elemente care să altereze această reușită de ansamblu

Cine ar putea recunoaște în acest elegant centru mică localitate Măgurele devenit orașul fizicienilor? Conducătorii colectivelor de proiectare, dr. arh. Nicolae Vlădescu și arhitectul Bujor Gheorghiu, au realizat o armonioasă relație între clădirile destinate învățămîntului și cele cu caracter social, într-o arhitectură caldă, echilibrată, apropiată de caracterul locului și al oamenilor ce-o folosesc.

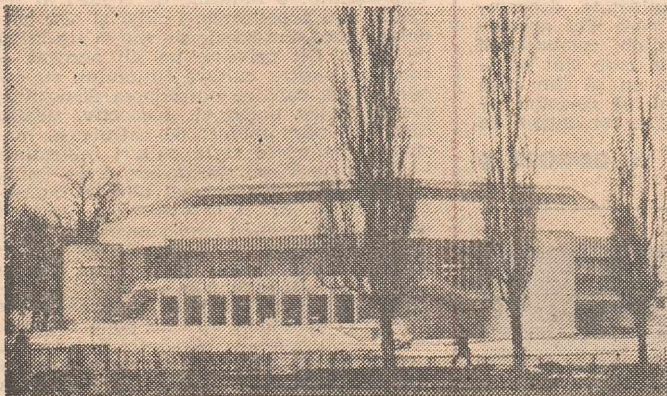
La Baia Mare proiectare condusă de...

Dintre numeroasele case de cultură — sector „de vîrf” al arhitecturii noastre — cea din Tirgoviste, autor dr. arh. Nicolae Vlădescu, impresionează prin tinută ca un respectuos omagiu adus gloriei fostei capitale a Țării Românești

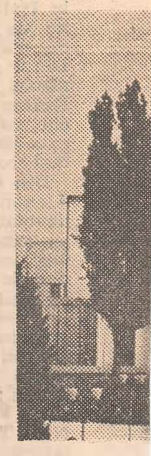

Hotelul „Alpin” din Poiana Brașov — autor arhitectul Ioan Rădăcină — reușește să se înscrie cu brio în noua concepție privind arhitectura montană care urmărește ca prin așezare, dispunere a spațiilor și forme să altereze cît mai puțin frumusețea naturală a locului, să se înscrie atrăgător în peisaj

Un proaspăt succes al unui tînăr arhitect: sala sporturilor din Tirgu Mures — autor András Szilveszter. O concepție spațială nouă, o structură de acoperire modernă, ușoară (tridimensional), o volumetrie care iese din stereotip, o execuție ireproșabilă

„
din
leg
nec

La Vaslui proiectare — nu s-a Nicolae Aluțu

Construcțiile prezentului, monumente

Construim masiv : e acesta un adevăr pe care-l cunoaștem cu toții și un adevăr de-acum știut și recunoscut și peste hotare. Construim masiv, construim în flux continuu și serii tipizate mari, ca să răs-

pundem cît mai urgent cerințelor de viață civilizată ale oamenilor, deci construim sub semnul utilului, al cerințelor concrete și imediate ale existenței ; dorim și, într-o măsură, chiar reușim să construim și cu grijă pentru frumusețea noilor noastre zidiri. De asemenea, nu uităm să ne dăruim nouă și să dăruim generațiilor care ne vor urma, să dăruim națiunii și țării construcții de mare personalitate, construcții despre care și-n viitorul îndepărtat se va spune că sînt monumente arhitectonice gîndite, create, înălțate în deceniile de început ale epocii socialiste dar care, asemenea oricăror capodopere, își vor păstra tinerețea și farmecul, vor sta dovadă a gîndirii arhitecturale novatoare contemporane din România, vor tinde spre perenitate.

Am ales, fără a ne îngădui ierarhii, cîteva dintre imaginile — să le numim așa ! — monumentelor arhitectonice de miine care au fost gîndite azi și am apelat la un remarcabil specialist, tovarășul MIRCEA LUPU — dr. arhitect, conferențiar universitar, redactor-șef al revistei Arhitectura — să ne releve tainele de meșteșug și creație pe care uneori nu le vedem dar de care ne simțim tot uneori copleșitor impresionați. Comentariile arhitectului Mircea Lupu le veți găsi alăturate imaginilor, în locul obișnuitelor „explicații-foto”.

— În ce măsură ideea de monument arhitectonic o găsim chiar și-n banalele dar numeroasele și stringente necesare blocuri produse în „fabricele de case” ?
— Fără îndoială că a realiza mai mult de patru milioane de locuințe în trei cincinale (1976—1990), rezolvînd astfel problema locuinței în țara noastră, reprezintă un excepțional efort cantitativ. În același timp, mi-aș permite să privesc mai atent lucrurile. Ideea unei arhitecturi „de serie”, destinată satisfacerii unor nevoi stringente vizavi de „capodopere”, nu este nouă. Istoria însăși a focalizat în multe

ocazii eforturile unor colectivități în exemplare arhitecturale de vîrf, menite să dăinuie ca reprezentanți maiestuoși ai trecerii prin timp. Astăzi însă oamenii înțeleg arhitectura nu ca pe un apanaj „fătașnic”, ci ca pe o preocupare de care să beneficieze atît în locurile publice cît și în intimitatea căminului fiecăruia. Pe de altă parte, chiar producția „de serie” este concepută și realizată să dureze fizic cel puțin 100—150 de ani. Nu putem să nu ne mirăm în aceste condiții cum vor folosi și cum își vor lubi casele ce le construim astăzi stră-strănepoșii noștri într-o lume

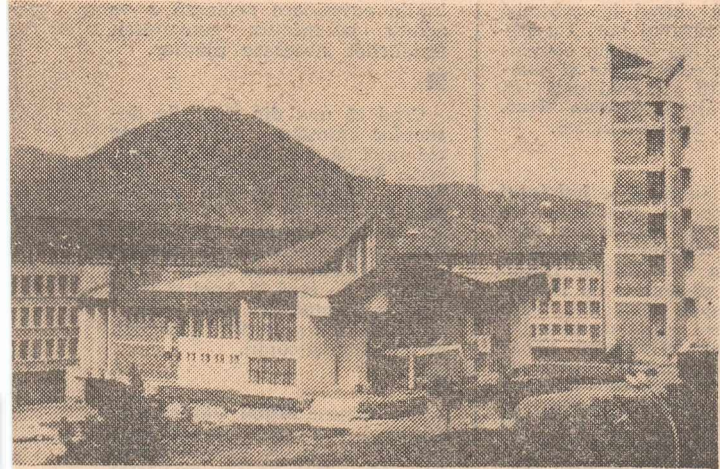
cu o accentuată rată a transformărilor calitative. Fără a intra în fondul unei probleme care ar merita o discuție aparte, cred că, acordînd grija cuvenită „marilor capodopere”, nu putem neglija „capodoperele de fiecare zi”. Pentru că — eliminînd ideea absurdă a unui joc permanent : demolare-construcție — practic tot ceea ce construim va trebui să servească viitorului, ne va reprezenta în secolul următor.

— Și-acum, despre unicelele arhitectonice ! Care ar fi clădirile, recent construite, care să ne oblige la cuvîntul „Original !” ; sau la cuvîntul „Inedit !” sau la cuvîntul „Novator !” ?
— Întrebarea este interesantă dar dificilă și nu aș îndrăzni să-i dau curs rămînînd în domeniul ipoteticului. Mulți dintre marii arhitecți străini care ne-au vizitat țara au apreciat pozitiv operele noastre. Marele arhitect american Richard Neutra considera că multe dintre realizările noastre contemporane poartă ceva din prospețimea, vioiciunea, atmosfera arhitecturii tradiționale. Robert Matesw. fost președinte al Uniunii Internaționale a Arhitecților, a apreciat îndeosebi — cu prilejul conferinței titlului de Doctor honoris causa al Institutului de arhitectură „Ion Mincu” — plasticitatea și caracterul novator al vocabularului creatorilor din Suceava. Academicianul sovietic Orlov — fost președinte al U.I.A. — a avut cuvinte deosebite de laudă pentru întreg litoralul și în special pentru ansamblul „Amfiteatrul”, „Belvedere”, „Panoramic” și restaurantul „Balada” pe care le-a apreciat ca pe un cadru evenimential de mare specificitate.

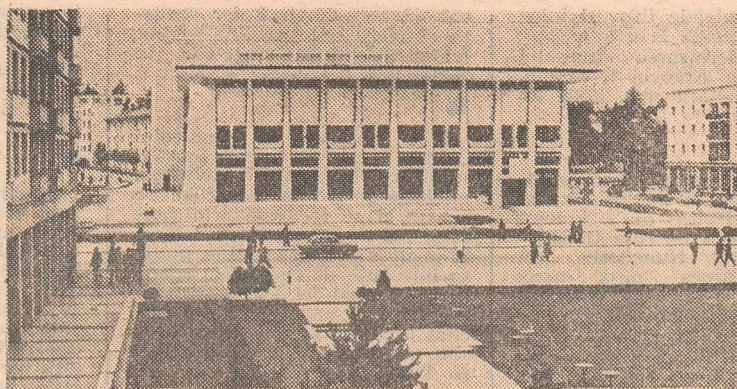
— Dar, dacă, să ne închipuim, Meșterul Manole ar veni în timpul nostru și-ar face un control tehnic al gîndirii arhitecturale de azi, credeți că noi, urmașii, am ieși bine ? Mai precis : construcțiile urbane de azi, ale superprofesioniștilor moderni, sînt pe măsura construcțiilor sătești ale

românilor realizate de arhitecți — țara anonimă ? Și, pe de altă parte, aceste construcții urbane moderne au preluat atît din gîndirea arhitectonică țărănească încît să putem spune că satul românesc de ieri va continua să trăiască în oraș românesc de miine ?
— Vă gîndiți probabil la faptul că satul este generatorul culturii românești. Regimul satului în oraș, păstrăm ce este autentic din cultura noastră. Este un adevăr fundamental. Depinde însă cum privești continuarea problema. Creăm astăzi o civilizație urbană care se supune în mare măsură unor legi proprii de dezvoltare. Dacă pe acest fond alert, dinamic, industrializăm aplicăm, la scara zecilor de mii, elemente de vocabular tradițional (devonite decor discutabile chiar ca atare), nu vom reuși decît să înlocuim un stereotip cu altul mai vizibil, mai frapant. Blaga spunea : «Dacă ne restringem la considerarea asupra circulației motivelor concrete ne va fi neputință să formulăm sau să descriem scriem „romănescul”... precizînd în continuare : „O originalitate există fără îndoielă și în arhitectura noastră populară dar ea trebuie căutată nu atît în motivele elementele ei, cît în imponderabilul de zăi al lor”. De aceea, astăzi ne interesează mai degrabă sensurile fundamentale a tradiției în arhitectură : relațiile omului cu spațiul arhitectural, apropierea funcțional-lirică a acestuia, situarea arhitecturii față de natură, elementele de stabilitate din modul de viață, relațiile omenești din cadrul colectivității rurale tradiționale („satul-idee”) și multe altele pe care arhitecții, sociologii, cei ce se ocupă de izvoarele culturale și de fapt fiecare dintre noi ar trebui să le descifrăm mai bine. Aceasta nu înseamnă a rămîne în domeniul teoretic. Am să menționez în spațiul de care dispunem trei exemple. Printru este o realitate : actuala reducere a numărului locuințelor urbane frecvente P + L... 4 niveluri nu va avea numai

Un poltic-administrativ județean apare în concepția colectivului de profesorii Mirecea Alifantii ca un ansamblu încheșat, viguros, în deplină înțelegere cu natura și sufletul oamenilor țării Maramureșului

Casa de cultură din Suceava — autori arhitecții Maria și Nicolae Porumbescu — este fără îndoială un punct de referință pentru încercările — reușite în acest caz de încorporare, într-o viziune de ansamblu sculpturalist-decorativă, a unor elemente de vocabular din arhitectura tradițională locală

Arhitectura este, poate, cea mai mare satisfacere a aspirațiilor omului

NICOLAE CEAUȘESCU

Îndrăzneala. Arhitecții ieșeni — autorii sistematizării și ai unor obiective în tabourii depășite. În special primăria și muzeul — autor arhitectul sint „croite” original și viguros, într-un ansamblu care se impune ca o remarcabilă realizare

Aeroportul internațional „Otopeni” — autori profesorii arhitecți Cezar Lăzărescu și Gabi Cristea — este nu numai o poartă a Capitalei ci și o „avangardă” pentru cel ce vrea să cunoască arhitectura contemporană românească. Motivul maiestuos al marilor arce îi conferă o neconfundabilă personalitate printre numeroasele clădiri pentru transport aerian ce s-au construit în ultima vreme în lume

Arhitectonice ale viitorului

vorabile consecințe economice sau de compoziție urbană. Ea readuce oamenii născuți ai pământului în legătură directă cu acesta, cu excepționale implicații asupra sănătății fizice și spirituale. Celelalte două exemple sînt opinii-deziderate: clima și felul nostru de viață justifică realizarea unor logii-terase încapătoare în care să-ți petreci după-amieze și serii răcoroase și odihnitoare. Ele nu constituie, așa cum greșit se mai consideră, o problemă „de fațadă”. Cumulind suprafețele fișilor impracticabilelor balcoane — ce îmbracă din ce în ce mai năstrușnic fațadele s-ar putea realiza spațiile deschise de care am vorbit și ar mai rămîne suficienți metri pătrați. Cred, în sfîrșit, că trebuie să acordăm mai multă atenție așanumitului spațiu „semipublic” din cadrul „blocurilor” sau din imediata lor apropiere pentru ca vecinii să se poată cunoaște și altfel decît prin intermediul punerii în funcțiune a instalației sanitare. Putem pomeni și raportul dintre spațiul construit și spațiul verde, varietatea apartamentului, petrecerea timpului liber și multe, multe altele. Vă miră probabil faptul că cineva care se ocupă direct de problemele expresivității nu pomeneste mai nimic despre ea. „Forma” în arhitectură se află în continuare — cu toată relativa sa independență — la intersecția unor comandamente diferite. În rigoare sa actuală ea nu repudiază însă influența tradiției (dimpotrivă, aluzia istorică este frecventă chiar în arhitecturi „tinere” ca aceea americană) dar presupune filtrul culturii și elaborării. Voi încerca să revin mai concret asupra problemei. Iată însă că discuția despre „capodopere” s-a extins asupra întregii arhitecturi. Prezența și comentariul imaginilor alăturate sper să compenseze acest „clivaj”.

— Deci există construcții de azi care vor fi monumente arhitectonice nu doar mine ci și-n adîncimea viitorului. Dar nu există și șanse ratate de a se construi clă-

diri deosebite? La fel cum am vorbit despre reușite, vă rog tot cu exemple concrete!

— Aș vrea mai întîi să fac o precizare. Apreciem în general o arhitectură, un arhitect, nu după intențiile sale, ci conform calităților operei vii, construite, prin intermediul „imaginii arhitecturale”. Criteriile judecării de valoare, ale noastre, ale tuturor, nu numai ale criticii de specialitate, se îndreaptă atunci vertiginos spre zona esteticului, în timp ce în mod real arhitectura — diferit de alte arte — este determinată, nu de puține ori, de comandamente indiferente, dacă nu chiar în contradicție cu cîmpul frumosului. Așa încît ceea ce vedem în final nu-l reprezintă întotdeauna pe creator. Cele spuse nu reprezintă nici scuze, nici derogări. Artă arhitecturală constă fără îndoială în a transforma constrîngerile în expresie. Cred că unele nereușite au apărut — în mod paradoxal — ca o suprasolicitare a eului creativ transformat într-un liber arbitru, insuficient susținut de analiză, experiență, elaborare. Mă gîndesc — poate în contradicție cu opiniile unor cititori care tratează cu ușurință un semn de egalitate între bogăția de forme, materiale, decorație și frumusețea armoniei — la două exemple mai cunoscute: restaurantul „Arcașul” din județul Neamț și Casa de cultură din Roman, primul un adevărat bazar de forme și motive, al doilea cu o grotescă interpretare a unor furci transformate în stâlpi. În alte cazuri cauzele sînt mai greu de descifrat. Sînt numeroși, astfel, cei ce au îndoilei asupra modului în care noile blocuri de pe un principal bulevard al Capitalei (Magheru) reușesc să înlocuiască favorabil vechile imagini. Se întrebă îndeosebi cum vor reuși să devină un ansamblu coerent, armonios, două clădiri vecine („Casata” și „Grădinița”) care păreau a întruni toate premisele unei reușite.

— Pe vechi clădiri oarecare, arhitecții

care le-au gîndit și-au pus plăci cu numele lor. Nu vi se pare nedrept ca autorii marilor noastre monumente construite acum să rămîină anonimi?

— Este sigur că nominalizarea autorilor clădirilor, cum se practică în alte locuri, va face în mai mare măsură cunoscuți (și responsabili) pe arhitecți.

— Pe mîntea, talentul și profesionalismul cui sînt și pe mîntea, talentul și profesionalismul cui vom lăsa capodoperele arhitectonice de mine? Cu alte cuvinte, o părere despre școala românească contemporană de arhitectură.

— Cred cu toată obiectivitatea că arhitecții români sînt bine pregătiți. Ei au chiar „harul” arhitecturii, după cum se spune același lucru despre piloți, poeți, muzicieni, matematicieni și fără îndoială mulți alții. Îmi pare rău că nu pot numi aici o generație întreagă. Chiar după o discutabilă selecție am ajuns la 25—30 de nume, ceea ce este prea mult pentru revista dumneavoastră și memoria cititorilor. Aș sublinia faptul că școala noastră se străduiește să-i pregătească pe studenții săi în continuare foarte bine „tehnic-profesional”. În același timp deschiderea spre cultură (în sens larg) este mai amplă și mai profundă. Nu greșesc cînd afirm că orizontul arhitecților de astăzi este altul decît cel de acum 10—15 ani. Și conștiința apartenenței la identitatea națiunii careia aparțin și al cărei mandat și-l asumă în sectorul lor este mai bogată și mai limpede. Arhitectul nu dă chip clădit unor produse, ci unei culturi. El trebuie să fie folosit de societate la întreaga sa capacitate. Într-un climat favorabil nu încap îndoială că elevii își vor întreci maeștrii.

NELU IONESCU ■

Iubirea de frumos

Iorga

Unirea tuturor românilor în hotarele lor firești este fructul veacurilor de răbdare și lucrare ale poporului întreg dar dintre personalitățile aflate în anii maturității în timpul desăvîrșirii Evenimentului acum șaiszeci de ani cel dintîi trebuie pomenit istoricul nostru național Nicolae Iorga. Așa cum s-au strîns mii de studenți la ferestrele lui în iarna istorică a aceluia decembrie măreț pentru noi aducîndu-i prinos de mulțumire pentru urînda sa lucrare de zi cu zi ani de-a rîndul pentru edificarea conștiinței naționale, se cuvine să ne strîngem și noi la ferestrele eternității după care ne ascultă și el alături de zecile de mii și milioanele de martiri și iobagi trasi pe roată, decapitați, schingiuți pe crucea Carpaților veacuri de-a rîndul dar rămînînd aici pînă la capăt alături de noi întru propășirea poporului nostru. Către nimeni în țara asta nu s-a îndreptat o lacrimă mai fierbinte de mulțumită în acel decembrie al Albei Iulia din partea văduvelor de pe satele transilvănene ale căror soți nu s-au mai întors din apusul ce-i trise în lanțul spînzurătorilor unui imperiu muribund din partea ciungilor și ologilor cîți mai supra-viețuiau după victoria vitală pentru neamul nostru de la Mărășești; nici unul dintre toți cărturarii vremii nu pare să fi fost mai modest în pretențiile sale, retrăgîndu-se de la orice gîndire personală punînd totul pe seama jertfei minunatului nostru popor.

Citesc și recitesc celebra carte a marelui nostru istoric „Pentru întregirea neamului”, intrînd în conforința din anii grei ai războiului premergător unirii, o carte profetică scrisă pentru a da curaj unei țări ocupate în cea mai mare parte, o carte scrisă cu o încredere absolută în biruința pînă la urmă a poporului nostru. Iată o frază rostită cu patru ani înainte de actul istoric de la Alba Iulia:

„Este cu neputință ca la urmă să nu biruim și cu cît vom suferi mai mult, cu atît vom birui mai deplin și cu atît mai bine întemeiată va fi biruința noastră”. Și mai departe: „Cred în puterea cu neputință de sgușuit a tradițiunii noastre naționale”. Iar din Moldova împrejmuțată decimată de front și boli și înfometare va adresa acest mesaj de încurajare întregului nostru popor preluat de pe buzele voievozilor: „decît să plec de aici, să-mi las țara, mai bine să mă mîncească pămîntului acestuia”.

Sub puterea unor astfel de îmbărbătări provenind de la un adevărat patriot s-a purtat bătălia de la Mărășești, s-au îndurat bărbătește umilintele unei ocupații haine, s-a prins curaj de luptă pînă la biruința finală cînd tricolorul înlăcrimat și înflăcărat de bătăia clopotelor Mitropoliei lui Mihai Viteazul de la Alba Iulia s-a înălțat în slăvi pe veci deasupra Carpaților.

IOAN ALEXANDRU ■

Mi-a vorbit

muncitorul tînăr

In pauză muncitorul tînăr mi-a vorbit despre Eminescu, ca despre un coleg de școală și despre o patrie cu nume de baladă fără de care nu se poate trăi. Apoi, mi-a zis: prietene hrana uzinei este vrednicia pusă-n mișcare de marile energii ale brațelor, iar hrana muncitorului — poezia.

El știa niște codri mari de aramă și-o pădure de argint veșnic plînsă de toamne. Vorbea despre un castel pierdut sub nori și de un tînăr pribeag care a rupt o pînză de painjăn să fure surisul unei fete.

Așa mi-a vorbit muncitorul tînăr pînă tîrziu, despre felurile munci, și despre o patrie fără de care nu se poate trăi, cu niște voievozi cu chipuri de sfinți zugrăviți în pridvoare de ctitorii.

NICOLAE ROGOBETE ■

Consiliul județean al sindicatelor Alba. Cercetind sesizarea tovarășului Bufnea Nicodim din Galați, s-a stabilit că accidentul suferit de fratele acestuia, Bufnea Ștefan, a avut loc după ce el a efectuat o muncă în folosul particular al unui cetățean din Mihai Viteazul, județul Cluj, după care a vrut să coboare din munte pe o altă cale decât cea obișnuită, cocotat pe lemnele încărcate într-un autocamion aparținând I.T.A. Cluj. Conform legii, nu poate fi asimilat nici ca accident de muncă, nici ca accident în legătură cu munca.

În Flacăra din 21 decembrie 1978 a apărut sesizarea mea în legătură cu o amendă aplicată abuziv și modul superficial în care mi s-a răspuns la contestație. Se pare că cele trei luni care au trecut de atunci nu au fost suficiente pentru primăria comunei Cornești, Ilfov, să ia măsurile ce se impuneau ori măcar să dea un răspuns la sesizare. (Nelu Achim, zetar la C.P.C.S.).

În blocul nostru locuiește și proprietarul apartamentului 59, Georgescu Ovidiu, restant cu 3.800 lei, întreprindere neplătită pe 3 ani, și care nu și-a declarat locul de muncă nici în cartea de imobil. Solicitând ajutorul miliției, am primit de la circa 21 un răspuns scris în care sîntem sfătuiți să-l întrebăm chiar pe cel în cauză sau să ne uităm în cartea de imobil. (Scrișoarea este semnată de președintele Asociației locatarilor proprietari, str. Valea Ialomitei 7 bl. D 20).

Mă numesc Octavian Pintea și locuiesc în Brăila, str. Apolo 32 bis. Pe o porțiune a străzii noastre se produc zilnic scăderi de tensiune, astfel că televizoarele noastre sînt, practic, inutilizabile pînă în jurul orei 23 cînd, tot practic, se termină emisiunile. Oare ce au de gînd cei de la I.R.E. Brăila, unde ne-am plîns de nenumărate ori?

Mă numesc Aurel Lixandru și locuiesc în București, sectorul 7. Pentru a ajunge la Valea Argovei există două rute: prin Sărulcești sau prin Lehliu. Asta cînd nu plouă, pentru că pe vremea rea ambele drumuri devin impracticabile. Pentru rezolvarea acestui necaz al multor posesori de autoturisme ar

trebui ca județele Ilfov și Ialomița să ajungă la o înțelegere privind modernizarea drumului dintre Valea Argovei și Lehliu, care nu numără mai mult de 11 km;

Despre un necaz asemănător ne-au sesizat 84 de locuitori ai satului Tîrnăvița din județul Arad, navetiști pe ruta Obirșă-Brad, județul Hunedoara, în numele cărora ne-a scris Ioan Belea. Pentru a-l face accesibil autobuzului, drumul de 2,5 km dintre Tîrnăvița și Obirșă este pietruit și amenajat cu o viteză uluitoare. Din 1968 pînă acum s-au realizat 700 metri!

Indurerat de moartea celor doi băieți gemeni, ne scrie tovarășul Ovidiu Dinică din Bușteni. Pentru cel de al doilea cerusem, cu avizul favorabil al Spitalului Dr. Gh. Marinescu, ca Ministerul Sănătății să aprobe trimiterea în străinătate pentru diagnostic și tratament. Răspunsurile au început să sosească abia după deces (9 octombrie 1978). În cel datat 3 februarie 1979, Ministerul Sănătății ne răspunde cu cinism că în ultima analiză avută s-a constatat că nu e cazul ca pacientul Dinică Cosmin să meargă în străinătate, ci va fi tratat în spitalele noastre. Acum sîntem îngrijorați de soarta fetiței de 4 ani și a altor copii pe care i-am mai putea avea, iar plîngerile noastre răsună în pustiu.

În luna decembrie am adresat redacției un memoriu, ne scrie Heana V. Romaș din Adincata — Suceava. Dacă și acesta a ajuns la Ministerul Muncii, sînt sigură că nu voi primi nici un răspuns sau, dacă îl voi primi, mi se va comunica, așa cum mi s-a mai comunicat timp de doi ani, că nu am drept la pensie de urmas, deși eu nu am solicitat niciodată așa ceva, și nici nu solicit.

Nu știu ce a avut în vedere C.F.R.-ul desființînd abonamentele de cl. I pentru navetiști, scrie Alexandru Tudor din Gornești, județul Mureș, dar vîd care sînt efectele acestei măsuri. Cum e și firesc pe distanțe mici, cum ar fi Războieni-Deda, trenurile de dimineață și cel de după-amiază circulă cu vagonul de cl. I complet gol, în vreme ce la cl. a II-a oamenii n-au loc. Adică noi, navetiștii. După o so-

coțală aproximativă dar realistă, se pierd astfel zeci de mii de lei anual, numai aici, dar în toată țara?

Sînt convins că articolul „Chiar comis cu bune intenții arbitrarul tot arbitrar rămîne”, publicat de dv. în 8 martie se citește și se recitește prin cancelarii și nu numai în cancelarii. Și poate că, la fel ca mine, mulți se întrebă de ce au fost sancționați numai cei 4 profesori, nu și acela sau aceia care au exercitat presiuni asupra lor, și care sînt cel puțin la fel de vinovați. (I. Patnaky, Arad).

Florările din Craiova produc mai mult nemulțumiri, ne scrie Otilia Armășelu, alături de care s-au iscălit alte 20 de craiovence. Sigur că situația devine catastrofală în ajun de 8 martie, bunăoară, însă prea bună nu este nici în restul zilelor anului. Oare nu trebuie să fie și aceasta o preocupare edilitară?

La fiecare sfîrșit de lună, puțin numeroaselor ghișee ale I.T.B. le cresc cozi uriașe, cu prilejul preschimbării tichetelor de abonament. Ce-ar fi ca în ultima săptămînă a fiecărei luni numărul persoanelor ce deservesc aceste ghișee să crească? (Horia Valentin, București, str. Mașina de Piine 20 A).

Consiliul popular al municipiului Cluj-Napoca. S-a comunicat la I.R.U.C. că, pentru a veni în sprijinul petentului Mereuță Mihai, vom repartiza în cadrul cotei pe 1979 un apartament de 3 camere, intrucît sus-numitul figurează în tabelul de priorități la poziția 1, apartament 3 camere.

Consiliul popular al municipiului Ploiești, referitor la scrisoarea adresată redacției de Vasile Tudor, încadrat la Întreprinderea 1 Mai. Fiind încadrat abia de la 25.1.78, petentul nu intrînește criteriul de vechime pentru a i se acorda locuință cu prioritate. Cererea sa rămîne în evidența conducerii întreprinderii, urmînd să-i fie satisfăcută în limita posibilităților.

Consiliul popular al județului Arad. Controlul efectuat a stabilit că în activitatea vinzătoare gestionare Drăghici Maria de la Complexul comercial agricol din Lipova există încălcări ale regulilor de comerț și că sesizarea Victoriei Antonie se confirmă în mare parte. Gestionarea a fost sancționată contravențional (avertisment), urmînd să fie mutată disciplinar la o gheretă de legume-fructe din piața Lipova.

Blocul nostru (Cluj-Napoca, str. Moricz Zsigmond 55), ne scriu Dominic Panfel și Iuliu Maldacher, a fost dat în folosință anul trecut, dar încă nu are lift. Și este un bloc cu 10 etaje, în care locuiesc 100 de copii, din care jumătate sub 4 ani. Ceea ce ne îngrijorează mai mult e că nici pînă azi nu se știe care sînt cauzele întîrzierii și ce perspective avem.

Aduc pe această cale mulțumirile cele mai sincere și cele mai călduroase profesorului dr. docent Ioan Pop D. Pop care, printr-o operație pe cord deschis ce a durat 12 ore, mi-a salvat viața. La fel, tuturor celor care s-au ocupat de mine la clinica de chirurgie cardiovasculară a spitalului Fundeni, unde am fost îngrijit cum nu se poate mai bine. (Coste Teodor, Gîrbou, Sălaj).

Răspunsul dat de ICVA Cluj la sesizările mele, apărut în revista la 1 martie a.c., e o mistificare, ne scrie ing. Tibiriu Marinescu. Aspectele negative din activitatea centrului de colectare din cartierul Plopilor pot fi constatate și acum, la fel.

Mulțumesc revistei Flacăra pentru modul cum s-a rezolvat sesizarea mea privind facturarea oneroasă unor reparații la Dacia service Oradea. Mie mi s-a restituit suma încasată în plus, dar asistînd parțial la ancheta făcută cu acest prilej am avut

impresia că „lupul își schimbă părul, dar năravul ba”. Cu părere de rău, îmi exprim convingerile, după cele văzute și auzite, că și alții vor mai păși ca mine. Sau altfel. (Traian Meze, Oradea, str. Milcovului 32).

Direcția sanitară a județului Iași, referitor la plîngerea tovarășului Leon Gheorghe, care a fost la tratament în Șimleu Silvaniei, la dr. Pușcaș. Inițial medicul de dispensar nu i-a vizat certificatele medicale, care apoi i-au fost aprobate și achitate. Ulterior Ministerul Sănătății ne-a comunicat reglementările care prevăd că bolnavii de afecțiuni gastrice doritori să fie tratați de dr. Pușcaș vor primi bilet de trimitere în acest sens de la policlinica sau dispensarul cărora le este arondată unitatea unde lucrează respectivul.

Iată un emoționant fapt de omenie, ne scrie Filofteia Berbecaru din Oltenița. Într-o georoasă zi de februarie, concetățeanul meu Aglaia Dumitrescu se pomeneste la poartă cu o bătrînă bolnavă abia ținîndu-se pe picioare. Fără a sta pe gînduri, o duce în casă, o culcă în pat la căldură, îi dă să mînce. Încep apoi demersurile, pînă la Comitetul orașenesc de partid, unde însuși tovarășul prim-secretar anunță spitalul și cere internarea imediată a bătrînei de 71 de ani, pe numele ei Maria Bucur. După cîteva zile ea a fost transferată la spitalul Bălești, unde a fost admirabil îngrijită în continuare.

Printr-o dispoziție a Ministerului Educației și Învățămîntului se interzice elevilor să vină la școală în pantaloni, ne scriu Tanta Mitu și 13 colegi ale ei, toate din București. Noi, ca seraliste, avem de ales între a ne expune la intemperii și a ne schimba îmbrăcămintea cînd mergem la școală, dar și asta e greu, fiindcă de obicei plecăm direct de la serviciu. Considerăm dispoziția în cauză drept retrogradă și înjositoare pentru condiția de azi a femeii.

De 3 ani sînt nefericitul posesor al unui televizor Lux S, ne scrie Florin Bălosu din Cluj-Napoca. În tot acest timp s-au intrunit comisii și paracomisii de reprezentanța locală a Întreprinderii Electronica din București (producător), Cooperativa Deservirea (garanție) și ICS produse industriale (vinzător) care fac și scriu tot felul de constatări. Televizorul meu însă tot nu merge. Pînă cînd?

Centrala berii, spiritului, amidonului și apelor minerale. Referitor la articolul „Notății pe dosarul unui ilicit”, apărut în Flacăra nr. 5. Deși în anul 1978 Fabrica de ape minerale Vatra Dornei a obținut rezultate bune, avînd în vedere neregurile semnalate în revistă de acord cu organele de partid județene, am procedat la schimbarea din funcție a directorului Gavriilescu Nicolae. De asemenea, a fost numit un nou contabil șef.

Trustul de construcții Carpați. În urma scrisorii trimise la redacția de Constantin Gheorghe, i s-a atribuit un apartament de 3 camere.

N.R. În răspunsul trustului nu se arată dacă e adevărat sau nu că abuziva schimbare a apartamentului de 3 camere cu unul de 2 camere s-a făcut prin încălcarea de către cineva a hotărîrii COM și, eventual, ce s-a făcut cu acel cineva.

DPMOS Arad, referitor la cele apărute în această rubrică în nr. 9 din 1 martie a.c., privind pe Rozalia Sbircea din Ionești, comuna Hălmașiu. Vă facem cunoscut că Ministerul Muncii prin Oficiul central de plata pensiilor a ordonat plata drepturilor solicitate, începînd cu luna februarie 1979. Diferențele pe

lunile anterioare urmează a se achita pe măsura constituirii fondurilor necesare plăților.

Cred că una din menirile desenelor animate e să-i facă pe cei mici să fie ordonați, silitori, scrie Valentina Dolceanu din Bacău, vorbind despre emisiunea TV „1001 de seri”. Cînd nu-l las să intre în casă încălțat, băiatul meu cel mic îmi răspunde: „Dar Mihaela cum intră cu schiurile în casă?” Apoi și pentru programul de vară genericul emisiunii ar trebui schimbat, că rid de el și copii.

Mă numesc Mihai Ghinescu și vă scriu în numele citorva conșăteni din Feneș, județul Caraș Severin. Noi ne-am respectat contractul cu I.C.I.L., preînd fiecare, anul trecut, cite 1000 l lapte, unii chiar mai mult. Dar I.C.I.L. nu-și respectă obligațiile contractuale, astfel că noi din august și pînă azi nu am primit nici un kilogram de țărițe, care sînt un furaj foarte necesar. Ce să le dăm vacilor să mînce?

D.J.P.Tc. Sălaj. Pentru ocuparea postului de telefonistă creat la Oficiul P.T.T.R. Cizer s-au respectat întocmai prevederile legale. Sesizarea tovarășului Cristea Nicolae nu se confirmă nici în ce privește condițiile de studii, intrucît în Indicatorul tarifar de calificare pentru ramura postă și telecomunicații, elaborat conform Legii 12/1971, la telefoniste în mediu rural se cer doar studii generale.

Procuratura județeană Bihor, referitor la scrisoarea lui Băican Ioan din Cizer (Sălaj), dosarul 2899/B/1978 al procuraturii locale privind pe avocatul Suciu Gavril, invinuit de luare de mită. Văzînd că cercetările au fost efectuate de organele de miliție — deși competența materială, obligatorie, aparține procuraturii — și că nici nu au fost verificate toate împrejurările de fapt necesare, procuratura județeană redeschide urmărirea și a dispus refacerea ei de către Procuratura locală Oradea.

I.T.A. București. Pe traseul București-Căldăraru circulă zilnic un număr de nouă perechi de curse, cu plecări din București între orele 5,40 și 23,20. Acest program de circulație corespunde cerințelor abonaților și călătorilor, fapt confirmat și de autoritățile locale (primarul și viceprimarul comunei, directorul școlii din satul Căldăraru, directorul sanatoriului Bălăceanca). N. R. Nu știm ce să credem, între „confirmarea autorităților locale” și nemulțumirile exprimate în scrisoarea semnată de 30 locuitori ai satului Căldăraru! Poate vom primi de la I.T.A. București și un alt răspuns, mai puțin de suprafață.

Sînt sibian, locuiesc pe str. Cetății 40 și mă numesc Andrei Polefka. În decursul anului de garanție televizorul meu Diamant-162 s-a defectat de vreo 12-14 ori, reparațiile durînd între 3 zile și 5 săptămîni. Aș vrea să știu cine e răspunzător de asta, întreprinderea producătoare, care are reprezentanța în Sibiu, sau cooperativa ce și-a asumat contractual depararea în garanție?

Despre cartea „Instalații electrice pentru construcții — ghid proiectare, ghid execuție”, scoasă de Editura Scrisul românesc din Craiova, semnatarul controlului științific scrie că are conținutul „de un nivel tehnic ridicat și pus de acord cu standardele și normativele în vigoare”. Eu însă, ne scrie ing. P.D. Munteanu din Piatra Neamț, am observat mai multe standarde citate în lucrare care la data tipării erau de mult abrogate și înlocuite cu altele.

Un răspuns colectiv

Mai mulți cititori ne solicită adresele și informații despre situația actuală a unor medici și a altor cercetători despre care s-a scris în revistă, pentru a-i consulta. Cei în cauză ne-au autorizat să dăm informațiile ce urmează. Prin publicarea lor considerăm că am răspuns numeroaselor scrisori primite în acest sens.

Doctorul chimist Tina Covaliu, șefa secției de liză cationică de la spitalul clinic P.T.T., strada Mîndinești nr. 2, București, telefon 13 07 44, prin colectivul de medici care lucrează în cadrul secției, acordă asistență medicală în vederea tratamentului cu Covalitin pentru litiaza renouretală la susmenționatul spital în fiecare zi orele 8-14.

Doctorul Mihai Dănilă consultă la Policlinica Titan, Bulevardul Leontin Sălăjan 41, București, telefon 44 19 20, interior 155.

Doctorul în științe medicale Florea Dinu, coordonatorul cabinetelor de cercetare și asistență medicală de la Spitalul orașenesc Cimpina, consultă la aceste cabinete, Bulevardul Culturii nr. 27, Cimpina, în zilele de marți, joi și sîmbătă. Aceste consultații se acordă pe baza unei trimiteri din partea medicilor specialiști de policlinică sau spital și cu aprobarea fie a direcției spitalului din Cimpina, fie a Direcției sanitare județene Prahova, fie a Ministerului Sănătății.

Pavel Kozak, care are în prezent statut de cercetător științific, lucrează la Spitalul clinic Fundeni, șoseaua

Fundeni 258, București. Pacienții sînt consultați și înregistrați acolo, urmînd ca să fie chemați pentru tratament, cu avizul și acordul Ministerului Sănătății, după ce se va termina testarea în curs a unui lot de bolnavi și în funcție de rezultatele acestei testări.

În această etapă posibilitățile de tratament și investigații suplimentare sînt limitate, pacienții care doresc să apeleze la doctorul Mihai Leontopol sînt rugați să se adreseze în prealabil telefonic la numărul 31 59 80, interior 175 între orele 10 și 12 sau prin scris la Centrul medical de fonoaudiologie și chirurgie funcțională O.R.L. din strada Mihail Cioranu 21, sectorul 7, Oficiul poștal 35, cod 76 231. Bolnavii care se prezintă la cabinetul de consultații al doctorului Leontopol de la acest centru vor aduce acte medicale recente din care să reiasă diagnosticul și starea prezentă.

Adresa doctorului Mihai Zavergiu este: strada Caragea Vodă 21, București, cod 71149.

În legătură cu o serie de scrisori prin care se solicită redacției consultații, recomandări și îndrumări medicale în cazuri individuale, precizăm că, deși am dori să-i ajutăm pe cititori, și oricît am fi de impresionai de cazurile respective, nu avem nici competența și nici calitatea să acordăm asistență medicală, să dăm sfaturi etc. Singurul sfat pe care-l putem da este ca cei în cauză să se adreseze unor medici consultați specialiști și Ministerului Sănătății.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

La Gura Humorului, mistreții nu se tem de mistreți

Planul la împușcări a fost realizat. Așa ne spunea zilele trecute Alexandru Bălău, secretarul Consiliului popular Gura Humorului. Interlocutorul mai preciza că, da, este adevărat, în schimb, și ce spun țărani din partea locului în scrisorile adresate redacției, anume că animalele sălbatice, în special mistreții, își depășesc adesea atribuțiile și dau iama în cultură. Preferă cartofii și porumbul. Pe unde trec dinții — ca să folosim expresia localnicilor — gospodarii nu mai culeg nimic. Aflăm că în mai multe rînduri, chiar și prin februarie a.c., la o sesiune a consiliului popular, oamenii au ridicat problema. Numai că au rămas cu atît. Pentru că secretarul consiliului spune că toată lumea le-a dat dreptate, dar „n-avem ce face”. Se va încerca un sistem de pază cvasipermanentă cu gospodarii, dar nimeni nu-și pune mari nădejdi nici în asta. Încercăm să aflăm cum se vor fi descurcat țărani cu, să zicem, 50 de ani în urmă, cînd nu căpătaseră nici bunul obicei de a se adresa presei centrale. Se pare că pe atunci, cu tot gradul foarte scăzut de cultură, foloseau un mijloc destul de eficient: gardurile. Recunoaștem că o scrisoare sau o cerere se întocmesc mai ușor decît un gard. Sintem gata să recunoaștem chiar că bunicii celor de azi preferau creionului barda și cuiele, printre altele, și pentru că n-or fi știut să scrie. Dar răspîndirea culturii în zonă nu putem crede că a fost o diversivune a mistreților, nici chiar a cerbilor care sînt reclamați pentru aceleași fapte ireponsabile. Acum nu se mai fac garduri. Oamenii folosesc sperietori. Înșiră pe sîrme fișii de plastic. La bătaia vîntului ele scot un fișit de care inventatorii sperietorilor respective se miră în continuare că bestiilor nu prea le pasă. Unii pun chiar clopoței, ca la niște intrări ale cîmpului la care musafirii nepoftiți să-și anunțe sosirea. Numai că mistreții nu se sperie nici cel puțin unii pe alții. Gingașele jocuri ale acestor copii mari n-au dat rezultate pînă în prezent. Drept care mulți gospodari au renunțat la cartofi și porumb, transformînd locurile în fi-nețe. Un hectar produce astfel de

10 ori mai puțin ca valoare. Ca să nu mai punem la socoteală faptul că nici finul nu e cruțat de pîrîți. Cerbii cel puțin nu cunosc opreliști. Ni se povestește că fac stricăciuni chiar într-o grădină a C.L.F.-ului împrejmuțată, în care pătrund sîrînd un gard de doi metri. Performanțele atletice ale incornoraților ocrotiți de lege se pare că produc derută în obștea vîntătorilor sportivi.

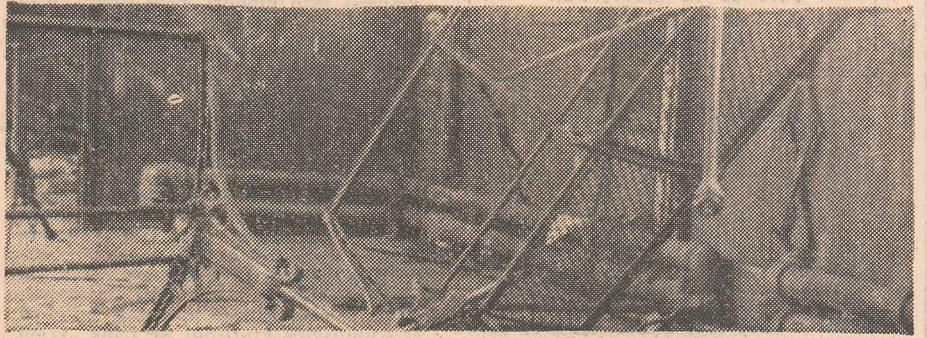
Cum stricăciunile făcute de animale au loc mai ales în perioada cînd vînzarea acestora este interzisă, fie-ne îngăduit să nu ne mirăm și noi — o fac și așa destui, cu morma unei false competențe de pescar cu pușcă — fie-ne îngăduit, zic, să nu ne mirăm ce fac vîntătorii și să nu ne mai întrebăm de-a surda dacă nu cumva au intrat în hibernare. Pentru că vîntătorii fac ce trebuie. Atunci cînd legea le permite. La Humor planul de împușcări a fost îndeplinit, ba chiar și depășit. Asta însă, în sezon. Iar sezonul stricăciunilor în cultură se încapăținează să fie totuși altul.

La primăria amintită am fost asigurați că chestiunea nu e minoră, cum nu sînt nici pagubele, și lucrurile nu sînt privite ca atare. „Vom căuta soluții, desigur trebuie să facem ceva, vom mai întări paza”, stăruia tovarășul Alexandru Bălău. Deși, pînă la urmă, acesta mărturisea: „Nu-mi dau seama ce s-ar putea face”. Bunii gospodari găsesc însă soluții pentru ograda lor, așa că, nu ne îndoim, vor găsi și cei din Gura Humorului. Pe de o parte pentru că utilizarea cu maximă eficiență a terenurilor agricole este o obligație strictă, obligație care-i privește nu numai pe țărani, ci și pe cei de la primărie. Apoi, pentru că un om poate fi pedepsit că a omorît un mistreț în afara sezonului de vînzătoare, dar nu pentru că a bătut, ca să zicem așa, un asemenea preopinient dat la rele. Oricum, întîmplările cu turme de cerbi și de căprioare care încurcă circulația mașinilor pe șoselele din zonă nu ni se par probleme care să-i covîrșească pe cei de la primăria locală, așa cum se putea înțelege din relatările gazdelor.

DORIN GHERGHINESCU ■

Doi cititori întrebă :

Cum s-a rătăcit, între Subcetate și Brad, un vagon de clasa întâi?

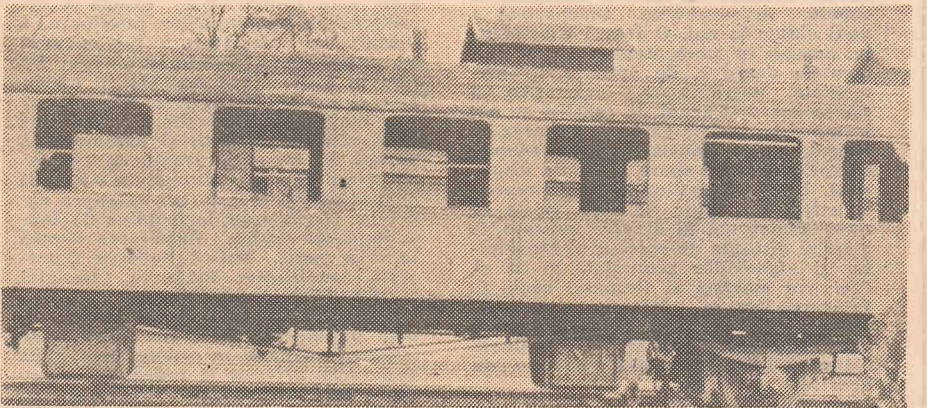
● Aleea ce vine dinspre centrul orașului Brad trece pe lângă linia ferată unde, zile în șir, mulțimea de trecători privea ca la urs un vagon de călători atît de deteriorat de parcă ar fi participat consecutiv în cele două războaie mondiale. Sintem la curent cu faptul că la Brad nu se toarnă nici un film în care vagonul în cauză să folosească la ceva. Mai știm că nici Muzeul mineritului din localitate nu achiziționează vagoane de cale ferată.

Am aflat însă că, în 1975, Revizia de vagoane din Brad, la indicația forului tutelar, a dat disponibil vagonul de clasa întâi cu nr. 505314-26269-0. Cu citva timp în urmă (pe data de 19 martie a.c.) vagonul a reapărut la Brad, venind din stația C.F.R. Subcetate, de la 355 km.

E de nerecunoscut. Devastat parcă de vandali. Precis, vikingii nu s-au folosit de el. Tabla de pe acoperiș lipsește. Se mai văd doar scindurile. Geamurile, sparte în întregime. Interiorul e și mai jalnic. Doar schelet. Nu mai sînt scaune, lipsește instalația electrică. Vezi doar țevi rătăcite, resturi de la timplăria metalică, care mai pot fi folosite, sînt împrăștiate la un loc cu murdăria de nedescris și cu cîteva pietoaie mari pe care probabil s-a stat în lipsa scaunelor.

Toată lumea care trece prin stația Brad își pune întrebarea cum a ajuns un bun obștesc în asemenea hal? Cine sînt devastatorii vagonului cu nr. 505314-26269-0 și ce măsuri s-au luat pentru recuperarea pagubelor produse? Și ce facem cu mulțimea de piese (timplărie metalică) aflate în vagon? Nimeni nu e de acord ca statul să fie frustrat.

ION COTOI ■
VICTOR DRĂIA ■
județul Hunedoara

POȘTA REDACȚIEI

JURIDIC

● **Arbulescu Samoilă** — Medehinți: Adresați-vă executorului judecătoresc din orașul de reședință al exploatării miniere ● **Duță Marina** — Dolj; Reveniti, dacă mai e cazul, după pronunțarea sentinței ● **Vasile D.** — Ciorogirla: Persoana la care vă referiți nu a fost scoasă de sub urmărire penală. Dosarul a fost înaintat instanței ● **Faur Traian** — Turda; Sentința a rămas definitivă ● **Frățilă Ion** — Petrosani: Am trimis memoriul dv. la Ministerul Justiției ● **Huditean Liliana** — Slatina: În mod nejustificat organele miliției din localitate vă refuză sprijinul, dacă afirmațiile dv. sînt reale. Pentru mai multă operativitate adresați-vă totuși organelor de miliție din Rm. Vlcea ● **Dragnea Lenuța** — Drăgășani: Am înaintat memoriul dv. Procuraturii generale ● **Maria Coadă** — Roman: Pentru a preveni prescrierea executării pedepsei (trei ani) faceți un memoriu de preîntîmpinare la judecătoria ● **Ioanichie Traian** — Dimbovița: Punerea în libertate nu înseamnă impliciț scoaterea de sub urmărire penală ● **Ioana Bălan** — Caransebeș: Perchezițiile se efectuează numai în condițiile prevăzute de lege, cînd există probe clare ● **Ioana Burlacu** — București: Un ordin al procurorului șef al municipiului București indică procesele civile la care iau parte procurorii; la cauzele de divorț fără copii, procurorii nu participă ● **Bazil Peștiță** — Bu-

zău: Art. 45 din Cod. proc. civilă prevede dreptul de a cere, în condiții bine justificate, ca procesul să nu fie public ● **Iordache Mircea** — Buzău: Termenul de recurs a expirat și în defavoarea dv. ● **Sorin Haralambie** — Dimbovița: Dosarul a fost clasat din lipsă de probe. Aveți dreptul să cereți redeschiderea lui ● **Nicolae Dan Liviu** — București: Sentința n-a fost pronunțată, deci nu aveți de unde ști că Toma Mircea a fost achitat.

NICOLAE CRISTACHE ■

SOCIAL

● **Pop Ioan**, Plugova, Caraș-Severin: Redacția nu publică articole înainte de a le verifica ● **Dumitrache Vasile**, București: Anterioare răspunsuri s-au referit și la dv.; poeziile trimise ori se publică ori se clasează. Manuscrisele nu se restituie ● **Mușat Tudor**, București: Redactorului șef al revistei puteți să-i scrieți specificînd pe plic aceasta ● **Dr. C-tin Eftimie**, Focșani: Am predat articolul dv. secției de știință a revistei ● **Veronica Ungureanu**, Hunedoara: Poate ar fi bine să treceți pe la redacție (zilnic între orele 10 și 13) dacă aveți drum prin București ● **Ștefănescu Mina**, Brașov: Ministerul Educației și Învățămîntului nu poate echivala studiul militar de 2 ani cu studiul superior civil avînd durată de 4-6 ani ● **Ionescu Ștefan**, Brăila: Spuneți

că din articolul „Să apărăm copilăria Evelinei” rezultă lucruri neplăcute pentru dv. Dacă dv. credeți așa treceți pe la redacție ● **Olteanu Sorin**, Iași: Ne condiționați trimiterea unui articol de răspunsul la întrebarea: „Un mort poate minca?” Nu poate ● **Grup de doctori**: Scrieți-vă numele ca să putem efectua cercetările de rigoare ● **Iacob N. Axinte**, Pogoanele — Buzău: Am trimis scrisoarea dv. la Ministerul Sănătății unde, sperăm, se va rezolva ● **Florea George Adrian**, Suceava: Umorul dv. este încă subțire, dar merită să perseverați. Mai trimiteți ● **Răileanu Denis**, Galați: Telefonați de urgență (18 20 30 int. 1617, între 10 și 16) ● **Zamfira N. C-tin**, Dărmănești — Argeș: Trimiteți versurile și proza să ne putem pronunța ● **Monda Maria**, Prundu-Birgăului, Bistrița Năsăud: Am trimis scrisoarea dv. Ministerului Sănătății, de unde urmează să primiți răspuns.

EUGEN SECELEANU ■

ADMINISTRAȚIE

● **Vasile Ungurașu și Petre Sava** — București: În conformitate cu Decretul nr. 68/1976 privind schimbarea domiciliului în orașele mari, este necesar să vă adresați organelor de conducere colectivă ale întreprinderilor unde sînteți încadrați cu acte justificative pentru întocmirea dosarelor ● **Maria Voica** — Baia Mare, ș.a.: În cazul pîrin-

ților despărțiți, precum și în situația copiilor din afara căsătoriei care au fost recunoscuți ori a căror filiație s-a stabilit prin hotărîre judecătorească, alocația de stat se acordă părintelui care are copilul în îngrijire ● **Asociația civilă a proprietarilor**, bloc M 2, strada Moldovița, București: Lucrările de remediere la blocul dumneavoastră vor fi efectuate în perioada trimestrelor III-IV a.c. de către I.C.R.A.L. Berceci ● **Ion Marinca** — Timișoara: Invalizii și accidentații de război încadrați în grupele I sau II de invaliditate pentru infirmități din război își păstrează, la încetarea activității, dreptul la pensie I.O.V.R. și dacă, potrivit legii, li se cuvine și o altă pensie pentru munca depusă după ce au devenit invalizi; dumneavoastră fiind clasat invalid în grupa a III-a, nu puteți beneficia de Decretul nr. 245/1977 ● **Gheorghe Dănilă** — București: Ministerul Muncii ne-a informat că v-a aprobat atribuirea unui triciclu cu motor.

MARGA NEDELEA ■

INVAZANT

● **Vasile Boiangiu** — Tirgoviște: În conformitate cu Legea educației și învățămîntului nr. 28/1978, absolvenții cu diplomă ai învățămîntului superior, încadrați în muncă, pot urma, în condițiile stabilite de lege, o altă facultate prin învățămîntul seral sau fără frecvență, prin concurs de admitere. Deci pen-

tru înscrierea la Facultatea de zootehnie este necesar să reușiți la concursul de admitere ● **Anghel Liviu** — Galați: Conform legilor în vigoare, cit timp vă satisfaceți stagiul militar nu puteți da examen de admitere la o facultate civilă pentru a urma cursuri la zi ● **Despina Carmino** — București, și alții: Sintem informați că broșura „Admiterea în învățămîntul superior” va apărea cit de curînd, dar vă recomandăm să nu lăsați pregătirea pe seama acestui îndrumar. Folosiți temeinic cărțile dumneavoastră de școală ● **Ileana Petrică** — Tismana, Gorj: Atît referințe despre profilul liceelor din Bacău, cit și despre adresele respective, le puteți obține de la Inspectoratul școlar al județului Bacău ● **Vasile B.** — comuna Murgeni, Vaslui: Pentru a deveni reparator radio-TV puteți urma cursurile existente la cluburile sindicale sau la diferite nivele de învățămînt ● **Axente Virginel** — Birlad: Este necesar să vă adresați direct Regionalei C.F.R. Iași, în cadrul căreia funcționează unitatea de învățămînt prin care puteți deveni mecanic de locomotivă.

HORIA PATRAȘCU ■

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13.

Eveniment cultural

Opinii despre filmul „CLIPA”

Salt de la memorabil la autentic

Filmul „Clipa” este la nivelul celor mai bune filme românești de actualitate, cu nimic inferior — credem noi — celui intitulat „Puterea și Adevărul”. Ceea ce nu este puțin, mai ales că în film Dinu Săraru este debutant. Dar filmul nu are scenariu și chiar scriitorul spune aceasta. Trebuie să se înțeleagă că „ecranizare” înseamnă o formulă ca oricare alta și ea nu presupune în nici un caz lipsa scenariului. Adică a unui text unitar, scris cu mîgăla, într-un limbaj propriu cinematografiei și nu altei arte. Ceea ce în film nu se vede se spune, or, nu este cazul. În filmul „Clipa” se vorbește mult prea mult, ceea ce constituie un viciu de fond al unei producții de altfel stimabile. Din această cauză actorii declamă, nu o fac rău, dar filmul nu câștigă, ba dimpotrivă. Actorii se străduiesc să fie actori și reușesc. Ei trebuiau însă să fie oameni, simpli sau complicați, cu viață interioară sau fără. Textul, așa cum a fost el „ajustat” pentru film, nu a permis unei trupe excepționale de actori să dea dovada marilor lor posibilități pentru film. Lipsesc destul de mult gesturile cinematografice pe care Dinu Săraru le cunoaște de altfel.

Clipele vieții noastre

Tulburător acest film după romanul Clipa de Dinu Săraru. Dens, adine, tumultuos, uneori discursiv și patetic, alături invadată de lirism, amintind o baladă, în respirația îndepărtată a unui cîntec la nai. O frescă a existenței noastre în momentele cheie, în momentele decisive, de opțiune, în momentele necrutătoare, dramatice, în starea cea mai acută de conflict cu noi înșine și cu societatea, în înțelegerea cu timpul, cu zădărnicia, cu încrederea, cu speranța care apare la limita disperării. Filmul restituie, prin limpede transfigurare, clipe de viață trăite de mulți dintre noi în diverse ipostaze, la diferite distanțe de epicentru tensiunilor și exploziilor acumulate zi de zi, eroi sau martori ai timpului scurs în favoarea sau în defavoarea noastră, înfrinți și învingători, curaj și tristeți, cinstiți și lași, speriați și criminali. Filmul Clipa reprezintă chiar viața noastră.

Un film omenesc, de mare sinceritate și căldură, înțelegere și compasiune, bărbăție și demnitate, un film despre rostul nostru intim și despre rosturile noastre ale tuturor într-o lume pe care am visat-o și pe care continuăm să o visăm încă. Un film trespădant, terifiant, uneori lent, nervant de lent, în cuvinte prea multe și sofisticate. Un film gândit, elaborat, lu-

Odată, într-un reportaj TV despre primăvară scriitorul a realizat un lucru extraordinar. Sugera sosirea primăverii prin muguri, prin miei, prin timide focuri de ogradă, prin febrilitatea miinilor. Nu spunea „Tovarăși, a sosit și Primăvara” ci sugera. Asta trebuia să se facă și acum. Scriitorul trebuie de asemenea să acorde atenție faptului că, deși desfășurată pe fondul revoluției, dragostea nu împrumută de la revoluție legile acesteia ci le are, cam de mult timp, pe ale ei. Una este condiția în care se desfășoară dragostea, alta este sensul ei. Dinu Săraru trebuie să acorde, aceasta-i opinia noastră, mai multă atenție și unor mărunțisuri, ca să le zicem așa. Și acum sînt, să luăm un exemplu oarecare, oameni ce-și pleacă noblețea gîndirii și frumusețea efortului, se frîng vrem să spunem, pentru că n-au loc de afirmare și acest „loc de afirmare” se cheamă locuință corespuzătoare, copiii sănătoși sau alte lucruri „mărunte”. Dinu Săraru trebuie să și ridice cu toată gura, mai ales că, scriitor fiind, știe că de trecut ne despărțim rîzind — în artă vorbim. De la notabilul „Clipa”, căruia ne-am permis, în ciuda unor cronici „circumstanțiale”, să-i schițăm cu amicitie și cu gînduri curate și câteva nereușite, la „Niște țărani”, a cărui realizare ne-a și anunțat-o, prozatorul poate face saltul de la memorabil la autentic pe deplin.

EUGEN SECELEANU ■

crat cu mare respect și grijă pentru adevăr și pentru ceea ce se află dincolo de adevăr. Un film scris de Dinu Săraru și realizat de echipa de filmare condusă de Gheorghe Vitanidis, regizor fidel textului, caligrafiindu-l uneori pînă în cele mai subtile detalii. Ceea ce reușește acum Gheorghe Vitanidis este transcrierea exactă a atmosferei, a frământărilor interioare, a filozofiei personajelor, a înțelepciunii lor complexe și atotcuprinzătoare. Un film în care actorii sînt servii exemplari și în care actorii se exprimă pe sine magistral. Gheorghe Cozorici este grav, reținut, neclintit și monumental, bîntuit de un suflu tragic de epopee. Sebastian Papaiani plutește ca o lumină binefăcătoare, tonică pe deasupra suflului zbuciumate, Leopoldina Bălănuță exprimă sublim disperarea demnă în fața morții, Milică Popescu reprezintă convingător înălțarea țăranelui la propria lui conștiință politică, Ion Dichiseanu are ezitări și izbucniri unei neliniștit și nefericit în viața de familie, recuperat în ultima clipă, Olga Tudorache privește și judecă lumea cu ochii unei desertăciuni universale și întreg filmul are o frumusețe răscolitoare, patetică, marcată de biografia zguduitoare, de experiențe de viață limită depășite pînă la urmă cu o nobilă demnitate, înțelegere și angajare în sensul vieții, pentru triumful adevărului. Din acest punct de vedere filmul constituie un avertisment.

ADRIAN DOHOTARU ■

Curajul de a ne recunoaște greșelile

Filmul acesta descrie, povestește cinematografic o anumită perioadă din istoria partidului nostru, perioadă pe care noi, cei tineri, nu o cunoaștem. În primul rînd. În al doilea rînd mi-am dat seama încă o dată în ce constă forța noastră: în faptul că avem curajul să ne recunoaștem greșelile, și asta nu la colț de stradă ci în fața oamenilor muncii. Am rămas emoționată de forța și caracterul eroului principal, Dumitru Dumitru. Foarte interesant mi s-a părut personajul Petre Nobiliu, acest țărăn curat și cinstit care a știut să-l apere cu mare curaj pe nedrept învinovățitul Dumitru Dumitru. Poate că sînt subiectivă, dar cel mai mult mi-a plăcut directorul Tudor Cernat, interpretat de Ion Dichiseanu. Și iată de ce: am o mare admirație pentru actor, în primul rînd, apoi uzina aceea era atât de bine redată în film, încît aveam impresia că sîntem la noi, la „Danubiana”. În ciuda faptului că mă uitam mereu la ceas, de frică să nu întîrzii la școală, nu am plecat pînă la sfîrșit.

MARIANA TRANCIOVEANU ■
muncitoare, secția asamblare „Danubiana”

Să nu ne jucăm cu noțiunea de om!

În definitiv ce și-au propus realizatorii acestei pelicule intitulate „Clipa”? Să ne reamintească faptul că în societatea noastră, ca în oricare societate, se poate greși. Dar forța societății noi constă în faptul că ea are curajul să recunoască și să îndrepte acolo unde s-a comis greșeala. Asta este în film. În viața lucrurile sînt mai dure, mai grele. Din păcate sînt și greșeli pe care nu le poți reabilita. Din acest punct de vedere cred că filmul trebuie văzut de toți oamenii cu munci de răspundere, care hotărăsc soarta omului. Să nu ne jucăm cu această noțiune, atât de dragă nouă, care se numește OM. Vă cer, în numele profesiei pe care o practic, și deci în cunoștință de cauză, să vedeți filmul și apoi să reflectați. Primului secretar, eroului cărții și al filmului, i s-a făcut în cele din urmă dreptate. Dar s-a întroat cineva cine îi plătește trauma lui sufletească? Una e viața și altul e faptul juridic. În viața drumul este mai complex, mai plin de meandre, mai omenesc, deci mai supus greșelilor. Istoria ultimelor decenii ne-a arătat multe fapte altădată repudiate, azi reabilitate și puse la loc de cînte. Dar cu sufletul acelor oameni cum rămîne?

ELENA CREȚU ■
judecător

Un sincer bravo!

Sînt secretarul unei organizații de partid de la „Danubiana” și mărturisesc sincer că la plecarea din sală am ieșit puțin bulversat. Oare nu am greșit niciodată atunci cînd am discutat o faptă, un om, o viață? Dacă am făcut-o, nu am făcut-o decît din lipsa aprofundării acelei situații. De acum încolo mă voi gîndi de 100 de ori înainte de a mă pronunța.

Filmul acesta trebuie văzut și apoi discutat. Nu avem voie să mai greșim. Realizările actoricești ale lui Gheorghe Cozorici, Emanoil Petruș și Ion Dichiseanu mi se par remarcabile. Realizez perfect cîtă muncă a fost depusă pe platou, cîtă sudoare a curs atunci cînd s-a făcut filmul. Dar cînd vezi că munca ta nu a fost zadarnică parcă te simți mai bine. Pe această cale transmit tuturor celor ce au muncit cu dăruire și talent la realizarea acestei pelicule, un sincer bravo!

MIHAI GAȚE ■
secretarul organizației de bază nr. 20 Institutul de cercetări plasticre cauciuc și mase plastice „Danubiana”

Un film de excepție

Clipa este, după părerea mea, un film de excepție. Nu rețin multe filme românești care să fi ridicat probleme de atât de stringentă actualitate. Fiind convins că am de-a face cu o operă de excepție am căutat să fac acestui film o popularizare deosebită. Faptul că el ruluază la noi de două săptămîni, este un lucru îmbucurător cu toate că nu am avut săli pline. Filmul acesta este mare deoarece dezbate viața noastră cu cele bune, dar și cu cele rele. La fiecare spectacol intru în sală pentru a urmări reacțiile publicului. Ei bine, la acest film cîtă lume a intrat tot atîta a părăsit sala. Nu a existat spectator care odată ajuns în sală să nu fi rămas „încrîmînt” în fotoliu. Asta spune totul. Dar totul mai înseamnă că un bilet costă 8 lei, adică 16 lei dacă ținem cont de faptul că la cinema se merge în doi, dar de plătit plătește unul singur. Din acest punct de vedere cred că era mai bine dacă filmul ar fi avut o singură serie. Sînt multe lungimi care puteau fi eliminate. Încasările aparent ar fi fost mai mici, dar în ultimă instanță ne interesează cine ar fi avut de cîștigat: cred că filmul.

Din păcate filmul acesta, ca de altfel și multe altele, nu s-a bucurat de o popularizare adecvată. Trebuie să învățăm să lansăm filmele românești.

ALEXANDRU NICULESCU ■
responsabilul cinematografului „Scala”

Impresii culese de DAN BIRLĂDEANU ■

● CAP LIMPEDE

TEATRU

● Teatrul de comedie a avut o stringent necesară inițiativă: organizarea unui concurs de comedii. Participanții au fost numeroși, deci cantitativ concursul a dat roade. Din păcate, roadele n-au fost și de calitate, juriul fiind obligat — de o stimabilă și responsabilă exigență — să nu acorde premiul I și II. În viață, multe pot fi privite cu umor dar nu și absența umorului; mai ales această la Caragiale ● Pe micul ecran, regizorul Eugen Todoran și actorii Mariana Mihut și Victor Rebenigiu, deci un triunghi de puternici oameni de artă, au creat un mare spectacol cu o piesă scurtă: „Aici nu plînge nimine” de Tennessee Williams. Succesul acesta însă nu ne poate amăgi ci, dimpotrivă, ne face acută ● veche durere, o veche întrebare: de ce Teatrul televiziunii nu promo-

vează spectacole de înaltă clasă pornind și de la piese scurte românești? ● E locul să reamintim că dramaturgia noastră e bogată în astfel de piese. Pentru că unii specialiști se încăpățînează să nu creadă în acest adevăr, invocăm două probe. Prima: „Antologia piesei românești într-un act” (deocamdată primul volum) cu minuțioasă alcătuită și adnotată de criticul Valentin Silvestru și apărută la Editura „Dacia”. A doua: la Oradea, criticul Stelian Vasilescu are alcătuită o impresionantă bibliografie exhaustivă a pieselor de teatru scurte care au fost scrise în ultimele trei decenii ● Spectacolul Teatrului dramatic Bacovia din Bacău cu piesa „Trei surori” de A. P. Cehov: actorii își duc, fiecare, partiturile de parcă, tot fiecare, ar fi singuri în scenă, de parcă fiecare ar vrea să nu dovedească nimic altceva decît propria strălucire; iar regizorul Mircea Marin nu numai că reușește să-l priveze pe însuși An-

ton Pavlovici de atmosferă, dar mai introduce în spectacol și niște bizarerii de neînțeles (toată ofițerimea stă îmbrăcată în mantale, cu toate că lucrurile se petrec într-o casă; într-o piesă foarte realistă apare imaginea de inchipuire a unui duel etc.).

NELU IONESCU ■

CARTI

● Cu microfonul dincoace și dincolo de Styx se intitulează un incitant volum de interviuri semnat de Vasile Rebreanu și Miron Scorobete (Editura „Dacia”, 1979). Din Fonoteca de aur a Studioului de Radioteleviziune Cluj cei doi scriitori au ales o seamă de texte aparținînd unor artiști, sculptori, muzicieni, oameni de știință sau simpli țărani. După cum afirmă autorii, „alăturarea lor nu o întimplătoare, toate fiind legate printr-o trăsătură comună, unificatoare, caracteristi-

că ce ni se pare esențială și care le și legitimează prezența într-o culegere de această natură: patriotismul lor manifest sau implicit, conștiința tuturor semnatarilor că apartin mării spiritualități românești pe care sînt chemați să o sporească cu propria ardere” ● Un alt volum de interviuri care trebuie să se afile în atenția cititorilor este cel al lui Virgil Sorin: **Muncă, idealuri, creație**, în care sînt incluse convorbiri despre secretul fărîngirii personalității. Talentul autorului de a pune întrebările cele mai potrivite a contribuit la realizarea unor dialoguri ce se urmăresc cu un mare interes ● Editura Eminescu ne propune spre lectură un alt volum de publicistică, de data aceasta aparținînd lui F. Brunea-Fox, „printul reporterilor”, după cum era numit. Grupînd sub titlul **Reportajele mele** articole apărute în perioada 1927—1938, volumul reprezintă un document de epocă întocmit cu un mare ta-

lent gazetăresc ● Tot Editura Eminescu ne propune spre lectură cea de a doua carte a tînrului poet Tudor Cristea. Intitulat **Țintă vie**, volumul este o apariție semnificativă pentru puterea de creație a noii generații de poeți care se exprimă cu tot mai multă vigoare. Cităm poezia Clipa: „Veți auzi într-o seară / cum stelele freamătă / clătina de vînt // cum bobul de grîu / bubuie slobozind către cer / o flacără verde / veți auzi, sînt incredințat, / altfel n-ăs mai roști un cuvînt, / toate acele lucruri care par tăcute // și / în aceeași clipă veți fi / înghițiți de lumină”. ● Patru volume din B.P.T. alcătuiesc o antologie de proză scurtă românească **De la Constantin Negruzzi la Pavel Dan**. Ediția a fost îngrijită, prefată de către Nicolae Ciobanu. Ea e binevenită deoarece arată că mari prozatori români s-au ilustrat cu strălucire nu numai în largi desfășurări epice. Poate că autorii noștri de azi vor în-

telege cît de bine primită ar fi și cite o culegere de schițe, de povestiri, de nuvele... ● În **Cele mai frumoase poezii** (Editura „Albatros”) a apărut un volum din poeziile lui Rimbaud în aleasa tălmăcire a lui Tașcu Gheorghiu. Volumul cuprinde **Un anotimp în infern și Iluminările**. După cum se afirmă în prefata semnată de Irina Mavrodin, „Publicarea de către Editura „Albatros” a Iluminărilor și a Unui anotimp în infern în prestigioasă traducere a poetului care esto Tașcu Gheorghiu constituie un mare eveniment pentru viața culturală românească”.

A. GEORGE ■

● Nesemnificativ recitalul actriței Stela Popescu transmis simbătă seara la televizor. Am înțeles dorința realizatorilor de a evita unele reluări din înregistrările mai vechi dar reprezentative ale ac-

Să ne cinstim citorii

● În acest an se implinesc 160 de ani de la nașterea lui Dimitrie Bolintineanu, autorul poemului Conrad, al Legendelor istorice, Florilor Bosforului, al romanelor Manoil și Elena.

Dimitrie Bolintineanu

Cei ce rabdă jugul ș-a trăi mai vor
Merită să-l poarte spre rușinea lor!
Sufletul lor nu e mai presus de fierul
Ce le-nceing brațul, iau de martur cerul!
Dar românul nu va cimpuri fără flori,
Zile lungi și triste fără sărbători.
Astfel e vulturul ce pe piscuri zboară:
Aripile taie-i, că ar vrea să moară!
Astfel e românul și român sint eu
Și sub jugul barbar nu plec capul meu.

(Fragment din poezia Cea de pe urmă
noapte a lui Mihai cel Mare)

Vorbite și scrieri
românești

Cuvinte noi...

Este o realitate care stă la îndemina oricui s-o constate, anume că vocabularul românesc se îmbogățește continuu, pe diferite căi — prin împrumuturi din alte limbi și prin mijloace proprii, îndeosebi cu ajutorul derivării, adică al prefixelor și al sufixelor. Fenomenul este cum nu se poate mai îmbucurător, căci, în felul acesta, sporesc posibilitățile de exprimare variată și sugestivă.

De pildă, în introducerea și notele datorate lui Vladimir Sireinu la traducerea tragediei lui Hamlet (Editura pentru literatură) pot fi întâlnite unele forme lexicale, fie preluate din alte limbi, fie create de el însuși. Un neologism cum este, bunăoară, **propensități**, adnotat din franceză (**propension**, cu înțelesul figurat: **inclinație, apăsare**) ni se pare, pentru expresivitatea lui, bine integrat în contextul „Hamlet, fiind construit din **propensități** opuse...”, după cum **literalitate**, formație proprie a autorului, rezultată din **literal** (= **ad litteram**) și folosită astfel: „...să se aprecieze distanța de la **literalitate** la versiunea literară...”, corespunde unei comunicări mai concise decât formularea „de la caracterul literal”.

Se înțelege însă că apelul, fie de-a dreptul nejustificat, fie excesiv, la unul sau la altul dintre procedeele posibile amintite, capătă o notă de pretiozitate și nu o dată, chiar ridicolă. Aceasta se întâmplă, mai ales, în scrisul celor care um-

blă, cu tot dinadinsul, după originalitate și care vor să „epateze”. Pe cine? — te întrebi. Simțul firescului, adică înrădăcinat în marea masă a cititorilor, nu se lasă înșelat și oamenii, pe bună dreptate, ridică sprincenele a uimire. Asa cred că fac cei care — ca și noi — dau peste neologisme de felul lui **tortuos**: „...Desigur că invocarea lui Flaubert nu scuză stilul **tortuos**...” **Tortuos**, adică **intortocheat, sinuos** — ca în limba din care a fost preluat: **tortueux**.

Altcineva, la rândul lui, scrie: „Rezultă o proză **confiativă**”, deci, „crează” un cuvânt ce pare a avea înțelesul lui **confesiv, confesivă**.

Un alt autor recurge la sufixul — **ant**, pentru a-l obține pe **formulant**, și se exprimă astfel: „Ușurința **formulantă** e notabilă”, **Formulantă** vrea să spună — dacă înțelegem bine — de a formula (**Usurintă de a formula...**).

Și, spre a se vedea unde poate duce procedeul derivării, când nu este bine supra-veheat, să mai cităm un enunț: „Factura este **popularească**, fără pic de artificiu”. Autorul acestui pasaj avea la îndemână forma îndătinată **populară**, dar aceasta — se vede — i s-a părut prea... comună, și, atunci, a „creat” ce a „creat” — spunem așa, spre a nu mai repeta cuvântul...

Hotărât lucru, cu neologisme de tipul lui **tortuos**, cu formații lexicale proprii, cum sînt: **confiativ, formulant și populară** (aici a trebuit totuși să reluăm cuvântul), frumoasa, dulcea noastră limbă românească n-are nimic de cîștigat. Dimpotrivă...

N. MIHĂESCU ■

P.S. În articolul nostru „Doi martie?...” („Flacăra”, nr. 12) a apărut „ea menținînd să se extindă”, în loc de „ea amenințînd să se extindă”.

Cronica literară

Alexandru George:

„La sfîrșitul lecturii” (II)

Alexandru George este un autor despre care se vorbește mai puțin decît s-ar cuveni. Povestirile sale cuprinse în volumele **Simple întâmplări cu sensul la urmă** (1970) și **Clepsidra cu venin** (1971), cărțile sale de istorie și critică literară (**Marele Alpha** — 1970, **Semne și repere** — 1971, **La sfîrșitul lecturii** — 1973, **În jurul lui Lovinescu** — 1975), toate dovedind remarcabile calități, nu au stîrnit în jurul numelui său acel ecou binemeritat. Dar în numai zece ani scriitorul și-a alcătuit o operă ce nu poate fi ignorată și nici trecută ușor cu vederea. Aceasta dovedește că înainte de a apărea în arena literară el s-a pregătit cu asiduitate pentru a se prezenta în fața publicului, astfel încît nici o ezitare să

nu fie vizibilă de către cei care îl observă. Că e vorba de un autor complex și ajuns rapid la maturitatea creației o dovedește și noua sa carte **La sfîrșitul lecturii** — II (Editura „Cartea românească”, 1979), o culegere de studii de istorie și critică literară care examinează o arie largă a fenomenului literar românesc de la epoca „Junimii” pînă în zilele noastre. Titlul volumului sugerează că abordarea chestiunilor discutate s-a întreprins fără nici o prejudecată, numai după o examinare în prealabil a operelor și autorilor despre care e vorba. Dealtfel, în mai toate lucrările lui Alexandru George se propun puncte de vedere inedite dar fără dorința expresă de a șoca, de a atrage asupra sa atenția prin orice mijloace. Ceea ce ne apare neașteptat în analizele sale provine tocmai din neacceptarea unor idei pe care ne-am obișnuit să le repetăm fără a mai cerceta cit de adevărate sînt, ajungînd cu timpul precepte imposibil de pus la îndoială: „Într-adevăr, dificultatea cea mare în demersul critic nu e totdeauna abordarea noului, a necunoscutului și înțelegerea sau situarea lui la locul cuvenit, ci lupta criticului cu sine însuși, de multe ori în cazuri de aparență liniște. Căci inerția conștiinței e un fapt de constatare foarte generală, oricît ar fi de regretabilă... Dar oricum, și criticii pot deveni sclavii obișnuințelor, ai ideilor gata făcute, ai comodității în gîndire”. (p. 372) Cu ideile „gata făcute” se războiește deseori Alexandru George în acest volum. Uneori, dezbaterile intelectuale devine pasionantă și se urmărește cu sufletul la gură, ca în V. A. Urechia și adevăratele răspunsuri ale REVISTEI CONTIMPORANE. Cine nu a citit savuroasele pagini ale lui Maiorescu în care V.A. Urechia era pur și simplu desființat de verva științifico-mentorului „Junimii”? Captivități de impresionantă logică a demonstrației lui Maiorescu puțin s-au mai gîndit să afle și ce afirma de fapt preopinentalul său. Cercetînd „adevăratele răspunsuri” Alexandru George ne comunică fapte senzaționale, reabilitîndu-l pe V. A. Urechia și afirmînd că polemistul Maiorescu nu era chiar infailibil. La fel de interesante și într-un fel surprinzătoare sînt și alte pagini din volum, în special de la începutul lui, în care autorul nu se declară deloc un partizan al epistolelor scrise de Duiliu Zamfirescu și nu crede, de pildă, în truismul că Liviu Rebreanu este un scriitor „obiectiv și indiferent pînă la cruzime”. Dealtfel, comentariile lui Alexandru George sînt mai insufletețite atunci cînd trebuie să polemizeze cu o idee preconcepțivă, cu o situație deja stabilită pe care trebuie s-o înlăture și s-o înlocuiască, de cele mai multe ori plauzibil. De aceea atunci cînd pătrunde în actualitate, deci într-o perioadă cînd nu s-au putut forma încă păreri care să circule fără a le mai examina cit de îndreptățite sînt, autorul este mai sters în exercițiul său critic. Cel mai mult ne-au plăcut, alături de mai sus-amintitul articol, **Note în jurul programului „Junimii”, Convorbirile literare și spiritul critic, Titu Maiorescu și Copilul Eyolf, Intre corifeii „Junimii”, Necesitatea unei valorificări, Era Caragiale inteligent?, Un suflet romantic**.

Lectura paginilor lui Alexandru George dovedește că autorul este un istoric literar erudit, capabil să împingă discuția în cele mai mici detalii. Dar tocmai excesul acesta de informație, cultul acesta pentru amănunț il fac citeodată mai greu de urmărit de către nespecialist. La această dificultate de receptare contribuie și tonul prea serios cu care își abordează subiectele, ca un profesor pedant și distant față de învățăceii săi, nefiind atent dacă ei îi urmăresc sau nu expunerea, socotind că problemele discutate sînt suscitînd numai prin ele însele interesul, fără a mai fi nevoie de o tratare agreabilă a lor, mai destinsă, mai cordială. Aceasta contravine însăși opiniei de mare justete a autorului care crede că practicarea criticii nu aparține unei elite, unei grupări atotștiutoare care proclamă verdicte, ci este rezultatul unei strînse relații dintre critici și cititori, chemați deopotrivă să-și spună cuvîntul în operația de cernere a valorilor.

Cu toate acestea, cel de-al doilea volum din **La sfîrșitul lecturii** este o culegere de articole substanțiale, scrise cu aplomb și talent literar, care risipesc unele din prejudecățile existente în legătură cu literatura noastră și contribuind la definirea personalității unuia dintre criticii noștri importanți de azi.

GEORGE ARION ■

CAP LIMPEDE

tritei. Programul ales a fost sub nivelul calitativ al prezentelor sale afiș pe micul ecran cit și în teatru și film. Satirică a încercat să fie emisiunea dar în ceea ce privește umorul... ● Duminică seara micul ecran ne-a oferit o păcăleală: vodelul ridicol intitulat Surpriză la Yonkers, producție a studiourilor americane, în premieră pe țara la noi. Un conflict anemic, o montare care miroase încă a decor de teatru și a filmare în studio și o distribuție de zile mari aruncată ca zarurile pe platură în speranța că va ieși sase-șase! A ieșit unu-unu! ● Serialul Cu ușile închise continuă să se mențină în limitele artei document, demascînd subteranele unui anume stil de a face politică și de a înțelege democrația, dar oferind partituri magistrale unei garnituri impresionante de actori. E genul de serial care se urmărește cu sufletul la gură deși nu e un serial... polițist. ● Cu adevărat tinerească de data aceasta

„Ora tineretului” din după-amiaza zilei de 29 martie. Excelent concepută (responsabilul emisiunii Marin Stănescu și realizatori: Victoria Ionescu, Sebastian Sircă, Eugen Patriche, Jeana Gheorghiu, Cristian Unteanu) și beneficiind de o prezentare alertă și savuroasă, emisiunea a avut darul de a cuceri toate virsele.

ANDREI PETRESCU ■

JAZZ
● JAZZ SIBIU '79. În organizarea Comitetului municipal Sibiu al U.T.C., a Radio Televiziunii Române și a Casei tineretului Sibiu, s-a desfășurat cea de-a IX-a ediție (29 martie — 1 aprilie) a unui prestigios festival ce reunește anual pe cei mai buni creatori și instrumentiști ai jazzului. Cele trei zile tradiționale au fost completate în acest an de concursul festivalului

(excellentă și necesară idee), seară în care au urcat pe podium echipe consacrate. Și totuși concursul a fost de reală valoare și ne-a arătat că după mai mulți ani de relativă „liniște”, vin instrumentiști noi, dintre care unii (inclusiv grupuri) sînt deja autentice valori. Juriul concursului a selectat un just palmares în care au strălucit Constantin Ulinici (pian, chitară bas precum și Premiul special al juriului pentru compoziție și aranjament) și Gh. Nojogan (vioară) — premiul I; Pavel Valeriu și A. Stelian (percuționiștii grupului Transfer) — premiul II; Francisc Troner (trompetă) — premiul III; Mircea Vancă (flaut) și Ion Leonte (trompetă) — premiul IV. Două grupuri de jazz-rock au dominat clar prin valoare și îndrăzneală concursul formațiilor: Transfer Iași și Nimbus Brașov (locurile I și respectiv II), celelalte premii revenind formațiilor

„tradiționale”: premiul III — „Dixieland” Școala populară de artă Reșița (condusă de F. Troner); Premiul A.T.M. pentru încadrare în stilul și spiritul jazzului tradițional — grupul Dixie al Casei tineretului Timișoara condus de trompetistul Nicu Magdin; Premiul redacției de tineret a R.T.V. — Dixie Combo 9 din Săcele — Brașov (!) în care prof. Karl Heinz Daniel și-a condus elevii (medie 17 ani) în lucrări și în special aranjamente deosebit de originale; Trofeul tineretului — formația Liceului industrial nr. 6 Sibiu, cu un clarinetist plin de nerv (C. Constanțiu) și soliștii vocali Marilena Oprinescu și Cristian Schuster. Au urmat apoi cele trei seri ale festivalului, adevărate gale de confirmare a jazzului românesc, întîlnirile conducătorilor de cluburi și formații cu reprezentanții C.C. al U.T.C., A.T.M., presă și radioteleviziune, Electrecord (și cu scaunul

gol al A.R.I.A., al cărei reprezentant a lipsit și în acest an) confirmînd o sărbătoare de creație și muncă a unui gen de mare importanță în ridicarea calitativă a muzicii românești.

AUREL GHERGHEL ■

PLASTICĂ
● În ultima sa manifestare publică, Tia Peltz se prezintă în fața publicului bucureștean cu o selecție din lucrările recente. Rămînînd fidelă temelor preferate, familia, copilăria, piața, circul propriu-zis și circul lumii, Tia Peltz vine cu accente noi, cu un umor melancolic și plin de înțelegere, de o reconfortantă spontaneitate. A 15-a expoziție personală — acum în Rotonda Sălii mici a Palatului — cuprinde deci ciclurile: „Album de familie vechi și nou”, „Bazaruri”, „Circ”

precum și seria de planșe „Copiii noștri — copiii patriei”. Copiii, chipuri de o caldă expresivitate, omagiu tineretii planetei și speței umane. Regăsim cu emoție în aceste imagini talentul mereu proaspăt al unei graficiene cu o susținută activitate în presă.

D. DIACONESCU ■

„Caminante”

Jurnal mexican (56)

Jocul de pelotă

4.

Fără să-l simt, s-a apropiat de mine dr. Huerta. Mă privește zimbînd. Dr. Huerta e unul din acei oameni pe care dacă-i întâlnești în viață e mult mai ușor să-i suporti pe ceilalți... Dacă nu mă înșel, el ne-a povestit că vulcanul Popocatepetl, cînd sînt zile frumoase, se vede în Mexic de la mari depărtări. Mulți își anunță atunci vecinii și prietenii: „se vede!” Nu e nevoie să spună ce anume. Toți înțeleg.

Și iată că după atîtea zile n-am găsit o comparație mai bună pentru mexicanii decît acest vulcan care unește lucruri aparent incompatibile: piatra arsă de lavă și zăpezile metafizice care acoperă conul vulcanului înălțat la peste cinci mij de metri. Așa cum în temperamentul mexicanilor se întîlesc, fără să se combată, singele iute și tandrețea. Violența și generozitatea.

Un vulcan e întotdeauna imprezibil și un bun criteriu pentru curaj. Și, amintindu-ne că Nietzsche îi sfida pe filosofi chemîndu-i să danseze pe Vezuviu, am putea adăuga că mexicanii nu se tem să facă chiar mai mult decît atîți cu vulcanul lor. Să-l iubească! Oare să nu existe aici nici o legătură cu sfaturile pe care altădată, după cum ne asigură Codicele Florentin, le dădea tatăl copilei nahuatl cînd implinea șapte ani? „Dar chiar dacă n-am avea, fetița mea, decît suferință pe pămînt, — zicea tatăl — trebuie oare din pricina aceasta să ne temem? Trebuie să stăm întruna cu teamă? Trebuie să trăim plîngînd?” Răspunsul nu poate fi decît unul singur pentru cineva core, în loc să se teamă de vulcani, îi iubește. Și, probabil, n-am înțelege Mexicul fără ajutorul lui.

Intr-un fel, el explică poate și această arenă ciudată. Nimic nu justifică o credință care ucide, dar mexicanul va simți nevoia, după această frază, să mai spună ceva; că primejdiile există pentru a fi înfruntate, iar arena jocului de pelotă nu e decît un vulcan unde îți poți învinge teama dansînd sub o secure de obsidian. Nimeni nu vrea să moară dintre pârtașii la acest joc, dar nimeni nu vrea să dea dreptate friicii... Și în timp ce liniștea stăruie deasupra arenei de la Chichen-Itza ca zăpezile pe Popocatepetl, îmi vine în minte comparația pe care o făcea cîndva Unamuno între Spania și Franța. Să distingem, zicea el, între pasiune și sensualitate. Spania și Franța nu se potrivesc, căci pasiunea e arbitrară, iar sensualitatea logică. Franța e rizătoare și sensuală, Spania e aspră și tristă. Nu ai altceva mai bun de făcut în Spania decît să te gîndești la moarte, în vreme ce în Franța totul te îndeamnă la superficialitate. Dacă acceptăm aceste simplificări excesive ale unui spirit obișnuit cu excesul și paradoxul, ce loc ar trebui să dăm Mexicului? În ciuda atîtor ruine, aici regăsești totdeauna, dincolo de moarte, viața. Și dincolo de îndemnul la superficialitate, o vehemență care ezită între tristețe și nevoia de spectacol. Moartea, pomenită mereu în legende și în statui sau basoreliefuli, sfîrșește prin a te dezgusta, întorcîndu-te spre ceea ce te ajută să regăsești frumusețea. (Aici la Chichen-Itza mi se pare că lumea e plină de ruine calde, de soare și de securi de obsidian pe care dorm fluturi!) Căci mexicanul poate detesta multe, dar nu viața. Cu toate că și el știe că pe piramide s-au făcut sacrificii umane. În două săptămîni n-am văzut semnalat nici o sinucidere în ziare, ceea ce în alte părți ar constitui o raritate. Și, cu siguranță, nicăieri n-am putea găsi o arenă unde jocul cu moartea să fie amestecat cu atîta soare și atîția fluturi. „Nu pentru totdeauna pe pămînt: doar puținel aici”, zicea un cîntec vechi, dar acest „puținel aici” este singura bogăție de care dispunem.

A iubi un vulcan e, poate, chiar mai mult decît o dovadă de curaj. Problema aceasta mă preocupă de cînd am fost în Sicilia. Acolo am întîlnit oameni care mi-au vorbit cu afecțiune despre Etna, ca despre o floare. La început nu-mi venea să-mi cred urechilor. Pe urmă mi-am spus că nu înțeleg. Am sfîrșit prin a accepta că pot exista relații mai puțin obișnuite între oameni și anumite locuri, dar o senzație de extragașă a sensibilității tot mi-a rămas. Senzație care a recidivat aici în Mexic. Oare pentru că vor fi existînd asemănări între Sicilia și Mexic? Sau pentru că există totuși o logică în dragostea pentru vulcani? Așa cum există o logică în faptul că iubim și mai mult viața după ce descoperim că o vom pierde. Sau poate că noi, care ne punem întrebări despre aceste lucruri, judecăm cu altă măstră, de aceea totul ni se pare bizar. Aș da mult să știu ce gîndește acum dr. Huerta.

Dar e timpul să-mi aduc aminte că „puținel aici” e o formulă bună nu numai pentru a numi viața, ci și o călătorie. Și că ar fi momentul să plecăm. Să ne despărțim de aceste ruine la ora care le convine cel mai mult. Cînd melancoliile noastre tulburi și cîntecul limpede al ruinelor spun același lucru. Și cînd, privind pentru ultima oară arena goală, putem rămîne convinși că în orice refuz mai există o soluție: să ne întoarcem cu ajutorul dragostei acolo unde soarele și speranța strălucesc. Imaginația face fantomele să danseze, să joace pelotă, să-l invoce pe zeul Ploii, dar soarele ucide fantomele, le învinge și rămîne singur stăpînitor al acestor pietre care dorm un somn liniștit și orb. Odată cu lăsarea serii, turiștii se vor retrage și împreună cu ei călduzele, vînzătorii de ilustre și arheologii care scormonesc pămîntul. Ruinele vor rămîne singure și la lumina lunii vor începe să se populeze de umbre. Atunci, un străin ar fi prea indiscret aici.

OCTAVIAN PALER ■

Eveniment cultural

Prima expoziție Ion Gheorghiu

Expoziția de pictură, sculptură și desen deschisă de Ion Gheorghiu la Muzeul de artă al României este un fapt cu totul excepțional al artei noastre și, de bună seamă, un moment important în creația plastică pe continent. Cine are cunoștință de mersul artei europene și, în general, de acela al picturii de sevalet în lume, trăiește sentimentul nobil și plin al clipei de trecut în cronică. Claritatea vitală a esteticii lui Ion Gheorghiu, generoasa ei originalitate, adresa ei cordială la toate nivelurile de public obligă opinia critică la claritate și, cu aceasta, la angajare.

Și e sigur că orice opinie va chema categoria estetică fundamentală a frumosului „în expresia lui imediată și frapantă — cum scriu dicționarele — ca splendoare, ca strălucire-exuberantă sau discretă”, „frumosul ca expresie a armoniei”. Nimic mai îndreptățit, prin urmare — și nimic mai pilduitor decît această îndreptățire — ca însumarea într-o definiție a artei lui Ion Gheorghiu a elementelor frumosului de extracție umanistă: voința de perfecțiune și pasiunea arzătoare a construcției, modestia unei teme unice, purtătoare de absolut, corespondența în natural a năzuințelor spre ideal. Pictînd în esență un singur tablou — Grădina suspendată — Ion Gheorghiu săvîrșește, într-o operă de-o vastitate copleșitoare, cea mai savantă cercetare creatoare a unui motiv în toată arta românească. Seria fără capăt și încă generatoare de operă nouă a „Grădinilor suspendate” dezvăluie gîndirea inatacabilă a unui studiu matematic și, deopotrivă, lucrul liric al unui colorist fără pereche. Puternic stimulat de toate acele fructe ale naturii ce-sî spun triumfător simetria — florile, melcii și scoicile, fluturii, plantele cu vrejul harnic și bogății de sămință, floarea-soarelui în cumințea ei măreție — pictorul figurează o natură nouă, în stare de extaz, de năvală feerică.

Ion Gheorghiu face, la cincizeci de ani, prima sa expoziție personală.

Deși incap destule speculații cu privire la morala acestei întîmplări, ele nu au totuși înțelesul ce ar părea să-l aibă. Nu e nevoie de-o expoziție pe an ca să existe neapărat, exemplar chiar, în conștiința culturală a timpului tău, Ion Gheorghiu n-a expus decît o operă, două în saloanele municipale sau naționale dintr-un an, dar puținul ajuns public a fost de-a-juns ca să dea măsura valorii întregului, să ne incite imaginația în așteptarea întîlnirii cu ansamblul de opere. Cine-ia cunoștință de o imagine și e pătruns de clocotitoarea spiritualitate a culorii, de subtila ei latinitate, cine are exercițiul structurilor și intuieste într-o planșă infinitatea de posibilități a unui ceremonial de simetrie o va aștepta pe următoarea cu o plăcută stare de febră, de participare la procesul stilului.

Unul din secretele picturii lui Ion Gheorghiu este acela că, lesne de decodat, ea păstrează întregă taina codului. Oricine poate compune pe-o pinză înfiorera, ca într-o oglindă imperfectă, a unei flori paradisiace, dar nimeni nu va scoate din asta mai mult decît o suprafață cu efect decorativ, o podoabă, un apel agreeabil la nevoia de ritm și echilibru. Altfel spus, oricine

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Eine Laus —
dein Tod!

Între clipa în care am sosit la Birkenau-Auschwitz și cea în care am intrat în baraca nr. 21 a lagărului „E” s-au scurs 6... 8... 10 ore. Cine ar putea stabili cu precizie? Atunci mi s-a părut că s-a scurs o vesnicie. Trecusem dintr-o lume în alta. La sosire eram încă om. Arestat, lipsit de orice posibilitate de a mă apăra. Totuși încă om. Împreună cu frații, cu părintii, cu rudele. Înghesuți tot într-un singur vagon. Dar împreună.

Cînd am intrat în baracă, nu mai eram om. Devenisem Häftling, despuțat de absolut tot ce putea să-mi amintească de lumea cealaltă, îmbrăcat în haine vîrgate, îmbrîncit în baracă între alți peste o mie de Häftling-i. Epuizat, speriat, dezorientat, m-as fi prăbușit pe cimentul rece al barăcii dacă n-as fi fost susținut de trupurile celorlalți, care se sprijineau reciproc, într-o înghesuială atît de mare încît nici să te răsucești nu puteai.

În jur auzeam voci, recepționam cuvinte, dar înțelesul lor era bizar, nu puteam să-l pătrund... V-ați îmbrățisat pe peron?... Cu cei de care v-ați despărțit n-o să vă mai întîlniți... Dacă vreți să-i mai vedeți, ieșiți afară și priviți fumul care răbufnește din cosul crematoriilor... Urmăriți-i barem cum se înalță spre ceruri... nu-i plîngeți... pentru ei e mai bine... au scăpat de lumea asta blestemată...

Eu mi-am pironit privirea pe una din grinzile transversale ce susțineau

acoperișul barăcii și citeam întruna inscripția de pe ea, care mi se părea la fel de bizară și nevroasă ca vocile din jur. **Eine Laus — dein Tod.** Un păduche — moartea ta!

...Inscripția era veche. Încă din primul an al înființării lagărului, SS-istii ucideau fără să tresară, dar de moartea lor le era teribil de frică. Scăpați de frontul din Răsărit, unde văzuseră moartea cu ochii, la Birkenau se simteau în siguranță. Aduseseră însă cu ei, de pe front, frica de tifosul exantematic. La Birkenau, moartea nu-i putea amenința decît sub forma tifosului. Considerau păduchii drept dușmanul lor numărul unu.

În lagărul „E”, Häftling-ii nu aveau apă pentru spălat. De la intrarea în lagăr și pînă la trimiterea într-un alt lagăr, nici un Häftling nu-si putea schimba ori spăla hainele. Niçi măcar rufăria. Împotriva păduchilor se lupă într-un singur fel. Seara, după apel, fiecare trebuia să se dezbrace, să-și scotocească fiecare cusătură a hainelor și să omoare păduchii între unghii.

Urma **Läusekontrol** — controlul păduchilor. Se executa de către un SS-ist. Nu toți deținuții erau verificați. Ar fi fost necesar prea mult timp. Controlul se făcea prin sondaj.

Häftling-ul în hainele căruia se găsea un singur păduche era trimis la crematoriu. Ardeau la un loc: om, haine și păduche. **Eine Laus — dein Tod!** Un păduche — moartea ta!

În iarna lui 1944, și mai ales în primăvara lui 1945, în Bavaria, lagăre întregi si-au încetat activitatea. Toți Häftling-ii se zbateau în chinurile tifosului exantematic. SS-istii nu îndrăzneau să intre în

poate, cu o anume pregătire, să facă din parađa mijloacelor un fel confortabil al picturii. Mai departe, un ansamblu de lucrări n-ar fi decît o cheștiune de răbdare și de ambiție. Pictura lui Ion Gheorghiu însă vine dintr-o perseverență și incîntată meditație la spectacolul naturii. Atelierul artistului conține un inventar al tuturor lucrurilor din natură, ce l-ar putea interesa, lucruri cu o inginerie sesizantă, exemple care par a concentra în ele toate legile alcătuirii lumii, veritabile breviare de constructor. Ion Gheorghiu, coloristul care și-a impus un foarte riguros program al gamei-lor, un antrenament al ochiului și al minii neobosit și care aduce în pictura românească acorduri de-o finețe excepțională, de-o muzicalitate unică, inconfundabilă este și un asiduu cercetător al formelor, al rațiunii lor. Aceasta nu e o pictură de impresie. O probează mulțimea studiilor după obiect și chiar sculptura. Desenele propriu-zise, apoi studiile de situații (compoziție, raporturi între părți) și guasele — care fac introducerea la pictura în ulei — ilustrează, cu o didactică aproape directă, etapele interpretării, momentele de sublimare a vizualului, nașterea formei noi, împlinirea prin variante a ideii. Cînd desenează o cochilie de melc marin, de exemplu, artistul e atent la ritmica elementelor, la tensiunile ordonatoare. Scoase din șirul lor, desenele ne arată tendința formei, cantitatea de invenție, irealitatea „Grădinilor suspendate”. Pe panourile de la Muzeul de artă, în succesiunea creatoare, ele mărturisesc un program sever, aproape scientist. Sculpturile, numite „Himere” (gips patinat, bronz, aluminium, porțelan, marmură și lemn) sînt rezultatul imediat al studiilor. Nevoia de construcție, oarecum îngrădită în planul pinzei, se manifestă aici frenetic; himerică e doar vitalitatea și monumentalitatea acestor sculpturi-fruit și sămință de fruct.

TUDOR OCTAVIAN ■

incinta lor. Nici măcar pentru apeli. Mă aflu în lagărul Landsberg numărul 1. Acolo numai cîteva barăci erau în carantină din cauza tifosului. Ceilalți continuau să iasă la muncă. Păduchii mișunau, noi cu miile. Noaptea, ca să dorm, scoteam cămașa de pe mine și o scuturam de păduchi așa cum se scutura o cîrpă de praf. Scuturam întruna cămașa și mă gîndeam la prima noapte petrecută la Birkenau-Auschwitz, lagărul „E”, baraca nr. 21, cînd, pironit cu ochii pe una din grinzile transversale, citeam acea bizară inscripție: **Eine Laus — dein Tod!** Un păduche — moartea ta!

Häftling

Om internat într-un lagăr de concentrare nazist.

Om scos din rîndurile oamenilor. Om care nu mai este considerat om.

Om căruia i s-au anulat toate drepturile. Dreptul de a iubi, de a avea familie, de a se plimba, de a avea amintiri. Dreptul de a gîndi, de a protesta, de a acționa. Dreptul de a purta un nume.

Om căruia i s-a anulat dreptul de a fi om. Dreptul de a spera. Dreptul de a trăi.

Om nerecunoscut și neapărat de nimeni. Nici de statul din care a fost deportat, nici de Reich-ul fascist care l-a deportat. De nici un for de pe glob. De nici o lege internațională.

Om hăituit, arestat, schinguit de Gestapo. Împușcat de SS-isti. Asfixiat în camere de gazare. Ars în crematoriu.

Om căruia i-au fost exterminate părintii, frații, toate rudele, prietenii și cunoștinții.

Om în care a fost ucis tot ce aparține de om, dar a supraviețuit totuși ca OM.

OLIVER LUSTIG ■
fostul Häftling nr. 112 398

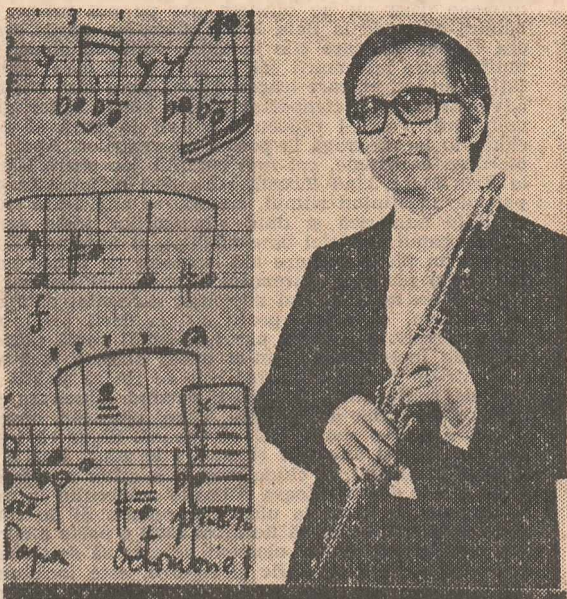
Aurelian Octav Popa

**„Nu-mi plac decît
acele manifestări muzicale
care seamănă cel mai bine
cu felul meu de a exista,
de a înțelege viața”**

— Stimate Aurelian Octav Popa, credeți că instrumentul la care cîntați, clarinetul, vă reprezintă cel mai bine ca mijloc de exprimare în viață ?

— Alegerea instrumentului și felul în care mă reprezintă ca om, ca artist constituie un exemplu de intîmplare revelatoare pentru ceea ce e, de fapt, neîntîmplat. Atracția mea pentru muzică se manifestă prin clarinet tot atît de bine, de firesc, să zicem, cum aș cînta cu vocea. Esențial este însă faptul că din miile de mijloace de exprimare eu mi l-am ales pe acela pe care îl pot stăpîni cel mai bine. Pe de altă parte, după ani și ani de practică muzicală pot să vă spun că nu-mi plac decît acele manifestări muzicale, ale mele, care seamănă cel mai bine cu felul meu de a exista, de a înțelege viața și de a o reprezenta. Nu mă interesează, de pildă, să fac față unor anumite teme de concert — oricînd poți fi invitat să cînti o anumită muzică — ci mă interesează să cînt întotdeauna temele care mă frămîntă pe mine ca individ, ca artist, care mă dor pe mine și care constituie opțiunea mea.

— Cînd urcați pe scena unei săli de concert și cîntați, ce vreți de fapt să-i comunicați omului din fața dumneavoastră ?

— Un muzician nu-și pune în mod direct această întrebare cînd apare pe scenă. El are în față un text, cel mai abstract cu putință, acela al sunetelor. El își propune cel mult să realizeze în mod strălucit piesa pe care o cîntă, în stilul epocii, și să comunice cu spectatorii prin mijlocirea sunetelor. Deci nimic declarat ostentativ ca intenție de exprimare. Dar opera muzicală cuprinde în esență viața! Nicidecum în aspectele ei particulare. Și în momentul în care un interpret se identifică profund cu această muzică, el se trezește, practic, inconjurat de o lume expresivă extrem de generoasă unde fiecare spectator se redescoperă pe sine prin intermediul muzicii.

— Care sînt personalitățile cu influență decisivă în formarea dumneavoastră ca muzician ?

— În afara influențelor asimilate de la marii artiști pe care am avut onoarea să-i cunosc, decisivă a fost pentru formarea mea școala făcută în țară cu profesorii mei. Ei m-au pregătit la modul ideal pentru întîlnirile fericite cu marii artiști, dintre care un loc fundamental îl ocupă în viața mea Sergiu Celibidache. Acest om, acest mare muzician al timpului nostru este în același timp, cred eu, cel mai mare profesor de muzică din lume. Un astfel de om nu poate fi înțeles fără o pregătire prealabilă de înalt nivel. Evident, de parte de mine gîndul că eu am reușit să-l înțeleg integral pe Sergiu Celibidache, dar lucrînd cu el am trăit senzația celei mai intense colaborări. Ca să nu mai vorbesc de faptul că Sergiu Celibidache mi-a oferit șansa de a-mi acorda lecții de dirijat, lecții venite poate în cea mai bună perioadă de asimilare a vieții mele. Exact în momentul în care aveam de învățat acest lucru. Celibidache mi-a adresat cele mai dragi cuvinte pe care le-am ascultat în viața mea dar poate și cele mai drastice. Celibidache este cel mai exigent profesor de muzică pe care l-am cunoscut, și cred că e omul care, la ora actuală în lume, știe totul despre muzică.

— Cum vă explicați că românii au devenit atît de receptivi la muzică și atît de inzebrați pentru muzică ?

— Cred că sînt mulți muzicieni în lume care consideră că poporul lor este, poate, cel mai muzical dintre popoarele lumii, deși muzicalitatea, în esența ei, nu poate fi comparabilă. Și totuși, în acest domeniu, al incomparabilului, noi, românii, se pare că ne aflăm printre cei apleși. Dacă ne-am lua după impresiile noastre, numai ale noastre, am cădea în aceeași greșeală de a ne îmbăta cu noi înșine. Dar cred că sîntem îndreptățiți să ne considerăm un popor excepțional dotat pentru muzică prin reacțiile străinilor care ne ascultă, reacții care se constituie nu doar în elogiul, ci și într-o mare obligație.

— De ce ?

— Oare nu stă, printre altele, și în muzică și în poezie măsura noastră de excepție în lume ?

ARON DOMIDE ■

Racul

Fabulă dintr-o greșeală

Stă Leu-n cușcă-ngrijorat și slab,
Prea-s multe-atenții, mari și mici,
De nu mai poți privirea să-ți ridici,
Să te arăți nici vesel, nici bolnav.

Și chiar o vorbă, două ca să zici
Ar fi un fel de nerecunoștință,
Cînd, de la șef la omul de servici,
Toți te-ngrijesc cu patos și credință.

Curmale și banane, alese portocale,
O clipă nu lipsesc de după gratii.
Cum să te plîngi de-atîtea trufandale ?
Ai trece, negreșit, printre pramații...

Și, totuși, cit visează bietul Leu
Supus la cura de delicatose
Pentru stomacul lui, ceva mai greu,
Bucatele în singe, după alt gust alese.

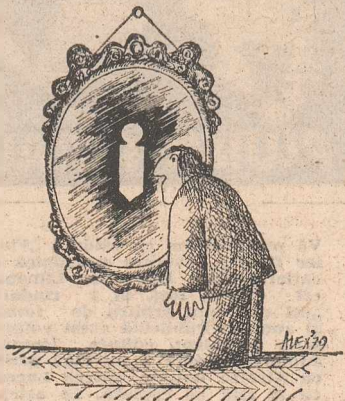
— „Pari slab, amice !-i zice o Cămilă —
Se pare că te fură, prea nemilos la rații,
Poate nu-i rău, o față mai umilă
Să le arăți, ca să le fii în grații !”

— „Zadarnic ! Orice-aș face-i fără rost,
Nimic nu mă salvează, nici mă crută...
M-a pus un birocrat la negru post :
Sînt încadrat, în schemă, ca Maimuță.

Morala :

Cine, cum s-o scrie
Să fie eficace și subtilă ?
Cu ce creion ? Pe ce hîrtie ?
Scrisă de Leu ? Ori de Cămilă ?

NICOLAE DRAGOȘ ■

ALEX ■

Nevoia de adevăr

Tovarășul Lică Petrescu — șef de unitate, respectat de unii pentru părțile pozitive ale caracterului și de alții pentru cele negative — citește reclamația pe care trebuie s-o verifice, cu un aer cînd amuzat, cînd nedumerit.

Ei, drăcia dracului — își spunea Lică, căruia nu-i venea să creadă ochilor ceea ce citea. Ia te uită ce zîngăleşte dumnealui. Tovarășul Lică Petrescu a folosit T.V.-ul întreprinderii în scopul de a petrece o seară plăcută la restaurantul „Doi cocoși”. Ce importantă are dacă seara a fost plăcută sau nu — important e că s-a folosit microbuzul în scopuri personale. Și ce dacă s-a dus la restaurantul „Doi cocoși” ? Putea să se ducă și la „Orășelul copiilor”, tot abuz era.

De-abia după ce epuiză aceste considerente de ordin mai general, Lică Petrescu realizează ciudătenia acestei situații. Păi, Lică Petrescu sînt eu, constat el la început detașat, logic, și pe urmă înfricoșat. Nu încapă nici o îndoială, Lică Petrescu sînt eu ; asta e de domeniul evidentei. Responsabilul ireponsabil. Timpenii ! Într-o situație atît de gravă îi arde de jocuri de cuvinte. Memoria i se întunecă brusc. Ce-am făcut eu sîmbătă ? Am fost eu sîmbătă la „Doi cocoși” ? Am petrecut eu o seară plăcută ? Habar n-am... Parcă am stat acasă și am curățat hrean. Am stat acasă. Bineînțeles, am stat acasă, urăsc atmosfera de sîmbătă din localuri, vin toți neciopleții... Calomni ! Poate mă pripesc, poate că nu e o calomnie. În fond, care e datoria mea, să verific, să cercetez, să controlez. Și eu mor de curiozitate să aflu dacă am fost sau nu la „Doi cocoși”.

Și cuprins de patima descoperirii adevărului, dădu peste cap paharul de spumă de drojdie și trimise vorbă, prin femeia de serviciu, să i-l aducă pe Crăciun, șoferul microbuzului. Taina acestei întîmplări ciudate se afla în miștile lui Crăciun.

Crăciun nu parea deloc intimidat : cunoștea multe amănunte vesele din viața privată a șefului și asta desființa orice deosebiri ierarhice dintre ei. Ba, mai mult decît atîta, uneori i se socotea superior și-și permitea cu blîndețe să-i dea și anumite sfaturi : „Tov. Lică, beți domnule cu sifon. Faceți spriț, cum fac și eu”.

Lică Petrescu mai rezolvase și alte reclamații, demascase numeroase nemernicii, dar acuma setea de adevăr era parcă mai aprigă ca niciodată.

— Am de rezolvat o reclamație foarte dată dracului, o adevărată tărășenie, te rog să-mi dai concursul, fiindcă ai fost martor ocular.

— Eu ? — se miră lenș și fără convingere șoferul microbuzului. Oi fi fost, dacă a fost cazul să fiu...

— E în interesul dumitale să spui adevărul, poetul patriot Vlahuță spunea că minciuna are picioare scurte. Ia spune-mi mie exact, cu cine ai fost dumneata, cu microbuzul întreprinderii, la restaurantul „Doi cocoși”, la 9 martie.

— Anul curent ?

— Da. Anul curent...

Crăciun lasă impresia că-și cerce-

tează memoria, apoi se lasă păgubaș de această operație zadarnică și răspunde cu tot respectul cuvenit :

— Cu dumneavoastră, tovarășe director.

De cite ori se afla descoperit în fața șoferului, prins cu ocaua mică, acesta devenea și mai respectuos, îl înălța în grad, îi spunea tovarășul director.

— Am fost eu la „Doi cocoși” ? — se răfot pușin, de parcă Crăciun ar fi comis cine știe ce grosolanie. Am fost eu la „Doi cocoși” ?

— Da. Imi amintesc foarte exact. Eu ziceam să mergem la „Frații Chivu”, că acolo se mîntuie mai bine. Dumneavoastră ați replicat că la „Doi cocoși”, fiind situat departe de București, e mai discret și punînd în balanță mincarea cu discreția... Eu v-am spus că nu gîndiți bine, cu cit te ascunzi mai mult, eu atît te întîlnești cu mai mulți cunoscuți. Dovadă că ne-am și întîlnit cu Ion Ion de la „Adesgo” și am mers la „Doi cocoși”...

— Deci, sîmbătă, 9 martie am fost la „Doi cocoși” — mormăi ironic și nedumerit Lică Petrescu. Formidabil. Aflu lucruri noi despre mine.

Șeful unității avea aerul unui anchetator care descoperise un prim indiciu menit să elucideze afacerea ; se afla deci pe o pistă bună. Totul era să aibă curaj și perspicacitate și să meargă mai departe.

— Dar să trecem la alt aspect al acestei povești — îl invită Lică Petrescu, cu acea profesională blîndețe vicleană, în a cărei capcană cad, de obicei, inculpații. Să admitem că eu am fost sîmbătă, 9 martie, la „Doi cocoși”. Să zicem că așa a fost.

— Pe onoarea mea... Nu sînt... căpiat. Vă spun și mentul... Saramură de crap și pui cu mujdei. Eu am mîncat separat, la altă masă, o friptură de porc.

— Să mergem mai departe — îl îndeamnă Lică Petrescu. Cine fi-a dat aprobarea pentru microbuz ?

La această întrebare capitală, Crăciun atu o ezitare, o descumpănire, trebuia să se mai gîndească înainte de a răspunde.

— Imi dați și mie un pătărel ? Nu sînt la volan.

Celor care trebuie să facă mărturisiri importante nu li se refuză cite un mic capriciu ; în citeva secunde, Crăciun se trezi cu pătărețul în față, îl dădu peste cap și recunoscu, de data aceasta ruși-

nat, șovăielnic. Parcă regreta ce-o să spună. Șeful lui e bun, îi trece multa cu vederea, poate că merita atîta respect.

— Dumneavoastră mi-ați dat aprobarea. Mi-ați spus să mă aplec, și-ați semnat-o pe spatele meu, că ați semnat-o în curte.

— Deci eu și-am dat aprobarea — spuse Lică Petrescu, cu voce triumfătoare, parcă încîntat că descoperise încă un element ; fără îndoială investigația progresa. Dar acuma avea impresia că mersese prea departe, fără să analizeze mai cu luare amînte unele din primele mărturisiri ale șoferului. Tovarășe Crăciun, tu ai spus la un moment dat, să mă corectezi dacă nu reproduc exact : „Eu am mîncat separat, la altă masă, o friptură de porc ?” De ce a fost nevoie să mînci separat la altă masă ? După cite mă cunosc, eu sînt popular, nu distant. Atunci, mă întreb : de ce a fost nevoie ca tu să mînci la altă masă ?

— Ei, asta e simplu — rise Crăciun. Nu erați singur. Erați cu o tovarășă...

Ca pe orice anchetator înzebraț cu sentimentul datoriei și al rigorii, nimic nu-l infuria mai mult ca răspunsurile vagi, incoerente.

— Ce e aia „Erați cu o tovarășă” ? se infurie pentru prima oară Lică Petrescu. O tovarășă. N-are nume ?

— Are — îl liniști șoferul microbuzului, împărțînd parcă furia șefului.

— Concret !

— Păi concret o cheamă Sofia Cetina.

— Sofia Cetina ? — se miră Lică Petrescu, vrînd să dea să se înțeleagă că aude pentru prima oară de acest nume. Sofia Cetina ! Ce nume !

— Așa o cheamă — răspuse Crăciun, cu voce tremurîndă, înfricoșată, deznădăjduit, ca un inculpat care înțelege, în sfîrșit, că orice rezistență e de prisos.

Acum, cînd se afla zdrobit, la pămînt, demascat, distrus, șeful îi dădea încă o lovitură.

— Unde lucrează ?

— La noi, la comercial. Lucrează din august trecut. Dar eu n-am nici o vină.

La plecarea bișui înfricoșat și nedumerit :

— Vă rog să mă iertați tovarășe Lică. Am spus adevărul fiindcă am băut bere fără să mînci nimic. E pentru ultima oară.

TEODOR MAZILU ■

Pe culmile ridicolului

Ciri-biri-ciri-ba-ba !
Versurile de Ovidiu Dumitru
Muzica de Marcel Dragomir
Dintr-o pată de cerneală
Ca un soi de zugrăveală,
Din două puncte și o virgulă
A ieșit o păcăleală
Ce pe hîrtie parcă circula,
Ciudat,
În pas vioi cadențat...
Ce e ?

N-am aflat...
Refren :
O fi o cîri-biri-ciri-ba-ba,
O fi o cîri-biri-dum
Și dacă-i fac și-un semn de întrebare
Va fi o cîri-ciri...
Cum ?
O fi o cîri-biri-ciri-ba-ba
O fi o cîri-biri-ciri-dum,
În joacă mi-a zîmbit
Din gene cîri-biri-bum !

(Vezi culegerea de Texte de muzică ușoară apărută la Editura muzicală într-un tiraj de 23 340 de exemplare).

Nimic despre fotbal!

Două echipe de handbal românești, Minaur Baia Mare și Dinamo București, au ratat, cum se spune, de puțin, de foarte puțin, șansele de calificare în finalele celor două competiții mari pentru cluburile europene. Nici Minaur, nici Dinamo nu au reușit să înfrângă două echipe din R.D. Germană. Nu voi spune un neadevăr pentru a face neapărat pe amabilul. Și anume, nu voi spune că echipele est-germane din Magdeburg și Rostock au fost mai bune decât echipele noastre. Nu mi-a plăcut decît, în unele momente, echipa din Rostock. Echipa din Magdeburg mi-a produs o impresie de mașină imperturbabilă care a speculat greșelile adversarului, după ce, în meciul tur, speculase simpatia arbitrilor întîlnirii, care, de fapt, au și avut un rol covârșitor în calificarea pe mai departe a echipei din Magdeburg. Meciul de la București, dintre Dinamo și Empor Rostock, a fost mai frumos pentru că handbaliștii est-germani au fost mai inventivi, mai artiști, creînd și faze frumoase, nu doar realiste și eficiente. Nu analiza echipelor est-germane mă preocupă. Este treaba cronicarilor de specialitate și a simpatizanților respectivelor echipe. Mă interesează însă care sînt elementele ce ar putea sta în puterea noastră pentru a depăși pe viitor starea de înfrîngere. Sigur, putem gîndi și așa: cîțiva handbaliști români au ratat enorm, fie că au fost de la Baia Mare, fie că au fost de la București. În schimb, handbaliștii oaspeți n-au ratat enorm, fie că au fost de la Magdeburg, fie că au fost de la Rostock. Aici intervine întrebarea firească: de ce ai noștri au ratat enorm și ceilalți n-au ratat enorm? Răspunsul meu e unul mai grav decît simpla referire la meciurile în fapt. Eu cred că ne lipsește și în handbal, așa cum este grozavă, acută absența în fotbal, și nu numai în aceste sporturi, ci și în box și volei, elemente care sînt de **civilizația meseriei**. Nu mai e vorba aici de amatorism și de profesionism, pentru că și handbaliștii est-germani au același statut ca și handbaliștii români. E vorba, pur și simplu, de civilizația meseriei și sportul în aceste cazuri este și o meserie. Cel mai semnificativ exemplu e felul cum au înțeles nu numai conducătorii handbalului, nu numai antrenorii din acest sport, dar din toate celelalte sporturi cu mingea **ROLUL LOVITURILOR FIXE**. Mi se pare că handbaliștii oaspeți n-au ratat nici la Baia Mare, nici la București nici o lovitură de la 7 metri. În schimb, handbaliștii noștri au ratat, din cît în minte eu, 10 asemenea lovituri de la 7 metri. Inscriind acele goluri atît de la îndemînă, după cum o dovedesc adversarii noștri, aveam astăzi două finaliste în cupele europene ale handbalului. Cine e oare de vină? Sînt atît de ocupați băieții din handbal și antrenorii lor încît nu pot trage de cîteva mii de ori pe săptămînă la poartă lovituri de la 7 metri pentru a nu mai fi ridicoli în fața propriei noastre șanse? Îmi amintesc că o echipă de fotbal din această țară a ratat pe terenul ei calificarea, jucînd mi se pare cu Dinamo Moscova, pentru că n-au știut băieții să execute loviturile de la 11 metri și au ratat în fața propriilor suporteri, spre tristețea și risul oarecum generale. Amîndouă loviturile de pedeapsă, și cea din handbal și cea din fotbal, se pot învăța. Se poate învăța lovitura din fața careului peste zid, pe lingă zid, se poate lucra orice acțiune din loviturile fixe, mai ales dacă băieții cu care lucrezi au și talent. S-ar putea spune că talentul e cîteodată tocmai cel care dinamitează învățatul. S-ar putea spune că mai ușor în minte cei cu talent mediu și că mai împrevizibili sînt cei foarte dotați. E adevărat, însă cu o singură condiție: acceptînd acest dezavantaj al oamenilor cu talent deosebit, ei să ne ofere și avantajul talentului lor, adică să fie, în celelalte faze, superiori adversarilor disciplinați dar neinventivi. Ceea ce nu s-a întîmplat nici cu Minaur, nici cu Dinamo. Dinamo a jucat mai angajat, mai cu convingere, a avut și portari nițel mai buni. Baia Mare s-a aflat în pragul unui infarct general și datorită felului groznic în care au apărut cei doi portari în prima repriză și datorită ratărilor catastrofale ale jucătorilor săi în fața Mironiuc.

Dar ce-i de făcut? Cum ieșim din acest impas în care handbalul n-are un rol de frunte, pentru că să recunoaștem cîștit, oricît de tristă ar fi realitatea că nu ne-am calificat în finala handbalului, ne-a produs o mare satisfacție prezența a două echipe românești în semifinalele europene. Pentru acest episod, pentru acest exemplu, handbalul nu merită în nici un fel critica noastră, ci, dimpotrivă, pentru toți oamenii lui buni, pentru toate strădaniile și victoriile lui, handbalul românesc merită omagiul iubitorilor de sport din România. Este evident că handbalul românesc este superior multor școli de handbal din lume. Eu aș îndrăzni să spun că handbalul **CEL MAI FRUMOS tot noi, românii, îl jucăm azi**.

Aflat la Baia Mare, către care am consumat un efort incredibil, trecînd prin situații dramatice pe o șosea ghețoasă, pe care alunecam cu 20-25 kilometri la oră, avînd măcar autoritatea morală a celor 600 de kilometri de drum făcut numai și numai ca să văd meciul de handbal Minaur — Magdeburg, în minte, hai să zicem, numai cu unele din episoadele de film de groază de pe Măgura Bistriței, unde ne făceam loc printre mașini de mult oprite de neputința de a mai înainta, pe un asemenea timp, am trăit cu o emoție de care în general încerc să mă feresc. Îmi simțeam inima în piept și mi-o simțeam și în temple și mă nerva starea aceea de înfrîngere care parcă îi complexa pe handbaliștii noștri și care i-a privat de un mare succes. Sigur că nu voi confunda handbalul cu fotbalul. Sigur că nu voi pune pe seama handbalului erorile fotbalului. Însă elementele acelea de civilizație a meseriei revin **CA O ABSENȚĂ** în mai multe sporturi. În vreme ce est-germanii se băteau cu noi ca și cînd erau pe terenul lor, ducîndu-se direct la poartă, forțînd careul, alergînd tot timpul, noi ne uitam la ei năcuți și cu o blajînată care nu-i bună în sport și poate nu numai în sport. Sportul e o bătălie, e o întrecere și nu știu dacă nu arhitectii sportului nostru, conducătorii și specialiștii lui ar trebui să insufle sportivilor români ideea corectă și nobilă că, dacă nu învingi tu, învinge adversarul. Sigur că sportul nu este întîia de toate victorie, ci încercare de cultivare a ființei în concepția autoperfecționării loialității și omeniei. Dar a spune că înfrîngerea face parte din sport înseamnă că înfrîngerea poate fi și a adversarului. În ceea ce o privește, echipa Minaur Baia Mare a intrat, după părerea mea, dinainte învingînd în teren. Publicul era nemaipomenit. Mi se făcuse pielea de găină și nu mă mai puteam abține, îmi venea să plîng cînd auzeam acel public aplaudînd în delir și dorînd victoria și parcă vrînd să oprească timpul prea grăbit cu acțiunile noastre încetșoare și respectuoase. Foarte amabili sîntem, din păcate, în sport, și asta ne eostă. De unde om fi învățat această filozofie a noncombativității? Vreau să fiu încă o dată clar. E o performanță deosebită a sportului românesc prezența a două echipe de handbal, Minaur și Dinamo, în semifinalele competițiilor europene. Remarcabile sînt și cele două victorii pe care le-au obținut cele două echipe în fața partenerilor de întrecere. Dar este criticabilă, e tristă lipsa de voință (sprijinită pe pregătire — pentru că voință fără pregătire probabil au avut jucătorii noștri), lipsa de dorință de a învinge. Nu le fac procese de intenție sportivilor noștri. Ei s-or fi străduiți și am văzut și eu că s-au străduiți, dar nici Dumnezeu nu putea să le acorde lovituri de la 7 metri dacă ei nu s-au străduiți măcar să intre în semicerc. Și nimeni nu putea înscrie în locul lor golurile necesare calificării din loviturile pe care le-au primit. Am văzut, de ce n-am recunoaște, că și arbitrii de la Baia Mare, ca și arbitrii de la București, ca și arbitrii de la Magdeburg, spre deosebire doar de arbitrii de la Rostock, au simpatizat mai mult echipele est-germane. S-a văzut, o mărturisesc aici și le dau pe această cale respectivelor arbitrii omagiul meu de luptă. Dar oricîtă simpatie

ar fi dovedit aceștia pentru adversarii noștri și oricîtă indiferență sau antipatie ar fi dovedit pentru noi, ei nu ne puteau înfrînge dacă nu ne biruiau noi pe noi înșine. Mă uitam la băiatul acela de la Baia Mare, Mironiuc, parcă era capiu, parcă era rătăcit. El, care știe handbal, scriu cu obiectivitate, cît știu mulți dintre adversarii săi la un loc, el, care fenta cît toți ceilalți la un loc, el, care trăgea de deasupra fără a lăsa nici o șansă adversarilor, s-a comportat ca un bătrîn notat aflat la muncă voluntară. Parcă-i cădeau ochelarii în gură și trebuia să și-i ridice în loc să tragă la poarta adversarilor. Apoi, cea mai mare pierdere de vreme, cel mai cumplit joc pasiv l-am realizat noi la Baia Mare, cînd făceam schimbări nepotrivite și necerute de partidă, încetinînd ritmul, creîndu-se adevărate situații de inferioritate numerică și dînd adversarilor toate șansele. Ce-o fi fost în capul, dealtfel bine mobilat, al antrenorului Pană? Dacă aveam un pistol cu sare mă iscăleam pe banca pe care ba stătea, ba o păreșea antrenorul simpatic al echipei Minaur. La pauză i-am spus acestui antrenor, surescitat cum eram de ideea că pierdem, că nu se poate cîștiga decît printr-un joc direct, tăios, agresiv. Și mi s-a părut că omul parcă plutea, așa, într-o stare de incertitudine, nu și putea stăpîni jucătorii. Îl înțeleg pînă-ntr-un punct. O echipă atît de tină și atît de puțin ajutată de conjuncturi, o echipă purtînd marca sa și a celorlalți oameni de suflat de la Baia Mare, ajunsese, spre surprinderea generală, într-o semifinală europeană. Sigur că i se cuvin toate laudele acestui antrenor și, aici, i le aduc. Dar îi ofer, ca unui debitor insolubil, și ciuda mea și a atîtor spectatori că n-a învățat nimic din păcătoasa filozofie a inecului la mal. Și Minaur și Dinamo au căzut la ultima întrebare. Și au căzut pentru că sportul nostru, în loc să fie intru totul o parte a civilizației noastre și să reprezinte un element pe care să se exercite civilizația meseriei în mod științific și riguros, este încă un fel de floră spontană pe care intervenția unor botaniști mai mult o strică. Kunst Ghermănescu, președintele Federației de handbal, îmi spunea la Baia Mare după meci că s-ar bucura dacă aș lăuda handbalul și l-aș populariza în ceea ce scriu. Omul a făcut mult pentru handbalul românesc și-mi amintesc cu plăcere prezența sa, în fruntea naționalei noastre, după un șir de mari victorii, în redacția revistei Flacăra. Și acum îi port o mare simpatie, pentru tot ce a făcut, profesorului Kunst Ghermănescu. Însă mă întreb de ce n-a știut domnia-sa la vremea să intervină pentru a curma acest șir de ghinioane care ar rămîne numai ghinioane dacă nu s-ar repeta cu o anume ritmicitate. A rata o lovitură de la 7 metri, a rata a doua lovitură de la 7 metri, a rata a treia lovitură de la 7 metri e ghinion, dar a rata 10 lovituri de la 7 metri în două zile, într-o sîmbătă și într-o duminică, prin jucători de la două din cele mai mari cluburi ale țării tale, înseamnă mult mai mult decît un ghinion, înseamnă carențe în pregătirea temeinică, științifică și serioasă. Dacă doi oameni îți spun că ești beat, trebuie să te duci să te culci. Dacă două zile la rînd nu ne calificăm în finalele europene din același motiv și anume neincadrarea într-un program clar, auster și științific de pregătire, atunci înseamnă că într-adevăr la rădăcină nu s-a acționat cum trebuie. Și mai înseamnă că la rădăcină trebuie umblat. Și nu numai la rădăcina handbalului, ci la rădăcina sportului nostru în genere. M-am săturat să tot fim înfrînții glorioși ai sportului de performanță, să tot fim băieții care, ee, au avut, ei, acolo, un ghinion, că altfel, ehei! Nu e vorba de ghinion, e vorba că handbaliștii din R.D. Germană au jucat mai puțin frumos decît noi, mai realist și n-au ratat aproape nimic. Au făcut, ca să mă exprim astfel, economie de ratări. N-au făcut în schimb economie de mișcare și la acest capitol noi am fost din nou zgîrciți. Ei s-au zdrobit de toți metrii podelei, au suportat cu stoicism încurajările pe care publicul le aducea echipelor noastre, au știut ce vor și ne-au învins. Cineva îmi spunea că nu trebuie neglijat aportul arbitrilor la victoria celor din Magdeburg și Rostock. Dacă într-adevăr arbitrii au ținut cu adversarii noștri și cred și eu că au ținut, întrebarea mea e de ce au ținut cu adversarii noștri? Sigur că fărădelegea nu are o logică practicabilă, nu te poți înscrie în ea numai pentru a fi sigur de victorie și poate că în acest sens există în anumite sporturi — nu poate, există sigur — arbitraje care ne fac rău; dacă ne amintim numai gimnastica și ar fi destul. În cazul handbalului clară a fost pînă la urmă mai ales la Magdeburg. Și la Baia Mare și la București, poate mai cu seamă la București, unde arbitrii nu ne-au defavorizat la unison, stătea în puterea noastră să cîștigăm simpatia arbitrilor prin jocul direct pe poartă, forțîndu-i pe adversarii noștri să ne faulteze și pe arbitrii noștri să ne dea măcar din 10 faulturi 5 lovituri de la 7 metri și să se creeze de 2 sau de 3 ori superioritate numerică. Dar vin și întreb, domnilor artiști: ce-am fi făcut? Am fi adăugat cîteva lovituri ratate la palmaresul obsesiv — după cum bine spunea Cristian Topescu — al ratărilor noastre.

Aici, în sportul nostru, se află relele și se află și bunele acestui sport. E în puterea noastră să punem niște oameni să lucreze mai mult pentru a da mai mult celor pe care îi reprezintă. Nu ne-am antrenat destul și nu numai fizic, ci și emoțional, antrenamentul nostru n-a fost satisfăcător și rezultatele se văd. Putem lăuda cu inima ușoară împrejurarea că handbalul nostru a ajuns din nou în semifinalele europene. Dar din păcate, trebuie s-o spunem aici, semifinalele nu se numără, nu intră în socoteli. Că ești în semifinale sau în optimi de finală nu contează pînă la urmă. În semifinale se moare mai frumos. Aici cred că trebuie acționat, la acest capitol al finalizării. Și mai spun ceva: aș fi preferat în locul a două semifinale o cîștigătoare a uneia dintre competiții. Oricare dintre echipele acestea mi-e dragă. Dar fiecare m-a intristat (chiar dacă, la intensități diferite) cu aceeași incapacitate de a pune acoperișul casei. Și nu m-ar fi intristat faptul, pe care la anul îl vom uita, dacă nu ne-am mai fi întîlnit cu el și în alte situații (și nu numai în sport). Cîndva, la Tokio, la un meci de fotbal, la Jocurile Olimpice, noi ratam o mare șansă tot din lovitură fixă. Trenul trece rar prin gara Făurei. Ei bine, tocmai cînd acel tren se afla în gară, nouă ni se defectase căruța cu care ar fi trebuit să ajungem la gară. Și-ar mai fi fost cîteva metri. E o fatalitate? E o moștenire de care nu ne putem descotorosi? E o pură întîmplare? Poate că de data aceasta nici n-aș întreba dacă aș ști să-mi răspund. E, în orice caz, un prilej de meditație și de acțiune radicală. Am impresia că noi, din această parte de lume, avem cîteodată prea multe idei și, ca să mă exprim așa, prea puține sînt fixe. Acoperișul trebuie pus la casă, chiar dacă respectiva casă nu e — și am văzut asta la adversarii noștri est-germani — totdeauna prea arătoasă, prea simpatică. Dar e o casă. Prea rămînem deseori și în handbal, și în box, și în volei, în stadiul de casă minunată, dar, păcat, stîmți prieteni, păcat că n-am terminat-o. Și la baschet s-a petrecut aproape la fel și în unele sporturi pe apă. Hai să ne amintim și Cupa Davis. De cite ori am fost lingă Salatierea de argint? O dată ne-a adus-o la București chiar domnul Davis jr., fie-i țărîna ușoară!

Cum am ratat noi atunci Salatierea? Era sub mina noastră. Amicul meu, Ilie Năstase, a făcut el ce-a făcut și cît de mondial este în toate, atunci s-a comportat ca și cînd n-ar fi plecat niciodată din țară. A fost la fel de păgubos ca mulți din predecesorii lui din aceste locuri și ca mulți dintre urmașii lor, de exemplu cei de la Dinamo și cei de la Minaur.

O perioadă de mare demnitate națională și de serioasă construcție națională, cum e această perioadă prin care trece, în planurile mari ale existenței sale, România, impune în sport exigențe mai mari și finalizarea, fericită pentru noi, măcar a unor din competițiile în care intrăm. Oricum, mulțumiri minunatului nostru handbal! Și la mai mare! Se poate.

ADRIAN PAUNESCU ■

Scurt, foarte scurt

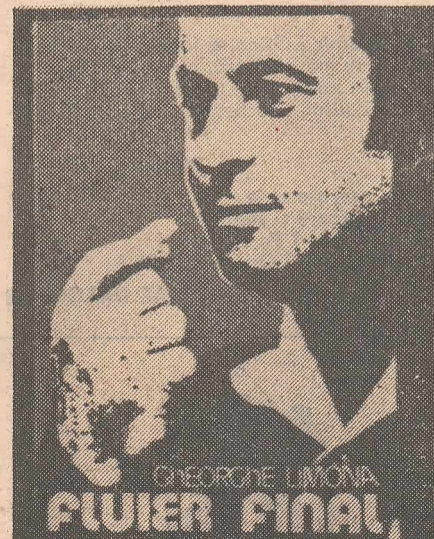
Viorel Mateianu e gata să jure că Baia Mare n-a renunțat la ideea de a cîștiga campionatul! Rămîne de văzut ce opinie au despre asta Halagian, Nunweller și Constantin, dar și arbitrii care, la Vilcea, au anulat echipei băimărene un gol perfect valabil!

Nicolae Mărășescu, un antrenor care e tot timpul cu ochii pe ceas, sperînd că eleva și soția sa, multipla campioană Natalia Mărășescu, va mai smulge cîteva zecimi de secundă recordurilor sale.

Sîntem convingiți că Bela Karoly nu mai are nevoie de nici o prezentare! Pentru antrenorul din Deva vorbesc, înaintea oricăror recomandări, isprăvile Nadiei Comăneci, ale Teodorei Ungureanu și Emiliei Eberle.

Vă recomandăm cu căldură „Fluier final”, evocare nostalgică a carierei lui Gheorghe Limona, cel care a fost, în 3 rînduri, „cel mai bun arbitru de fotbal al anului”. Publicînd acest volum, scriu cu talent, editura ieșeană Junimea anunță o întreagă serie, cu Nicolae Rainea, Mircea Lucescu și alții pe copertă. Le așteptăm cu plăcere.

Carpați - 2000

Aspecte specifice ale ruralului montan-carpatic (II)

Privit „din afară”, muntele pare a fi un ansamblu structural intrucitivă enigmatică și nu arareori, prin tendința firească a omului de detașare în fața unui edificiu mare, apare și tentația de simplificare, de reducere la actul contemplativ, de emoționare în fața maiestruozității și frumuseții pastelice sau la simțirea reverberațiilor acelei muzici ce tace în flori, în brazi, în fluierul ciobanilor sau în turma de oi.

Disecind însă dincolo de aceste aparențe sentimentale-afective, vom descoperi că există un perpetuum mobile al acțiunii, un neîntrerupt freacă al încadrării în actul de creație al simfoniei muncii, destinație permanentelor biologice, format din riuri de picături de sudoare, din sute și mii de nuanțe din a căror sumă rezultă însuși specificul vieții: mozaicul de forme montane-carpatic.

Activitatea productivă proprie zonei de munte privește, alături de minerit, forestier, silvicultură ș.a., în primul rând creșterea animalelor, deoarece numai prin întreținerea săracăcioasei producții vegetale a unui teren îndeobște accidentat, prin animale, se poate ajunge la o sporire efectivă a valorii, prețului plătit fiind o muncă de mare intensitate, de lungă durată în ore/zi și în condiții de dificultate, datorate climatei aspre, reliefului accidentat, stărilor de izolare prelungite ș.a.

Fixându-ne atenția asupra acestui tip de proces productiv, vom constata existența unor factori principali ce se intercondiționează: OAMENII, PĂMINTURILE ȘI ANIMALELE.

OAMENII

Raportat la activitățile utile specifice zonelor de munte și legate în primul rând de zootehnie, „valoarea om” poate fi exprimată în primul rând prin cele două mari calități pe care le întrunește: starea de adaptare organică, biologică, transmisă ereditar și influențată de existența în condițiile mediului montan și de antrenamentul individual permanent, la condițiile aspre de mediu și de producție, și deținerea științei practice tradiționale, a experienței, proprii, calificate, în domeniul creșterii animalelor în condițiile speciale ale zonei de munte.

Acest tip uman, un „homo montanus”, veritabilă creație a unei îndelungate perioade de timp, are capacitatea organică de a rezista factorilor naturali aspri iar prin forța sa fizică, întreținută prin neîntrerupt antrenament, este capabil să execute lucrări obligatorii existenței în munte, dificile în marea lor parte, aspecte în fața cărora un alt tip uman, în multe situații, cedează.

Născut și crescut în condițiile unor dese schimbări de climă, de frig și umiditate crescută pe o îndelungată perioadă a anului, de joasă presiune, executând cele mai multe lucrări în unghiuri de pantă accentuate, nevoit curent la lungi deplasări pe jos ș.a., crescătorului de animale muntean îi este propriu un anumit tip de sistem respirator, circulator, muscular, deci putem spune de metabolism, care îi conferă tocmai capacitatea de a trece cu succes examenele prelungite de rezistență și forță la eforturi inevitabile.

În caracterizarea acestui „tip biologic uman” trebuie să includem obligatoriu și relația psihică: oamenii de la munte poartă în firea lor o dragoste efectivă față de animale, față de păduri și de munți,

sînt îndeobște curajoși, spre exemplu perspectiva de a înnopta în păduri nu-i înspăimează, posedă un dezvoltat simț al libertății, fiind totodată deosebit de primitivi, săritori la nevoie și cinștiți. Am spune fără ezitare: oameni de omenie.

Cea de-a doua mare caracteristică a crescătorului de animale muntean derivă din stăpînirea perfectă a cunoștințelor tradiționale privind zootehnia și mica agricultură specifică, ca și din relația cu mediul montan, din raporturile dintre om și natură, în legătură cu animalele sau independent de acestea.

Un crescător de vite, un cioban de la munte știu cu precizie cînd și cum se recoltează și se conservă plantele furajere, cunosc plantele toxice, știu cînd un animal este bolnav și cum i se poate acorda un prim ajutor, stăpînesc tehnica mulsului, cunosc semnele meteorologice și știu să prevină pierderi de toate categoriile, fiind strict raționalizați în economia gospodăriilor lor.

Totodată, crescătorii de animale sînt cei ce preiau și conservă portul, cîntecul și dansurile populare, obiceiurile strămoșești, întreaga noastră comoară culturală carpatică, atât de specifică, diversificată și valoroasă.

În cadrul activităților zoagricole gospodărești montane, la realizarea producției participă nu numai forța de muncă aflată în perioada „activă” ci și o altă categorie, cea care execută acele „activități necontabilizate ale oamenilor”, citate de Galtung, bătrînii și copiii, al căror aport în zootehnia montană reprezintă adeseori 25-30% sau chiar și mai mult din volumul total de muncă.

Se impune astfel ca analizele privitoare la rentabilitate să se refere nu numai la „gospodărie” ci și la „numărul de membri” ai unei gospodării individuale montane care împreună muncesc, produc și în același timp și consumă. Se vor constata astfel cote scăzute de rentabilitate pentru economia micii gospodării montane, ținîndu-se cont de numărul de ore-muncă/zi, de dificultatea muncii, investiții și cheltuieli etc.

În acest fel se și explică tendințele crescătorilor de animale de a căuta mereu un „alteceva”, care să vină să completeze ceea ce numai prin zootehnie nu se poate realiza. Aceste preocupări cu caracter extrazootehnic privesc muncile forestiere, minerit, silvicultura, în cariere ș.a., activități recunoscute ca grele, care solicită o forță de muncă robustă, antrenată și adaptată și care sînt, și vor rămîne și pentru viitor, importante.

Spațiul unui articol nu ne permite să dezbaterem mai pe larg aceste probleme. Rămîne esențial să se cunoască faptul că dezvoltarea creșterii animalelor în zonele noastre de munte sau oriunde în lume este posibilă, dar această dezvoltare este strict dependentă de forța de muncă stabilă și calificată, de nivelul dotației și al asistării tehnice și de aplicarea unor măsuri stimulativă și cointeresative, materiale și morale, de sentimentul de permanență și de încredere în perspectiva de viitor mai ales pentru noua generație de crescători de animale munteni, în fine, de aplicarea diferențiată pe zone climatice și de tradiționalitate a tuturor măsurilor ce pot fi considerate ca potrivite unuia sau altuia dintre aceste spații distincte.

Doctor veterinar RADU REY ■

5 Intrebări pe adresa Federației de fotbal

Din București, de pe strada Fluierului 41, ne scrie inginerul Constantin Matei, punînd cîteva întrebări referitoare la activitatea federației de fotbal. Neavînd la îndemînă datele solicitate, facem publice rîndurile primite cu convingerea că F.R.F. nu va întîrzi să-i răspundă corespondentului nostru, pe principiul „ușilor deschise” anunțat, nu demult, în „Sportul”, de președintele forului respectiv.

„Stimulați de interviul acordat de vicepreședintele F.R.F., Nicolae Irimie, revistei „Flacăra”, în care susținea, după cîte știm în mod eronat, că a jucat cîteva meciuri în echipa Universității din Cluj-Napoca, am hotărît, în numele unui mai mare număr de iubitori ai fotbalului, să vă cerem unele lămuriri, spre a pune punct discuțiilor controversate și dezbatărilor din rîndul nostru. Am dori răspunsuri la următoarele întrebări:

1. E adevărat că Nicolae Irimie a jucat la „U”? Dar antrenorii federației Constantin Cernăianu, Cornel Drăgușin, Ion Voica și Constantin Ardeleanu unde au jucat? La ce echipe și cînd?

2. Cu ce se ocupă în prezent antrenorii federației, ținînd cont că loturile reprezentative au, fiecare, tehnicieni de curînd numiți în fruntea lor? Vă întrebăm asta pentru că, recent, a apărut în „Sportul” o declarație a lui Constantin Ardeleanu făcută în calitate de coordonator al lotului de tineret, în vreme ce noi știam, tot din presă, că

de lotul respectiv, ca și de cel olimpic, răspunde Cornel Drăgușin! Care-i adevărul? În plus, cum rămîne cu faptul că, de la venirea sa la F.R.F., Ștefan Covaci e responsabilul tuturor loturilor naționale?!

3. Care e situația la Catedra de fotbal a I.E.F.S., dacă, după cum scriați în revistă, Angelo Niculescu, Ion Voica, Mircea Rădulescu și Ion Motroo lucrează nemijlocit la echipe? Se poate pune lipsa antrenorilor capabili pe seama îndelungatei lor detașări? Ce rost mai au posturile de la I.E.F.S. dacă institutul se dispensează, de atîta vreme, de mai multe din cadrele sale didactice?

4. Ce sarcini are în F.R.F. Ion Voica? Dar Florin Dumitrescu?

5. Pe ce bază activează ca antrenori ai unor formații de divizia A Ion Oblemenco și Mircea Lucescu, la Craiova și, respectiv, Hunedoara? Au ei categoria impusă de normele F.R.F. și C.N.E.F.S.? Ne amintim că, nu demult, au fost scoși de la echipe Cicerone Manolache și Gheorghe Ene, primul de la Timișoara, celălalt de la Petroșani, pentru că nu aveau categoria a II-a de clasificare impusă de F.R.F. Din cîte cunoaștem, nici Oblemenco și nici Lucescu, altfel persoane cu merite recunoscute în fotbalul nostru, n-au această calificare și totuși sînt lăsați să profeseze! S-a schimbat ceva sau ce se întîmplă?!”

Așteptăm punctul de vedere al Federației Române de Fotbal.

FOTBAL, DIVIZIA „B”

BISTRITA: GLORIA

F.C.M. REȘIȚA 2-1 (1-0). Deși disputat pe 1 aprilie, meciul dintre următorii a lui „U” Cluj-Napoca n-a fost o păcăleală, ci un adevărat derby. Fazele pe riculoase n-au lipsit, semn că atacanții celor două combatanți au fost în bună dispoziție de joc, atît ex-internațional Windt cît și bistrișeanul Gavrilă, ca ultimii apărători, fiind puși la grea încercare. O mențiune specială am putea face pentru modul de sportivitate și dăruire care este Ciocan, jucător intrat în al patruzecilea an al vieții sale. Prima mare explozie de aplauze o stîrnește Moga, în minutul 36. El intră de unul singur în careul oaspeților, cade, se ridică și, deși talonat de doi apărători, șutează puternic: 1-0 pentru Gloria. În rest, prima repriză n-a mai oferit decît ratări semănate de Moga și Ferenz pentru gazde și Florea pentru oaspeți. Repriza secundă debutează furtoasă și contraatacurile reșitienilor sînt foarte periculoase, dar pararea Gloriei, cu Filipoi liber, reușește să scape basma curată. „Bătrînul” Ciocan, nemulțumit de colegii săi, expediază de la distanță cîteva bombe reținute cu mare dificultate de Windt. La zece minute după reluare, Berceanu, printr-o foarte frumoasă acțiune personală, întoarce toată apărarea reșitienă, în frunte cu căpitanul Hergane, și ridică scorul la 2-0. Cinci minute mai tîrziu, Victor Ciocan, șutează puternic din careu, și din nou Windt se remarcă, cu aceasta consumîndu-se cea mai mare ocazie a meciului. Oaspeții reduc din handicap, prin Florea, cu un șfert de oră înainte de finalul partidei, speranțele lor renasc. Jocul înclîcit al bistrișienilor facilitează ofensiva Reșitei, care trece pe lîngă egalare în mai multe rînduri. Foarte bun arbitrajul sătmăreanului Otto Anderco. (Traian Săsărman)

PARAREA GLORIEI, CU FILIPOI LIBER, REUȘEȘTE SĂ SCAPÉ BASMA CURATĂ. „BĂTRÎNUL” CIOCAN, NEMULȚUMIT DE COLEGII SĂI, EXPEDIAZĂ DE LA DISTANȚĂ CITEVA BOMBE REȚINUTE CU MARE DIFICULTATE DE WINDT. LA ZECE MINUTE DUPĂ RELUARE, BERCEANU, PRINTR-O FOARTE FRUMOASĂ ACȚIUNE PERSONALĂ, ÎNTOARCE TOATĂ APĂRAREA REȘITIEANĂ, ÎN FRUNTE CU CĂPITANUL HERGANE, ȘI RIDICĂ SCORUL LA 2-0. CINCI MINUTE MAI TÎRZIU, VICTOR CIOCAN, ȘUTEAZĂ PUTERNIC DIN CAREU, ȘI DIN NOU WINDT SE REMARCĂ, CU ACEASTA CONSUMÎNDU-SE CEA MAI MARE OCAZIE A MECIULUI. OASPEȚII REDUC DIN HANDICAP, PRIN FLOREA, CU UN ȘFERT DE ORĂ ÎNAINTE DE FINALUL PARTIDEI, SPERANȚELE LOR RENASC. JOCLUL ÎNCLÎCIT AL BISTRÎȘIENILOR FACILITEAZĂ OFENSIVA REȘITEI, CARE TRECE PE LÎNGĂ EGALARE ÎN MAI MULTE RÎNDURI. FOARTE BUN ARBITRAJUL SĂTMĂREANULUI OTTO ANDERCO. (TRAIAN SĂSĂRMAN)

BUCUREȘTI: AUTOBUL - METALUL 0-1

După ce Metalul a pierdut trei puncte pe teren propriu, pînă și cei mai infocați suporteri al lor făcuseră uitate cele patru puncte aduse din deplasare, din tot atîtea posibile. Nimeni nu mai știa ce să creadă despre valoarea și posibilitățile lor. Cît era întîmplare, cîte merite aveau și cît ghinion? Deci, cu atîtea semne de întrebare, al doilea derby bucureștean se anunța deosebit de interesant, mai ales că o eventuală victorie a echipei oaspete o menținea în continuare în lupta pentru cîștigarea seriei. Gazdele au inițiat de la început atacuri după atacuri, încheiate cu două șuturi consecutive respin-

se de fundașul Giugiumică

de pe linia porții în același minut 14 și cu un mare luft de la 10 metri, operă a extremei dreapta Sultănoiu. Jocul se echilibrează treptat, goful cerut de spectatori nu vrea să pice, nervozitate în tabăra Autobuzului care-și propune să-l calce în picioare pe adversari, motiv de intervenție promptă a temutului cavalier al fluierului Constantin Dinulescu. Se acordă cartonașe galbene pentru joc dur lui Munteanu și Stroe, dar și alte cîteva avertismente binevenite. Mai bălăoși în partea a doua a partidei, metalurgistii reușesc să înscrie prin Lungu, introdus inspirat la pauză de antrenorul Paul Popescu. Golul, fără dubii, a fost urmarea unei reluări cu latul a balonului respins de portarul Strejeru la șutul puternic expediat de vîrfurile de atac, Prodan. Absent din teren, dar și de pe lista rezervelor, fostul purtător al tricoului cu numărul 9, Șumulschi, se pare că a fost scos cel puțin temporar din lot pentru atitudinea sa de „non-combat” în meciul cu Dinamo Slatina. Dacă este așa, atunci salutăm această măsură. Cu toate că nu știe de ce nu are voie să dea declarații despre arbitraj, Constantin Dinulescu a condus foarte bine, mereu pe fază și practic fără tușieri. Petre Doicu și Dinu Ștefan (totuși din București), a căror prezență nu s-a văzut, și credem că este bine așa. Despre desfășurarea partidei, după ce a stat puțin pe gînduri, Constantin Dinulescu ne-a spus: „Autobuzul a jucat haotic, fără orizont, n-a știut ce vrea și cum să vrea. Numai cu șutul pe sus nu poate fi bătut un portar ca Toma, care are aproape doi metri”. (Ion Predoșanu)

BUCUREȘTI: RAPID - PROGRESUL VULCAN 1-0

(1-0). Deși cu nume mai puțin sonore ca altădată, cele două protagoniste și-au disputat șansele în fața unui stadion ar-

hiplin, făcîndu-ne să ne

reamintim, pentru a cita oară, partidele cîndva mult gustate de public, din cadrul cupajelor interbucureștene ale diviziei A. Chiar dacă altele sînt acum datele problemei, cele două divizionare B au jucat la fel de aprig, uneori chiar dur (Manea suferind cel mai mult de pe urma faulturilor repetate ale lui Mihai Florentin asupra sa). S-a jucat numai și numai pentru rezultat și a cîștigat, meritat, ce-i drept, Rapidul. Din păcate jocul în sine nu s-a ridicat la un nivel calitativ bun, învingătorii practicînd un fotbal economic, folosînd cu predilecție contraatacul și apărîndu-se grupat în fața unei înaintări dezorientate, în care doar Dragu și Apostol au fost mai clari în acțiune. Dar și ei s-au arătat deficietari la capitolul finalizare. În plus, răpăreața Rapidului, în frunte cu mițul Ionță, a fost la înălțime. De prin minutul 25, rapidiștii au ieșit la joc, au dominat chiar un șfert de oră, acțiunile lor bine concepute la mijlocul terenului anunțînd golul. Acesta (spectaculos, chiar dacă a fost realizat în urma unei loviturii libere executate perfect de Manea) a fost înscris de Pușriț, care a trimis balonul, cu capul, în colțul lung al porții lui Giron. În partea a doua a întîlnirii lucrurile s-au repetat parcă, Progresul-Vulcan dominînd teritorial, iar Rapidul contraatacînd mai periculos chiar decît în prima repriză, Manea, Cojocaru și acest pitic pe nume Paraschiv, mai bun de la meci la meci, au jucat dezvoltat, făcînd clipe grele apărărilor deloc sincronizate a adversarilor, acolo unde doar Sandu Gabriel a jucat corect și bine. În ansamblu, Rapidul a fost mai bun, depășîndu-și fără doar și poate adversarul, spre satisfacția numeroșilor săi suporteri, suporteri care și la bine și la rău ar trebui să fie alături de echipă. A arbitrat bine C. Bărbulescu - București. (Cornel Catană)

● Iată două imagini grăitoare despre modul cum înțelege fundașul Mihai Florentin (Progresul-Vulcan) să joace ceea ce el numește fotbal. După un fault grosolan (cramponage în tibie) asupra lui Manea, sus-numitul își sărută dușul adversarului. Gest, credem, la fel de gratuit ca și primul.

Foto CORNEL CATANĂ ■

Excluderea forței și a amenințării cu forța din relațiile dintre state

Victimă a atitor nenorociri rezultate din politica de forță și din folosirea forței în relațiile dintre state, în sensul ei brutal și subaltern, omenirea, sau mai exact o anumită parte a ei, a învățat, din păcate, prea puțin din aceste nenorociri.

Dacă recurgerea la forță pentru a impune puncte de vedere, pentru a produce intimidare și teamă, pentru a face dreptate acolo unde celui mai puternic i se pare că nu există, exprimă comportamentele cele mai regretabile ale speciei umane chiar și când este vorba de raporturile general-omenești, între semeni, este ușor de înțeles ce dimensiuni deplorabile iau lucrurile atunci când forța se aplică în mod cazon la nivelul relațiilor dintre state și națiuni suverane. Dealtfel, tot ce rezultă din folosirea forței ca mijloc de reglare a divergențelor și neînțelegerilor, de tranșare a raporturilor cu alții, amintește de o perioadă extrem de îndepărtată din existența omului.

Forța a fost ridicată, adesea, la rang de idee politică și chiar în zilele noastre asistăm, oricât de paradoxal ni s-ar părea, la construirea și promovarea unor asemenea idei. Ne-am obișnuit chiar cu terminologii anacronice și spunem, împins de realitate de care le dorim pasagere, că pacea — atunci și acolo unde există — este determinată de „echilibrul de forțe”, de „raportul de forțe”, adică de o forță structurată pe potențiale militare dintre cele mai distrugătoare.

Printre atâtea componente ale complexității procesului de edificare a unei lumi mai bune și mai drepte, a unei lumi a păcii, colaborării și înțelegerii, una dintre ele are o importanță decisivă. Aceea ca fiecare popor, fiecare națiune, fiecare stat să aibă certitudinea că se află la adăpost de orice ingerințe, că nu este amenințat și că-l este garantată securitatea, că nu i se pot impune anumite comportamente în viața internațională indicându-i-se ce să respingă și ce să aplaude, că nu i se pot dicta soluții și modele pentru rezolvarea propriilor sale probleme economice, sociale și politice și că nu-l așteaptă nici un fel de pedeapsă pentru că n-a respectat în politica sa rețete exterioare. Dacă aceste cerințe fundamentale ale tuturor popoarelor sunt, în prezent, mai degrabă deziderate decât certitudini, explicația trebuie căutată, înainte de toate, în temerile pe care le creează forța, acea forță militară organizată atât de minuțios și de sofisticat, în efectele politicii imperialiste de menținere sau cucerire a noi poziții de dominație, de reimpărțire a sferelor de influență.

Lată de ce se poate spune că problema centrală a construirii unor relații de încredere și înțelegere, de pace și colaborare, a edificării unei securități reale și egale pentru toți, o constituie excluderea cu desăvârșire a folosirii forței și amenințării cu forța din relațiile dintre state, a oricărui act de agresiune, înlăturarea, pentru totdeauna, a posibilităților care ar permite producerea unor asemenea acte.

Întreaga experiență istorică demonstrează cu prisosință că tot ce s-a clădit pe forță, dictat și presiune — inclusiv marile imperii — s-a prăbușit sub loviturile luptei popoarelor, că folosirea forței militare pentru reglarea litigiilor, neînțelegerilor și divergențelor dintre state nu a dus niciodată la soluționarea corespunzătoare și de durată, ci, dimpotrivă, a agravat întotdeauna situațiile, a introdus noi și mult mai ascuțite elemente de incordare, a creat pericole foarte mari pentru pacea, stabilitatea și securitatea internațională.

Conducerea partidului și statului nostru, întregul popor român s-au pronunțat constant și în modul cel mai hotărât pentru rezolvarea tuturor litigiilor, a oricărui conflict, din orice parte a lumii, pe cale pașnică, politică, prin tratative, pe baza respectării stricte a suveranității, independenței și integrității teritoriale.

„Ne pronunțăm ferm — declara recent secretarul general al partidului, președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu — pentru ca toate problemele litigioase dintre

state să fie soluționate numai și numai pe calea tratativelor, punându-se cu desăvârșire capăt politicii de forță și amenințare cu forța, ingerințelor în treburile altor state. Considerăm că numai o asemenea cale corespunde atât intereselor fiecărui popor, cit și cauzei generale a destinderii, colaborării și păcii în lume”.

Tara noastră, partidul și poporul român consideră că nimic, dar absolut nimic, nu poate justifica intervențiile în afacerile interne ale statelor și cu atât mai puțin intervențiile militare, că forța și amenințarea cu forța în relațiile dintre state nu trebuie folosite niciodată, niciunde și sub nici un pretext, indiferent de natura litigiilor și neînțelegerilor dintre diferite țări. Orice intervenție și amestec în afacerile interne ale altora sunt în întregime condamnabile și devin de-a dreptul incalificabile atunci când se încearcă să fie motivate invocându-se „apelul” unor grupuri sau persoane, care nu reprezintă pe nimeni și ale căror acțiuni sunt îndreptate împotriva guvernelor legale ale unor state suverane și independente.

Recurgerea la căile militare în „rezolvarea” unor probleme existente sau care pot apărea între diferite țări constituie o încălcare flagrantă a suveranității și independenței statelor, a dreptului sacru al fiecărui popor de a-și organiza liber întreaga sa viață așa cum crede el, de a aprecia el și numai el ce face bine și ce face rău, de a decide el și numai el cum, ce și când să corecteze — dacă este cazul — în politica sa internă și externă.

Recurgerea la folosirea forței înseamnă o sfidare a tuturor principiilor de drept internațional care trebuie să guverneze relațiile interstatuale, o nesocotire a chiar Cartei O.N.U.

Abolirea forței ca mijloc de soluționare a problemelor litigioase, excluderea forței și a amenințării cu forța constituie cerințe capitale ale dezvoltării lumii contemporane, ale fluxului politicii noi, de pace, colaborare și înțelegere pe care o aduc și o impun popoarele în afirmarea lor tot mai puternică în viața internațională.

Excluderea forței și a amenințării cu forța prezintă o acuitate deosebită și pentru Europa intrucit ea concentrează cele mai mari efective și armamente, cele mai multe baze și instalații militare, cei mai mulți soldați străini, pentru că pe continentul nostru se află față în față cele mai puternice blocuri militare.

Ținând seama de realitățile existente în lume, apare necesară depunerea unor eforturi susținute și manifestarea unei depline voințe politice, din partea tuturor guvernelor, pentru a se ajunge la instituirea unui sistem de securitate care să garanteze fiecărui stat, mare sau mic, puternic sau mai puțin puternic, că în nici o împrejurare el nu va face obiectul unui atac, că împotriva lui nu se va folosi în nici o împrejurare și sub nici un motiv forța sau amenințarea cu forța.

Pronunțându-se în mod constant pentru repudierea politicii de folosire a forței și de amenințare cu forța, România a propus un ansamblu de măsuri care ar fi de natură să îngusteze și să elimine în cele din urmă baza materială a unei asemenea politici, adică începerea unui proces hotărât de diminuare treptată a mijloacelor militare pe care se bazează, de regulă, politica de ingerințe și forță în relațiile interstatuale. Ne referim la binecunoscutele propuneri românești privind dezangajarea militară și dezarmarea, la nivel european și mondial, precum și la propunerea privind încheierea unui Tratat general-european privind nerecurgerea la forță și la amenințarea cu folosirea forței, care să fie semnat de toate statele participante la C.S.C.E. Un asemenea tratat ar crea un puternic sentiment de încredere între popoarele europene, ar da certitudini eforturilor de aplicare a Actului final de la Helsinki, ar întări procesul securității pe continent și în întreaga lume.

În fața tendințelor de proliferare a actelor de amestec în afacerile interne, de soluționare a divergențelor și conflictelor prin folosirea forței armate și a pericolelor deosebite pe care le reprezintă asemenea „metode” pentru pacea, colaborarea și securitatea internațională, omenirea are datoria să se solidarizeze, să lupte și să acționeze, pentru a impune ca în raporturile dintre toate statele și națiunile să învingă forța dreptului asupra dreptului forței.

DUMITRU ANINOIU ■

Ochii și urechile lumii

Problema loviturii în cap

Sesizată de numeroase plingeri venite din rândurile spectatorilor, televiziunea britanică a format o comisie care a studiat pe toate fețele problema violentelor pe micul ecran. Comisia a redactat un cod amplu, imbrățișind toate aspectele din toate tipurile de emisiuni, de la teledocumentar la filmele de ficțiune și documentare. Un capitol aparte a fost consacrat emisiunilor pentru copii. Codul prevede aici câteva cerințe urgente de cel mai adinc interes, chiar și pentru cei care au cutezanța de a se distanța de semenii lor prin vizușoasa întrebare: „Ce, ești copil?”

Codul sustine că în imaginile pentru copii trebuie evitată folosirea de cutite și cioburi de sticlă;

trebuie eliminate scenele de karaté;

trebuie îndepărtate toate personajele cocotate pe pilonii căilor ferate precum și cele care se joacă pe sinele de tren;

trebuie impusă ideea că a lovi în cap un om este extrem de periculos, chiar dacă westernurile — zice comisia — susțin altfel, în convențiile lor.

Ultima recomandare m-a frapat foarte puternic. Pot spune că m-a lovit în cap, oricât sint de adult și prea puțin matur. Cioburile de sticlă, karatele și cocotarea pe stilpi mi se par mofturi față de fundamentală problema a capului de om în tot ce tine de imaginea violenței. Într-adevăr, odată cu comisia britanică, înclin să cred că a sti de mic ce nenorocire poate fi pentru un om să-l lovești în cap, e esențial pentru tot ce vei trăi pe urmă. Merg mai departe și, sintetizând foarte multe puncte de vedere, afirm că oamenii se pot împărți nu numai în „mizeri și bozați”, în împărați și proletari, dar și în oameni care au și oameni care n-au cultul capului. Aceasta se poate vedea după felul cum își tin capul pe umeri, după cum se uită în ochii celuilalt, după cum se adresează, poruncesc, roagă, mîngie și știu a multumi. Cultul rațiunii — instituit de revoluția franceză — cuprinde cultul capului dar nu îl epuizează. Cultul rațiunii e o abstracție comodă față de acela, foarte dificil, al dragostei pentru capul concret al semenului tău.

A fi crescut cam de când te-ai ridicat din patru în două picioare cu frica de a-i da celuilalt în cap — e o coordonată precisă și vitală care poate înlocui, în concretetea ei, multe lecții plicticoase de morală abstractă, fie ea religioasă, fie ea atee. Și dacă frica nu trebuie cultivată nicicînd — după cum vor spune, cu dreptate, unii — as înlocui-o, în fraza de mai sus, cu ideea de mîndrie, mîndria de a nu fi lovit niciodată, de cînd te-ai născut și pînă vei muri, pe nimeni, în cap. Și dacă alții — cu aceeași dreptate — vor obiecta că nu e nici o mîndrie în a nu lovi oamenii între ochi, în gură sau în maxilar, ci o elementară regulă de civilizație, voi sustine că planeta n-a ajuns încă acolo, ci e încă necesar pe astă lume să fim mîndri de cite ori izbutim să fim civilizați, morali și neagresivi. Fără această (con)știință de a nu lovi, degeaba fim capul pe umeri și degeaba zicem că înțelegem situația. E o situație în care nici o exagerație în această direcție — a nonlovirii în cap! — nu e periculoasă.

Merg cu exagerarea pînă a dezvoltării că ceea ce mă îngrozește în multe filme cu pumni peste pumni nu este lovitura în moalele capului (ce expresie înfiorată pentru a exprima vulnerabilitatea celui mai tainic loc!) ci linistea care se lasă după ce cel lovit a rămas lat. A intrat în convențiile celor mai creștine și mai banale scenarii ca după o inteligență și eficace bubuială în mîtră, victima să stea nemiscată, cit vor regizorul și entereșele acțiunii. Cu cit omul are comotia cerebrală mai lungă, cu cit lesinul e mai paralizant, cu atît se zice că e „mai frumos” și „mai misto”. Eu as include pe lista imaginilor violente și tăcerea comotiei, și linistea paraliziei, și tăcerea bălții de singe. De mici ar trebui să știm...

Dar nu vreau să risc a bate capul. A cicăli cu evidente este pentru copii și adulți cea mai cumplită dintre loviturile în cap, cu consecințe incalculabile, în fata cărora si encefalografale si capii westernurilor pălesc, a neputință.

RADU COSAȘU ■

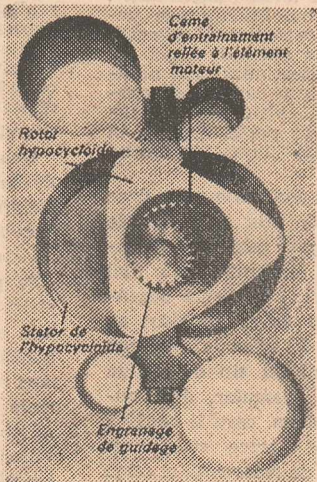
● FAPTE ȘI ZILE

● Tatuaj contra furt

O originală metodă de protecție a autoturismelor contra furturilor a fost imaginată de către un fabricant olandez. Ideea constă în a „tatu” numărul de circulație al autoturismului pe fiecare dintre geamurile sale, printr-o metodă apropiată de serigrafie. În felul acesta hoții nu mai pot schimba numai numărul mașinii, ci trebuie să schimbe... toate geamurile. Furtul de automobile devine astfel o muncă prea grea și care necesită investiții prea mari, ceea ce, se presupune, ar trebui să-l descurajeze chiar pe profesioniștii în materie.

● Inimă cu motor rotativ

O statistică efectuată în anul 1977 stabilea că în lume s-au efectuat 345 transplanturi cardiace pe 337 bolnavi; 79 operații se aflau încă în viață, dintre ei numai doi fiind operați în anii '68 și '69, ani cînd 65 de echipe au efectuat 148 transplanturi, deci jumătate din numărul total. Din 1970 puține echipe specializate au efectuat operații, medicina grefelor de inimi ome-

nești atingînd limitele sale, din lipsa unui tratament imunologic fără pericol, ca și din cauza dificultăților ivite în găsirea de donatori.

Vîitorul celor 25 000 de bolnavi ce ar putea suporta grefarea unei inimi se găsește, s-ar părea, nu într-o inimă adevărată, ci într-o „inimă industrială” ca cea pusă la punct în Franța, la Marsilia, de echipa ce a operat în 1968 pe Emanuel Vitria, singurul supraviețuitor ajuns la 10 ani de existență postoperatorie. „Inima cu motor rotativ”, fără valve, implantabilă, înlocuind total inima bolnavă, avînd un puls normal, este realizată după modelul compresorului Wankel folosit în industria de automobile, bineînțeles cu unele modificări. Prețul unei asemenea inimi: 100 000 F. Este puțin, cu condiția ca să se poată învinge dificultățile existente în găsirea unui material suficient de suplu și de rezistent pentru confecționare și să se ajungă la o fabricație de serie (foto).

● Nuca salvatoare

Cercetări efectuate la Centrul național de cercetări științifice aplicate din Delft au demonstrat că nuca de cocos este cea mai eficientă cască de motociclist. Rezultatele experimentă-

rilor sînt absolut sigure: ea protejează capul motociclistului amortizînd șocurile mai bine decît orice cască existentă acum în comerț. Cercetătorii încearcă să găsească un material a cărui structură să fie apropiată pe cit este posibil de nuca de cocos.

● O nouă explicație a producerii migrenelor

Neuropsihologia britanică a dat o nouă explicație producerii migrenelor care — se credea — ar fi datorate unor spasme ale arterelor creierului. Teza dr. Blau indică un alt agent provocator al migrenelor și anume ridicarea presiunii sanguine intracraniene datorită unor factori, cum ar fi de exemplu secreția anormală de histamină. În ce privește tratamentul, cum există „migrene roșii” (în care se produce o dilatare a vaselor) și „migrene albe” (în care se produce o constricție a vaselor), unora li se vor administra droguri ce produc o constricție, iar celorlalți droguri (se înțelege medicamente) antagoniste... poate un pic de alcool?

Mondo umano ?

Imaginație plus ceva

Așadar: „calotele polare se topesc, începe o eră glaciară, dispar oceanele, se distruge pătura de ozon, teroriștii declanșează un război nuclear, astronautii aduc cu ei virusul fatal, Andromeda“ etc. Cele de mai sus nu sînt altceva decît subiectele unor cărți editate de curînd și prezente în librăriile nord-americane. Se înțelege, credem, că distrugerea și dezastrele sînt temele preferate. De unde ar mai putea proveni distrugerea, se întreabă revista „Time“ și arată, tot ea, că în viziunea lui Gore Vidal (în „Kalk“) aceasta ar fi datorată unui zeu infuriat. Pentru George Stone, în „Blizzard“, totul este declanșat de o furtună nesfîrșită; pentru Arthur Herzog, în „Heat“, cantitatea prea mare de bioxid de carbon din atmosferă are un efect pirjitor; în timp ce mai mulți scriitori și ofițeri britanici povestesc un dezastru politic global. În fine, într-o peliculă aparținînd lui Fred Warshofsky — este vorba de „Doomsday“ — inversarea timpurilor magnetice ale pămîntului duce tot la o catastrofă.

După cum ne amintim, în același sens n-a rămas mai prejos nici Hollywood-ul, ale cărui filme — cu și despre dezastru — realizate în anii '70 au reprezentat genul cel mai rentabil. „Earthquake“ a fost începutul în forță, ultimele produse în același stil fiind „The Towing Inferno“ și „The Last Nave“.

Dealtfel, revista amintită scrie că avalanșa de asemenea filme nu se mai oprește și anunță ca viitoare atracții „Meteor“ și „The Day the World Ended“. Evident, ele vor avea ca temă predilectă cutremure mari, erupții vulcanice și imense valuri seismice. În paralel, au apărut și eroi ce pot stîrni sau stăpîni — după caz — dezastrul. Astfel, despre „Superman“ se zice că poate crea incendii cu privirea lui tăioasă, poate îngheța pentru totdeauna cele mai fierbinți pustii sau poate călători cu o viteză neobișnuită. Oricum, peripețiile pe ecran ale lui „Superman“ au adus, în trei zile, 8 milioane dolari prin programarea simultană în 500 de cinematografe!

Averi fabuloase a creat și va crea cartea lui Hal Lindsey — „The Cate Great Planete Earth“ — ce s-a vîndut în 10 milioane de exemplare. Nici filmul semidocumentar realizat după ea n-a rămas mai prejos: avertismentele privind sfîrșitul lumii, ce se regăsesc din belșug în el, nu l-au împiedicat să se afle printre primele zece filme de pe lista recordurilor încasărilor Hollywood-ului. Referindu-se la un asemenea succes, istoricul Christopher Lasch îl explică astfel: „Epoca noastră este obsedată de prevestiri de uragane, seisme rele, catastrofe. Iminentele dezastrului a devenit o preocupare de zi cu zi“. La rîndul său, autorul de literatură științifică Isaac Asimov spune că „Hollywood-ul dispune de metode foarte bune pentru obținerea... efectelor speciale, mai ales a efectelor distructive“.

...După atita dezastromanie, abordată și explicată din punct de vedere psihologic, sociologic și după atita pesimism ni s-a făcut brusc dor de gagurile cu bastonul ale lui Stan și Bran, de cele ale lui Etai și, de ce nu, de privirea romantică a lui Marin Moraru. Uneori, prea multă imaginație duce la neliniște.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(Din EULENSPIEGEL — R.D.G.)

România — Africa o cooperare tot mai largă

Privirea realității așa cum este ea, cu procesele ei caracteristice, cu contradicțiile ei, cu concepțiile filozofice, politice, economice diferite sau diametral opuse, cu psihologiile și culturile specifice, cu tradiții și mentalități distincte și încercarea de a găsi modalități de cooperare și colaborare fructuoasă reprezintă în zilele noastre o condiție a înțelegerii dintre state, dintre națiuni.

Orice analiză de ordin politologic, economic, trebuie să pornească, în concepția partidului nostru, de la realitatea structurării lumii în trei tipuri de state, căci așa cum evidențiază tovarășul Nicolae Ceaușescu „...pe glob vor continua să existe încă multă vreme grupuri de țări cu orinduri sociale diferite — socialiste, capitaliste, țări în curs de dezvoltare, care au în cea mai mare parte o economie mixtă, iar unele din ele se pronunță ferm pentru calea socialistă — și că între toate acestea trebuie să se dezvolte relații de colaborare, o conlucrare activă, pentru soluționarea problemelor mondiale pe cale pașnică, în slujba progresului general, a păcii și securității tuturor popoarelor.“

Un rol de seamă în viața popoarelor, în prezent și în perspectivă, revine, în concepția partidului nostru, țărilor africane, continentului african. De multă vreme și, cu precădere, din perioada de după eliberarea lor de sub dominația colonialistă, țările africane oferă o experiență inedită în mare parte în construcția lor internă, în edificarea propriilor revoluții sociale, politice, în concordanță și pe baza unor filozofii politice distincte. Partidul nostru pornește de la convingerea că aceste națiuni, ca dealtfel toate națiunile lumii, sînt singure în măsură să-și aleagă calea de evoluție, de prosperitate și că orice ingerință în treburile lor, de oriunde ar porcece ea, poate avea consecințe grave atît pentru națiunile în cauză, cit și pentru întreaga lume.

Lumea africană, națiunile africane sînt într-un continuu proces de căutări, de in-

trebări, ele realizează de mult progrese proprii, originale de dezvoltare, iar aceste progrese izvorăsc din realitatea lor, din experiența lor. Cristalizările de orice natură în acest sens cer timp, cer o îndelungată experiență, cer un progres social, economic, un progres în cunoaștere, în cunoașterea politică-socială. Cum sublinia secretarul general al partidului, „...statele africane manifestă diferite opțiuni privind căile emancipării lor economico-sociale, unele din ele orientîndu-se ferm spre organizarea societății pe baze socialiste. Trebuie să avem însă în vedere că aproape toate țările africane sînt slab dezvoltate, se află în faza construirii și consolidării statelor naționale independente, a formării ca națiuni de sine stătătoare care luptă pentru făurirea bazei economice a societății și realizarea de reforme sociale, în interesul propășirii lor libere și independente.“

Pașii înregistrați pînă în prezent în cooperarea efectuată între România și națiunile independente, suverane din Africa, arată că în viitor aceste raporturi pot fi multiplicare, diversificate în interesul reciproc. Apropierea între nivelurile economice de dezvoltare face ca atît posibilitățile cit și greutățile lor să fie bine cunoscute și să se solicite rezervele existente astfel încît cooperarea să devină un factor de progres, de apropiere între aceste națiuni. În întreaga noastră politică, ținem seama de faptul că România, țară socialistă, este totodată țară în curs de dezvoltare, fapt ce imprimă anumite particularități atît construcției socialismului, cit și activității internaționale a statului. Este evident că făurirea societății socialiste într-o țară în curs de dezvoltare cere eforturi susținute din partea întregului popor pentru lichidarea cit mai rapidă a rămînelor în urmă și apropierea treptată de țările avansate din punct de vedere economic.

Cooperarea și colaborarea dintre România socialistă și țările africane, ca dealt-

fel cu toate țările în curs de dezvoltare, este o constantă, o direcție caracteristică a politicii țării noastre. Motivația acestei orientări își are rațiuni politice, economice. Colaborarea cu aceste țări se explică și prin umanismul și internaționalismul politicii partidului și statului nostru. Liderii africani recunosc meritele țării noastre, ale președintelui ei, în promovarea unor relații pe baza unor principii echitabile, democratice. Bunăoară, Leopold Sedar Senghor precizează că tovarășul Nicolae Ceaușescu este „unul dintre cei care au contribuit cel mai mult la democratizarea acestor relații, susținînd voința popoarelor lumii a treia de a rămîne stăpîni pe destinul lor“. Oameni politici și teoreticieni africani, ziaristi, economiști, oameni de cultură surprind și evidențiază substanțialele interferențe, similitudini între politica României socialiste și cea promovată de țările lor. În aceeași termenii se exprimă și conducătorul poporului zambian. Pentru acesta, „România este o țară progresistă, cu o conducere progresistă“. „Pe baza concepțiilor privind pacea și dezvoltarea, preciza el în toastul cu prilejul vizitei întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Zambia, în 1972, noi vedem în România un prieten și partener egal. Politica de independență și cooperare a României cu toate țările independente, indiferent de sistemul social, este admirabilă și ne inspiră“. La rîndul său, președintele țării noastre sublinia în timpul vizitei pe continentul african în 1977: „Noi vedem în dezvoltarea relațiilor cu țările în curs de dezvoltare nu numai calea pentru lichidarea subdezvoltării și pentru progresul economic al fiecărei țări, dar și a întăririi solidarității în lupta pentru o lume mai dreaptă și mai bună, care să permită fiecărui popor de a fi stăpîn pe bogățiile naționale, ca fiecare țară să se poată dezvolta fără nici un amestec din afară, așa cum dorește fiecare popor“.

Așadar, România socialistă înțelege să fie alături de țările africane în lupta lor complexă, dificilă dar perseverentă pentru o reală și efectivă propășire, pentru o dezvoltare eliberată de tarele și sechelele colonialiste și neocolonialiste, pentru o dezvoltare independentă care să le impună și mai mult în viața internațională.

Prof. univ. dr. MARIN VOICULESCU ■

Premiu în zadar?

Premiul acordat de Organizația Mondială a Sănătății pentru semnalarea apariției unui caz de variolă a fost decernat. Nu, cum bănuiau dumneavoastră, cuiva din țările bîntuite cu puțini ani în urmă de acest cumplit flagel. Nu în Asia sau Africa.

Paradoxal, „cîștigătorul“ a apărut din Marea Britanie. Și nu unul. Într-o săptămînă au fost depistate trei cazuri, însă nu din cele obișnuite, de contaminare într-o zonă epidemică. Variolă de laborator. Persoanele în cauză s-au îmbolnăvit într-un laborator care conserva, în scopuri științifice (?), virusul variolii. Ele nu erau nici măcar vaccinate, iar prezența virusului nu era necesară în laborator. În nici un scop științific, oricît de serios s-ar pretinde acest lucru.

Este într-adevăr neliniștitoare grija cu care anumite laboratoare păstrează agenți infecțioși extrem de periculoși — spre exemplu, cei care produc febra de Lassa, Ebola sau Marburg, turbarea, holera, cipma, tuberculoza, frigurile galbene etc. Maladii pentru dispariția sau imblinzirea cărora omenirea a luptat sute de ani și a plătit un greu tribut în viața omenescă. Este surprinzător că o maladie ca variola, de eradicarea căreia O.M.S. se apropie cu pași reperi, să izbucnească tocmai dintr-o țară „curățată“ de acest virus și mai ales

din acel loc de unde se așteaptă definitiv antidot — laboratorul. Păstrăm răul pentru a ne aminti trecutele suferințe? Chiar atît de „sentimentali“ sîntem? Chiar și cu virușii? Poate constitui asta o explicație plauzibilă la faptul că, în 1975, erau 75 de laboratoare în lume care încă păstrau virusul? De la data acestui recensămint-avertisment, forumul mondial al sănătății a încercat să-i convingă pe cei ce insistau să-l conserve să renunțe la această nejustificată practică. 61 de laboratoare au înțeles, însă 14 au refuzat categoric. Cînd vaccinul a fost de mult descoperit și utilizat cu rezultate excelente, se mai impun oare noi cercetări pe un virus care nu mai are nimic de spus? Sau, așa cum sugera revista „Science“, este vorba de acuse gînduri militariste? Războiul poate fi și biologic, nu? Se știe că virusul variolii nu figurează pe lista armelor biologice dintr-un motiv, în aparență inatacabil. Vaccinarea, foarte eficace, anulează interesul său militar. Dar programul de eradicare a variolii odată încheiat, vor înceta firese și vaccinările, iar oamenii vor deveni extrem de vulnerabili. În momentul acela virusul ar putea deveni o armă. Pe lângă „eficiență“ nu trebuie să dăm uitării un aspect foarte important: prețul de cost. Dacă o rachetă de mici dimensiuni și

putere medie costă circa 20 000 de dolari, virusul în cauză se poate fabrica rapid și la costuri nesemnificative.

Simple divagații? Greu de crezut atîta vreme cit datele de mai sus au fost publicate în urma unei recente reuniuni a O.M.S. În prezent, pe scară internațională, specialiștii „supravegherii“ mondiale a bolilor epidemice caută mijloace de reducere la maximum două a numărului laboratoarelor de referință autorizate să conserve virusul variolii. Problema adusă în actualitate de cazurile din Anglia pare mult mai vastă și nu este exclus ca națiunile să fie determinate a lua măsuri de supraveghere pentru majoritatea virusurilor noi sau vechi care nu cunosc limitele frontierelor. Ce ar putea justifica păstrarea în mai multe laboratoare a germinilor unor boli dezastruoase pentru omenire. Un singur laborator sub directul control al O.M.S. ar fi suficient pentru a conserva toate virusurile lumii, pentru a le studia comportamentul și eventualele modificări genetice. Progresele imense înregistrate de umanitate în domeniul sanitar au făcut ca multe dintre maladiile împrăștiate aiurea în lume să fie constrinse să se întoarcă sub zăvor în legendara cutie a Pandorei. Un zăvor al conștiințelor, în fața căruia să fie neputincioasă chiar și... iarba fiarelor!

IOAN ROȘCA ■

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

Disciplina grațioasă a valsului, lascivitatea abruptă a tango-ului și chiar glumețele salturi mortale ale rock-ului s-au bazat toate, dincolo de delicioasa lor naturalețe, pe reguli. Băieții și fetele au dansat cu groază bucurie în societate după ce au învățat, cum au putut și i-au dus atît mintea cit și picioarele, să se miște pe un ring. Marile mode în muzica de dans au fost expresia ciclurilor unei anume spiritualități. Coafurile în etaje și în cîrlionți, jabourile și malacofurile se impacă la fel de puțîn cu hola-hop, precum mîrosul de benzină cu smirna din vechile temple.

Asemenea departajări sînt valabile cînd avem de-a face cu sensibilități distincte care eorespund unui anume tipar al timpului, cum ar fi, în alt plan, goticul și rococo-ul, imposibil de amestecat chiar sub presiunea celui mai răsfațat entuziasm.

Iată însă că anii '80 anunță

un zvăpăiat talmeș-balmeș, al contraregulii și al contradansului în care muzica se îngihite cu piine în mari colectivități. Perioada „disco“ și-a făcut intrarea în conștiința publică, împingînd, febril și fără scrupule, uște marilor săli.

padă artificială care curge lent și util, peste creșterile infierbîntate. În plus, se pompează din tavane pulberi deodorante care nu produc stări euforice, asistența fiind deci în al nouălea cer, ci o atmosferă vag respirabilă. În sfîrșit, în Tokio, în

ne de exemplare, se gustă foarte rar în cerc intim și se devorează cu un enorm aplomb tot în marile aglomerări. Cea mai selectă discotecă este și cea mai ambiguă: „Clubul 54“. Aici, pentru pitorescul faunei umane, organizatorii aleg de pe stradă personaje suspecte, dărîmate fizic și ferfenite vestimentar, pentru a oferi un picant aer democratic sălii în care se adună vedete și milionari obișnuți. În fața „Clubului 54“ dezmostenitii și disperatii fac coadă în speranța că vor intra în figurația seriei. Ei sînt gata să se zbenouie nebună pentru că vîrșesc 10 dolari și un coupon pentru cinci Coca și un whisky. În felul acesta bogății se lovesc, în ritm disco, de săraci într-o plăcere nebună care este numai a unora. De-abia de aici își face apariția regula care, altfel nu se poate, este marca timpului. După merit...

RADU BUDEANU ■

O contraregulă ca oricare alta...

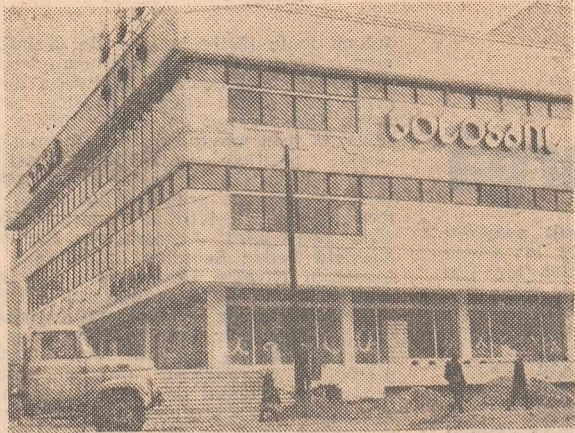
Stilul „disco“ trăiește, desigur, cu o crocantă euforie și în hrube minuscule, dar produce revelațiile scontate mai ales în spațiile ample unde citeva mii de amatori se zbenouie, umăr la umăr, într-o inghesuală de zile mari care produce, datorită loviturilor repetate, o profundă împăcare cu vicisitudinile vieții.

La Milano, cea mai mare sață disco este utilată cu ză-

discoteca „Nepentă“, elefanți roz (impăiați) și înalți de 2 metri privesc fosforescent clientela, în timp ce din două în două ore domnișoare foarte îndatoritoare și în costume foarte fosforescente așază, pe fotoliile unde dansatorii își trag sufletul, anunțul: „Your time is up“ adică, altfel spus, vă rugăm să părăsiți terenul.

Peste ocean discurile disco, trase în serie de citeva milioa-

● La Botoșani, constructorul a predat un modern magazin universal, cu trei nivele, magazin care poartă numele municipiului. Mai sînt de făcut doar mobilarea și aranjarea mărfii în rafturi, operațiuni ce sperăm să dureze ceva mai puțin decît înălțarea frumosului edificiu, care a durat exact trei ani. (L. Predo)

● Duminică seară, pe la orele nouă, venind de la un văr de-al său, foto-reporterul nostru Vasile Minecan a fost victima unui furt calificat. Încercînd să se urce în autobuzul 79 la Gara de nord (peronul de la clasa a doua) a fost buzunărit cu folos de doi indivizi, dispărîndu-i cu această ocazie actele și 1300 de lei. A doua zi în redacție, galben la față, așternea pe hirtie, fără prea multă convingere, o declarație: „Tovarășe comandant, subsemnatul...” Și a plecat cu ea la gară. S-a întors după o oră cu o figură de proaspăt cîștigător la pronosport: își recuperase și actele și banii datorită operativității organelor de miliție din gară, mai exact a plutonierului major Stan Slăvilă, care în noaptea respectivă îl așesase pe cei doi inși: Gheorghe Baba și Barbu Vasile, cunoscuți infractori din Iași.

● Din nou vești de la Exploatarea minieră Herja. La întreprinderea maramureseană, ai cărei muncitori și specialiști ne-au obisnuit în 1978 cu noutățile tehnice, a fost dată în funcțiune o stație subterană de televiziune cu circuit închis realizată de un grup de tehnicieni și ingineri ai minei, cu ajutorul căreia se urmărește și se dirijează transportul în subteran.

● Asociația cineaștilor încearcă să ne convingă că din cartea postală de mai sus ne privește Irina Loghin. Sîntem curioși ce serie pe cărțile postale în care apare chiar Irina Loghin. Nu cumva Nik Nolte?

● De curînd, două echipe de medici din București și Timișoara conduse de prof. dr. docent Ioan Pop D. Popa, șeful clinicii de chirurgie cardiovasculară de la Spitalul Fundeni și prof. dr. docent Ștefan Gavrilescu, șeful clinicii I medicală de la Spitalul județean din Timișoara, au efectuat patru intervenții chirurgicale pe inimă. Este vorba de operațiile de stenoză mitrală făcute unor femei, muncitoare din Timișoara și Jimbolia. Pacientele se simt bine.

● 25 de tone de îngrășăminte azotoase trebuiau să ajungă toamna trecută în comuna Peștera (Constanța) pentru fertilizarea unor pajiști. Au ajuns însă, prin neștiință ce minune, la Siliștea, unde zăc lale peste grămadă, supuse întemperiilor și nu se atinge ni-

meni de ele, nici consiliul popular, nici cooperativa agricolă, pentru că, potrivit obiceiului, nu există o aprobare.

● O recentă anchetă economică efectuată de cotidianul „România liberă” dezvăluie faptul că la întreprinderea de exploatare portuară a M.T.C. au sosit din import, pe data de 15 ianuarie, 9 lăzi cu turbo-compressoare, pentru întreprinderea „Gazmetan” — Medias. În ciuda numeroaselor telegrame trimise de constanțeni către beneficiar, cele nouă lăzi sînt tot pe malul mării. Poate la vară, cînd vor veni la plajă, cei de la „Gazmetan” vor vedea și compresoarele cu preț și vor afla dacă au avut nevoie de ele.

● DUPĂ USTUROI, CEAPA SE REABILITEAZĂ ȘI EA

Biologul Mircea Alexan ne informează în revista „Sănătatea” că cercetări recente au arătat că ceapa contribuie la fluidificarea sîngelui și micșorarea riscului de a se produce tromboză și infarct miocardic. Avînd și alte numeroase proprietăți terapeutice, ceapa este însă cu totul contraindicată hepatitelor, colecistopatiilor și suferințelor de gastrită.

● O REMARCABILĂ REALIZARE ROMÂNEASCĂ: MOTORUL CU CAPACITATE CILINDRICĂ VARIABILĂ

Noul tip de motor elimină arboralele cotit, funcțiile sale fiind preluate de un corp oscilant de formă sferică. Invenția a fost brevetată și în S.U.A., R.F.G., Spania și este în curs de brevetare în Anglia, Olanda, Franța, Italia și Suedia.

● Primim în ultimul moment de la o cititoare din Brăila următoarele: Vă scriu în legătură cu cazul lui Vasile Adamescu. Oare nu e posibil un transplant de ochi? Sînt gata să-i ofer un ochi. Sînt o bătrînă de aproape 70 de ani. Cînd eram de 33 de ani am fost și eu bolnavă de meningită. Mulțumită doctorului Hațeganu am rămas doar cu o durere de cap din cînd în cînd. Am grupa de sînge A. Voi urmări cu emoție răspunsul la această propunere. Atragem atenția specialiștilor asupra propunerii dumneavoastră pe care o publicăm, plini de emoție, și pentru marea ei omenie.

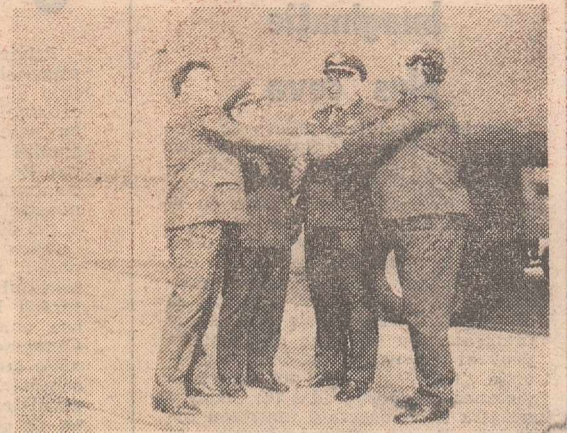
● Ce e nou la „Zimbru”

Iată ce ne-a răspuns la această întrebare ingineria Lia Tănase, șefa secției „confecții” a cunoscutei și apreciatei întreprinderi de tricotaje sucevene: — De aproape o lună a intrat în producție atelierul de confecții poliester, înființat cu scopul de a valorifica superior poliesterul produs de noi. Începînd din această lună au fost expediate magazinelor din țară mai multe tipuri de treninguri din poliester, deocamdată numai pentru copii între 3 și 12 ani, respectiv mărimile 28—40. Sînt articole foarte căutate, frumoase, rezistente, moderne și în culori vii. Dat fiind că articolele sînt pretențioase ca execuție, necesitînd multă finețe, am ales pe cele mai pricepute 80 de lucrătoare, fete tinere, care muncesc cu plă-

cere și cu spor, după cum arată rezultatele de pînă acum. Dacă nu ne-ar lipsi fermoarele lungi, pe care le tot așteptăm în cantități suficiente de la „Metaloglobus” București, n-am avea atîta bătaie de cap și am putea spune că am pășit cu dreptul. Tot o noutate este și atelierul de artizanat, unde valorificăm materiale secundare. Sub îndrumarea profesoarei Ana Bardă, de la școala populară de artă, 30 de fete au deprins execuția covoarelor la gherghet și războaie de țesut. Înspirate din străvechile motive florale bucovinene, creațiile artistice sînt stilizate cu gust, în tonuri odihnitoare și armonioase, putînd rivaliza cu celelebre covoare persane (Ion Predoșanu)

De 250 de ori în jurul pămîntului

Cei doi proaspeți pensionari (în mijloc) împreună cu mecanicul Costache Constantin (stînga) și fostul comandant de navă Ion Drăgănescu. Fotografie de VASILE MINECAN

Zilele trecute, comandanții de aeronavă Stelian Bănică și Oleg Pașenco au efectuat ultima lor cursă înainte de ieșirea la pensie. La o oră după aterizarea avionului „Boeing-707” al companiei Tarom, Stelian Bănică ne-a răspuns la cîteva întrebări. — Cum a fost ultimul zbor? — Am avut ambiția ca în ultima săptămînă dinaintea pensionării să fac jumătate din ocolul pămîntului, așa că în ultimele șase zile am fost pînă la Beijing, iar azi m-am întors de la New York. Înainte de aterizare i-am spus secundului Adrian Manolescu, un băiat bine pregătit, de 29 de ani, făcerea zborului perfectă, așa cum face Bănică, că lumea se uită. Așa a făcut-o și pasagerii au aplaudat. — Ce zbor n-o să uitați niciodată? — Cel din 1969 făcut în jurul lumii cu piloții Drăgănescu, Alexandrescu și Gavrilă. Era primul avion românesc de tipul IL-18 care trecea peste Pacific. De fapt era o premieră mondială, deoarece acest tip de avion trecea pentru prima dată peste Pacific.

— Cîteva performanțe din carieră? — Zece milioane kilometri parcursi, adică de 250 de ori înconjurul pămîntului pe la ecuator, altfel spus 19 500 de ore de zbor. Deci cam trei ani și ceva în aer. — Ultimul zbor al lui Oleg Pașenco a fost pe o rută ceva mai mică: Arad — București. — Cum vă simțiți proaspăt pensionat? — Voi tresări o vreme la fiecare telefon, așteptînd să fiu trimis în vreo cursă. — Colegii spun că aveți suflet de poet. La ce vă gîndeți cînd erați la peste 8 000 de metri altitudine? — Depinde de dispoziție. Ieri m-am întors de la Hamburg și de la 40 de kilometri de aeroport m-a însoțit un curcubeu fantastic. Sînt multe lucruri de povestit. Un răsărit de soare văzut din avion e cu totul altfel decît văzut de jos: o dungă subțire la orizont, bleu deasupra și dedesubt negru, apoi dunga crește, crește și deodată primești tot soarele în ochi. Pe mine cînd mă bate soarele în față mă fură somnul. — Ce planuri aveți acum? — Am o colecție de machete de avioane, aproape 300, care sînt nemontate. Peste puțină vreme voi avea o adevărată flotă în miniatură.

● La granița județelor Maramureș și Satu Mare, mai precis în comuna Selni, toată suflarea este prezentă la pepiniera pomicolă, verificînd starea portaltouurilor. În acest timp în comuna Livada, echipa condusă de Gheorghe Măgureanu de la secția de drumuri și poduri, strînge parazăpezile, semn că primăvara și-a intrat în drepturi și în nordul țării. (S. Postolache)

Pagină realizată de RĂZVAN BĂRBULESCU

FLACĂRA Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța postală 3312, Oficiul 33, cod. 71341, Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Probleme social-politice și de morală civică (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru, Răzvan Bărbulescu, Dumitru Eliade, Doina Frunteletă) — 1619; Noul în procesul muncii (N. Gr. Mărășanu, Nelu Ionescu, Sorin Postolache, Emanuel Valeriu) — 1536; Știință, învățămînt, sport (Liviu Timbus, Lionel Nițescu, Ovidiu Ioanițoiaia, Victor Niță) — 1618; Scrisori, anchete cetățenești (Eugen Seceleanu, Marga Nedelea, Adi Cusin, Horic Pătroșcu, Mircea Fodoreanu, Dorin Gherghinescu, Dumitru Graur) — 1787 și 1617; Cultură — cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1618; Fotoreportaj (Elena Ghera, Ion Predoșanu, Aurel Mihailopol, Vasile Minecan) — 1595; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană) — 1782, 1621; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10, 1611); redactor șef adjuncți (Nicolae ARSENIU — 17 63 16 și interior 1786); redactor șef — Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P.O. BOX — 136—137, telex: 1 12 26, București, str. 13 Decembrie nr. 3